

sömürücülerle savaş

çetin altan

dönem yayınları

SÖMÜRÜCÜLERLE SAVAŞ

DÖNEM YAYINLARI : 12
Yurt sorunları dizisi : 1

ÇETİN ALTAN

SÖMÜRÜCÜLERLE
SAVAŞ

DÖNEM YAYINEVİ
P. K. 23 - İstanbul

SAVAŞÇILARA

Buradaki yazılar, ardında susuzların bulunduğu çıkarıcı barajlarını yıkmaya çalışan ve Türk toplumunun özünden koparak kabara genişliye gitgide büyüyen ve kuvvetlenen tarihi bir akışdan alınmış sadece bir bardaktır.

Türkiye bugün bütün anlamıyla satılmışlar - satılmamışlar savaşının tam göbeğindedir.

Yabancı kuvvetlerle birleşerek Türkiye'yi, petrolü, madeni, emeği ve haysiyetile sömürmek ve hak etmedikleri refahlı bir hayatı devam ettirmek hırslı olanların, köylünün ciğerine yapışmış tefecilik hortumlarından, devletin hazinesine uzanmış ithalât ve taahhüt vantuzlarına kadar bütün soygun araçları, bu küçük bardakta halkın gözleri önüne konmak istenmiştir.

Bu gerçekler öyle gerçeklerdir ki, yalanlar, iftiralar, safsatalar ve tehditlerle hiç bir şekilde swanamaz. Bu yüzden ki, buna özenen ve pislik swacılığı yapmaya kalınların elleri yanmaya başlamıştır.

Onun için bu küçük kitap dahi bazı eller kolayca tutamayacak ve can acısıyla ağızlarından fırlıyacak çaresiz bir küfüre engel olamayacaklardır.

Belirli bir azınlığın çeşitli hokkabazlıklarla devlet gücüne sahip olmaya çalışmaları; ve işçisi, köylüsü, arkasız memuru, küçük esnafı, şoförü, balıkçısı, demiryolcusu, gemi adamı, avukat kâtibi, eczane kalfasıyla yirmi dokuz buçuk milyonluk Türk halkının hakkını çalmaya uğraşmaları gitgide sonu belli bir debelenmenin abuk sabuk saldırıları haline dönmiye yüz tutmuştur.

Olaylara yukardan bakanlar ve topluma en çoğu verenlerin en mutlu hayatı yaşaması gerektiğine inananlar, ezilen, sürünen, hor görülen, okul ve hastahane bulamıyan milyonların asıl çıkarıcıları olduklarını görmekte ve bu adaletsizliğe karşı satılmış sömürücülerle olan savaşa yığıtçe katılmaktadırlar.

Yarıncı Türkiye onların şerefli çabasıyla kurulmaktadır.

Bu küçük kitap o muhteşem çabanın kuşaklar boyu unutulmayacak kahramanlarına, çorbaya tuz katabilmek aşkının en samimi heyecanıyla armağan edilmiştir.

Çetin ALTAN

EY ZAVALLI BABİALİ

Gazetecilikte yirmi yıl... Bunun bütün Babıâli tarihinde rastlanılmıyacak çeşidinden en özgür yazıları yazdığım mutlu altı yıl Milliyet'te geçti. Oradaki bütün dostlara kalem hayatımın en tatlı anılarını borçluyum. Kendilerinden bir görüş ayrılığı yüzünden içim kopa kopa koptum. Zaman hangi tarafın haklı olduğunu ilerde tesbit edecektir.

* * *

Akşam'a gelince.. Bu benim Akşam'a üçüncü defa girişim. İlki 1952 de, ikincisi 1957 deydi. Fırsat bulursak eski fotoğraflara bakmanın hüzünlü güllüğüyle o hikâyeleri de anlatırız.

Aslında Babıâli gazeteciliğiyle bütün ilgimi kesmek bir prensip kararı halinde kafamda yatmaktadır.

Babıâli gazeteciliği bütün şatafatına ve süsüne rağmen Türkiye ve dünya gerçeklerini halka duyurmamak, fakir bir memleketin bahtsız insanlarını neden bu durumda oldukları konusunda uyandırmak için elinden geleni yapmaktadır.

Ben ise sade geçinmek için değil, halkın menfaatlerini savunmak için yazarlığı tercih etmişlerdim. Bu bakımdan halkı sömürme eğilimindeki iç ve dış sermaye gruplarının bin dereden su getirecek dümbelekçi başılığını yapmaya çalışan ve kârını bu yoldan sağlayan Babıâli basınıyla kolay kolay bağdaşmama imkân yoktur. Nitekim Babıâli basınının mânevi bir afyon enjeksiyonunu mutlaka devam ettirmek arzusundan sıkılmıya başlıyan sosyal bünye, bütün memleket düzeyinde küçük küçük gazetelerle gerçek ve milliyetçi bir yayına yönelme istidadındadır.

Türkiye büyük tehlikelere doğru kaymaktadır. Petrolleri, madenleri, iç ve dış siyasetiyle tiraj gazeteleri ve stratejik bölgeleri milletlerarası bir kapitalizmin kontrolü altına sokulmak istenmektedir. Ne pahasına olursa olsun buna karşı çıkmak bir vatan borucudur.

Babıâli basını ise bir kaç pırlanta kalem hariç, buna karşı gerekli tepkiyi tıpkı eski mütareke basınında olduğu gibi göstermemektedir. Anayasamın sağladığı basın özgürlüğünü gerektiği ölçüde kullanmamakta ve kullanmak isteyenleri de çelmeleme kalkmaktadır. Çünkü gerçekte Babıâli basınındaki özgürlük, iki satır yana getiremeyen ve evinde üç kitabı bulunmayan bir kaç makine sahibinin özgürlüğünden ibarettir. Bütün yazarlar ve düşünürler ancak bunların verdikleri izin ve özgürlük çerçevesinde seslerini duyurabilirler. Ve bu oluşu hiç bir şekilde hiç bir yerde tenkit edemezler. Aksi takdirde amansız bir aç bırakma tehdidi enselerine yapışır. Devleti idare edenler de bu fiili durumu görmezlikten gelmeyi ve birkaç makine sahibiyle iyi geçinerek kişisel propagandalarını devam ettirmeyi tercih ederler... Dördüncü kuvvet denen basın kuvveti aslında işte bu birkaç makine sahibinin Türk düşünce ve siyasetinin üzerindeki gizli ve monarşik kuvvetidir. Ve bütün meseleleri su üstüne çıkaracak gerçek bir demokrasiyle, gerçek bir fikir özgürlüğüne yüzde yüz karşıdır.

Ben böyle bir baskıyı kabul etmek niyetinde değilim. Onların yapmak arzusuna kapılacakları modası geçmiş şantajlara ise vereceğim cevaplar, basın tarihimizde kendileri için bir yüz karası olacaktır.

rak kalacaktır... Kalacaktır, çünkü bir ikisi hariç, hiçbir memleketin iktisadi menfaatlerini koruyacak bir metanet ve asalette değildir. Bunun da sebebi iç ve dış sermaye gruplarıyla olan ilişkileridir. Onun için yabancı şirketlerin Türkiye'deki yatırım ve kâr nisbetlerini yazamazlar. Onun için yılda yirmi dokuz buçuk milyon Türk otuz beş milyarı bölüşürken, beş yüz bin kişinin yirmi beş milyarı cebeye indirildiğini ortaya koyamazlar. Onun için Başbakanlık sandalyesine Karagöz sopası gibi takılan yabancı kancaların üzerinde hangi mamulâtın markası bulunduğunu açıkça belirtmezler.

Tek yapabildikleri bunları açığa çıkaranlara komünist diye sövmek, gerçekleri sahtemiyeye uğraşmak, iktisadi konulara derinliğine dokunmadan siyasi tenkitlerle vakit geçirmek ve eğlenceli yazılarla suyu tirit belediye polemikleri icat edip kasalarında para üstüne para koymaya çalışmaktır.

Böyle bir ortamda kimsenin bilmediği baskılar altında ekmek parası korkusuna yazarlık numarasına kalkmak, gitgide haysiyetsiz bir iş olmaya başlamıştır.

Benim Akşam'daki bu çabam Babıâli ile olan alış verişimin son iyi niyet denemesidir. Bundan sonra yazarlar, düşünürler ve memleketlerini gerçekten sevenler birkaç kişinin kulu kölesi olmadan da özgürce yazılar yazabilsinler diye gerekli olanı yapmak uğrunda çok daha başka, çok daha etkili yollardan uğraşacağım.

Gürültülü rotatiflere karşı küçücük bir kalemin kutsallığı, Kâbesini gönlünde taşıyan bir dervişin bitip tükenmeyen aşkı ve imanıyla Türk milletine ve basın tarihine karşı savunacağım...

Ve yaşarsam da muvaffak olacağım, yaşamazsam da...

★

ALINMASI GEREKEN İLK TEDBİRLER

Yurda döner dönmez ilk işim yolculuk sırasında göremediğim gazeteleri okumak oldu. Ulus'un açıktan açığa takındığı tavır ve Akis Dergisi'nin kapağı, Milliyet'in sağ günkü Durum sütununun da bir cümleyle özetleniyor ve cevaplandırılıyordu :

«... yeni koalisyonun Türkiye'nin dış politikasını bir Amerikan peyki anlayışı ile düzenleyeceği şüpheleri doğru olsa dahi, Ürgüplü ve Işık'ın içinde bulunduğu bir kabinede böyle bir ihtimalin kolay kolay gerçekleşmeyeceğini düşünmek mümkündür.»

Bütün bunlardan sonra Amerikan Büyükelçisi demek veriyordu:
— İç işlerinizden uzak duruyoruz.

Yeni Dışişleri Bakanımız ise Türkiye'ye ayak basar basmaz gazetecilere dış politikamızda hiç bir değişikliğin olmayacağını söylüyordu.

Biz bütün olup bitenleri çok daha kestirmeden ve çok daha pratik bir yönden ele almak istiyoruz:

1 — Amerikanın Türkiye'nin iç işlerine lüzumundan fazla müdahale ettiği dedikoduları ve bu dedikoduları destekleyen tesadüfler soğukkanlılığımızı kaybettirmemelidir. Her memleket kendi menfaatleri için fırsat bulduğu ölçüde her türlü manevrayı çevirebilir. Önemli olan bu fırsatları vermemektir. Türkiye bu fırsatları vermişse kabahat Amerika'da değil, bu fırsatı hangi sebeplerle verdikleri belli olmayan veya olan yerli politikacılarımızdadır.

2 — Amerika'nın hiç bir devletin iç işlerine karışmadığı iddiası da bir nezaket sözüdür. İran'da Musaddık Hükümetini devirdiklerini resmen açıklamışlardır. Türkiyede de 27 Mayıs devriminden çok önce başlıyan ve gitgide hızlanarak devam eden iç siyasetimizle ilgili kurcalamaları dünyanın ve Türk kamuoyunun malûmudur. Ancak bu çabaları sonuçsuz bırakmak çok zor değildir ve Türkiye'nin yüksek menfaatleri bakımından Türkiye devletini idare edenlere düşen bir görevdir.

3 — Bu alanda alınacak tedbirler şunlar olabilir:

a) — Türk basını Amerikan ajanslarının havadis tekelinden kurtarmak ve dünya olaylarını Türk kamuoyuna çeşitli kaynaklardan vermek. Bu hem çok kolay, hem çok önemli bir noktadır. Yeryüzü demokrasilerinde bizim basınıımızdan başka olayları dâima tek tarafı vermek zorunda bırakılan ikinci bir basın yoktur. Meselâ. İtalyan ANSA Ajansı'nın bültenlerine bir göz atmak bu sözümüzün ne kadar doğru olduğunu ortaya koyar.

b) — Bütün kıyametin üzerinde koptuğu anlaşılan yerli

petrolümüzü her zamankinden daha fazla bir titizlik ve hassasiyetle zaptı rapt almak. Amerikan şirketlerinin Türkiye'ye dünya piyasasına nispetle yüzde otuz beş daha pahalıya petrol sattıkları bellidir. Bu yüksek fiatı derhal normale indirmek. Türkiye'deki yabancı şirketlere ait iki yüz elli petrol arama vesikasını muayyen bir süre ile kayıtlamak ve yine de petrol bulunmadığı takdirde bu vesikaların iptaline gitmek. Petrolle ilgili her türlü yeni tesisin mutlaka milli müesseselerce kurulmasını karar altına almak.

4 — 7 Şubat tarihli New York Herald Tribune Gazetesi'nde değerli gazeteci Joseph Alsop şöyle demektedir:

«Amerika'nın dışardaki direkt yatırımları yılda iki milyar dolar civarındadır. Bu yatırımlardan sağlanan yıllık gelir ise yılda dört milyar dolara ulaşmaktadır»

Alsop'un belirttiği bu yatırımlardan Türkiye'ye düşen nisbet ve Türkiye'den sağlanan kar Türk kamuoyuna açıklanmamıştır.

5 — Bütün bunlardan sonra yerli politikacıların Türkiye'nin yüksek menfaatleriyle çatışan tutumları olursa, onlarla demokratik yollardan savaşmak...

6 — Şahsiyetli bir dış politika tutumundan asla vaz geçmemek...

7 — Madenlerimizi asla konsorsiyomun telkin ettiği şekilde yabancı şirketlere devretmeye kalkışmamak.

Bütün bu tabirlerden sonra Amerika dostlarımız arasında hiç bir dedikoduya sebep olmadan rahatça kalabilir.

Bu arada C.H.P.'ye de söyleyecek bir kaç sözümüz vardır. Türk demokrasisi içinde yönünü iyice belirtmelidir. Belirli prensiplere bağlanmalıdır. Demokrasinin iktisadi bir metod tartışması olduğunu halka anlatmak ve Türkiye'deki fikir özgürlüğünün gelişmesinde bilinçli bir rol oynamaya başlamalıdır.

Böylesine çalışacak gerçek ve rahat bir demokrasi Türkiye'yi bütün tehlikelerden uzak tutacaktır. Türkiye'nin hangi metodlarla daha kolay kalkınacağı konusunda kamuoyunda bir düşünce dinamizmi yaratacaktır.

Dış kuvvetler daima kendi menfaatleri açısından meseleleri ele alırlar. Bunu tabii görmek gerekir. Olaki Amerika Türkiye'nin de

İran'a benzemesini ister. Ama toplumda kuvvetli bir şuur uyanması olursa bu istekler kendiliğinden söner. Böyle bir şuur ise ancak gerçeklerin halka söylenmesiyle uyanır. Bu gerçekler boyuna söylenmeli ve memleketin yüksek menfaatlerini kendi çıkarları için ayak oyununa getirmeye niyetli olanlar şayet varsa, onlar da bu geniş uyanışın aydınlığı ortasında halka gösterilmelidir. Bütün bunları Anayasanın teminatı altındaki gerçek bir demokrasi sağlar. Gerçek bir demokrasi ise ancak kapitalistlere tanınan özgürlüğün aynı milimi milimine sosyalistlere de tanımakla mümkündür.

Böyle bir özgürlüğe gidildiği takdirde Türkiye'yi hiç bir tehlike tehdit edemeyecektir. Türkiye artık uyanmakta ve uyandıkça da her türlü istismardan kurtulmaya yönelmektedir. Bütün mesele bu uyanışı hızlandırmakta ve yukarıda sıraladığımız tedbirleri bir an önce almaktır.

★

HALKI UYUTMAK İSTEYENLER

TÜRKİYE'nin siyasetinde bir film oynuyor. Bu filmin beyaz perdeye vuran gölgeleriyle yetinmeyip, nasıl hazırlanmış, senaryosunun nasıl yazıldığını, baş rejisörünün halka neyi nasıl göstermek istediğini merak ederek, bunları halka açıklamaya kalkanların başına yıldırımlar yağdırılmak isteniyor.

— Biz neyi nasıl aksettiriyorsak onunla avunun, gerisini kurcalamayın, demeye getiriliyor.

Şimdi iki noktaya bilhassa dikkatinizi çekmek isterim:

1 — Kıbrıs buhranıyla birlikte Türkiye'deki iki büyük parti arasında dış siyaset açısından Türk demokrasi tarihinde ilk defa bir görüş ayrılığı ortaya çıkmıştır.

Oysa Amerika kendi bölgesine giren küçük devletlerdeki bütün partilerin dış politikada yüzde yüz beraber, yani kayıtsız ve şartsız Amerika'nın her dediğine «Evet efendim» cılık etmesini arzular. Böylesine Amerika'ya bağlı partilerden hangisi içerde iktidara gelse gelsin dış siyasette değişilmezlik olmaz. Amerika'nın küçük dev-

letlerdeki demokrasiden anladığı budur. Onca Amerika'yı fazla tutmayan partiler demokrasiye uygun partiler değildir ve ezilmelerin de fayda vardır. Yakın zamana kadar Türkiye'de de durum aynıydı. Rus salatasının dahi adı Amerikan salatasıyla değiştirilmişti.

Kıbrıs buhranı ile beraber İsmet Paşa Amerika'ya karşı daha temkinli olmaya yöneldi ve bunu halk oyuna mal etmeye de çalıştı. Bundan sonra bir takım olaylar cereyan etmeye başladı Türkiye'de... İsmet Paşa'nın yerine başbakan arandığı rivayetleri çıktı. Hiçbir siyasi tecrübesi olmayan bir Amerikan firmasının temsilcisi müteahhit, üç gün içinde Başbakan adayı oldu. Ahmet Oğuz petrolümüzün Amerika'ya devredilmesi karşılığında Türkiye'ye büyük ölçüde yardımlar yapılacağını vaadedildiğini açıkladı.

2 — Ve İsmet Paşa kabinesi pek acayip bir şekilde düşürüldü. Yerine gelen hükümet ise İsmet Paşa'nın hükümetinin programını hemen hemen aynen kabul etmiş olarak ortaya çıktı.

Öyleyse İsmet Paşa hükümeti neden düşürülmek istendi ve düşürüldü?

Bütün mesele bu sorunun cevabındadır. Seçimlere kadar bazı çevreler tavizlerle elde edilmek istenmekte, Babıâli basınına halkı uyutması için yan yollardan telkinlerde bulunulmakta ve seçimlere kadar gerekli zemin hazırlandıktan sonra yüzde yüz Amerika'yı tutacak bir partinin iktidara gelmesi ön görülmektedir. Bu manevranın halk tarafından sezilmemesi için de bu hazırlıkları yapan kuvvetler sosyal bünyede başhyan uyanmadan yana görünmeyi tercih etmekte; hesaplara, kâr nisbetlerine, petrol konusuna dokunmadan, plâtonik sosyal adalet edebiyatıyla zavalı millete ökse kurmaktadır. Biz bu oyuna karşı çıkmak istediğimiz için hısmalara uğruyoruz. Ve Babıâli basınında Nadir Nadi ile İlhan Selçuktan başka memleketin yüksek menfaatlerini savunacak yürekli bir kalem sahibi bulamıyoruz.

Oysa şu soruların mutlaka açıklanması gerekir:

1 — Türkiye'deki yabancı sermayenin nisbeti ve döviz olarak dışarı çıkardığı kâr nedir?

2 — Türkiye'deki Amerikan kuvvetlerinin sayısı nedir? Amerika ile eski devirde ikili olarak yapılan ve sayılarının elli altıyı bulduğu söylenen gizli anlaşmaların özü neye dayanmaktadır?

3 — CENTO'nun anti komünist faaliyetleri önlemek için ayrıldığı tahsisat kimlere dağıtılmaktadır.

4 — Morisson firmasının Türkiye'deki yerli askerî yatırım nisbeti ne ölçüdedir? Bugün Başbakan Yardımcısı olan eski müessesili, şirketin zarar ettiği iddiasıyla Ereğli Demir Çelik tesislerinden niçin seksen iki milyon lira para istemiştir? Hakem Kurulu bu talebi on iki milyona indirmiştir. Öyleyse yetmiş iki milyon lira niçin fazla istenmiştir? Türkiye'yi böylesine fazla bir ödemeye mecbur etmek isteyen kişilerin, memleketin yüksek menfaatlerini nasıl savunacakları merakı değmez mi?

Bu sorulara daha yüzlercesi eklenebilir. Ve gerçek de ancak bu soruların cevapları verildiği zaman ortaya çıkabilir. Bugün Millî Emniyet kuvvetlerimiz tıpkı İran'da olduğu gibi Amerikalı uzmanların emrindedir ve yarıyarıya Amerika'dan yardım almaktadırlar. Eski Millî Savunma Bakanımız İhrami Sancar:

— Boğazlar'daki Amerikan hava üstlerine ilk defa giren Türk Millî Savunma Bakanı benim demiştir. Ve girmek için bir çok zorluklarla karşılaştığımız söylemiştir.

İsmet Paşa dımlı gibi görünen bütçeyi tenkit konuşmasında şöyle demektedir:

— Programda hiç değinilmemiş olan petrol konusunda, yerli petrol üretim ve tasfiyesinin hızlandırılmasını ve petrol fiyatlarının indirilmesini sağlamak üzere zamanımızda alınmaya başlanmış tedbirleri yeni hükümetin de benimsiyerek devam ettireceğini umuyoruz.

Her dolmuş, otobüs, taksiye binen vatandaş farkına varmadan Amerika'ya para ödemektedir. İlaç alan, gazoz içen de öyle... Fertlerden kimseye farkettirilmeden kâr diye toplam dışarı transfer edilen dövizlerin ne kadarı yardım olarak geri verilmektedir?

Merkez Bankasında aynı yardım karşılığı önce bloke edilen, sonra serbest bırakılan paralar Amerika tarafından memleket için de nerelerde kullanılmaktadır?

Uzun sözün kısası bugün Türkiye'de Türkiye'nin kişiliğini korumak isteyenlerle, kendi çıkarları için buna boş verenler; satılmışlarla satılmamışlar arasında bir mücadele başlamıştır.. Bu satılmışlığı örtmek için korkunç şantaj ve propagandalar yapılmakta, gazetelere karşı ilân baskılarına yönelinmektedir. Sonunda işin sokak gangsterliğine kadar varıp varmayacağı dahi şüphelidir. Biz her şeyi göze alarak memleketin yüksek menfaatleri hesabına bütün gerçekleri sonuna kadar söylemeye devam edeceğiz. Bu gereflî memleket mücadelesine beş on kuruş karşılığında katılmayanlar utansın.

★

KAPİTALİSTLERİ DE TENKİT ETMEK GEREK

İnsanın kamını beynine fırlatan şey demokrasi adına halka boynuna yalan söylemeleri; halkın aklını olmadık konulara takmalarını...

Siz, bir kapitalistin, bir toprak ağasının, bir tacirin; işçiyi, köylüyü, fakir fıkırayı alabildiğine yermesi, horlaması, tenkit etmesi karşılığında başının belaya girdiğini hiç gördünüz mü? Görmemişsinizdir. Onlar için çalıştırdıklarını, sırtlarından geçindiklerini kötü görmek, küçük görmek olağandır, özgürlüğe uygundur...

Ama bir de çalıştığımız yerde patronu, ağayı hor görme kalın; taciri, apartmancıyı rakamlar vererek tenkide yönelin; kızılca kıyamet kopar. Ne demokrasi düşmanı olmadığınız kahr, ne özgürlüğe hançer çekmediğiniz...

Kapitalist menfaatlerini kontrol altına almaya kalkmak vatan ihanetile bir tutulur...

Kapitalist kelimesinin kahn ve ağır kavramını halkın gözünde hafifletmek için cıvıllı bicilli terimler icat etmişlerdir. Özel sektör, serbest teşebbüs, liberal sistem v.s.. Bunların hepsi kapitalizm ve kapitalist çıkarları demektir...

Hükümet kapitalistleri desteklesin yerine, hükümet özel sektöre desteklesin, derler...

Bakanlar da demec verir, serbest teşebbüsten yanayız. Bu aslında kapitalistlerden yanayız, demektir. Ama halk «Serbest» kelimesine «Hür» kelimesine takılarak kapitalistlerin kendi kişilikleri, ne ait serbestiyi, özgürlüğü halkın serbesti ve özgürlüğü zannederler.

Elbette yeryüzünde bir kapitalist kadar özgür kimse yoktur. İsterse iş yerine gider, istemezse gitmez. Çalıştırdıklarına verdiği yömüye ile onların yarattığı değer arasındaki farkı kendisinin adeder. On liraya çalıştırdığı bir işçinin günde yarattığı verimi piyasa yüz liradan değerlendirir ve aradaki doksan lirayı kendi tasarrufunun iradesi, altında tutar. Ağa da öyledir, apartmancı da öyledir.

Ucuza alınmış bir arsa, Belediye oradan yol geçirince pahalalanır. Arsayı satan kâr eder. Arsayı alan oraya bir apartman diker ve

apartmanı kiraya verir. O da kâr eder. Apartmancının da, arsayı satanın da kârları bütün gün çalışıp ev kirası ödeyenlerin sırtından çıkar.

Kapitalistler kendi özgürlüklerini bütün halkın özgürlüğüymiş gibi göstermek isterler. Kendilerinden, kârlarının, yatırımlarının, vergilerinin hesabını soranlara ifrit kesilirler. Partilerde ve parlâmentoda hâkimdirler, gazeteler ellerindedir. Anayasanın hiç bir sınıfın öteki sınıf üzerinde hâkimiyet kuramayacağı prensibine rağmen sosyal bünye içinde böyle bir hâkimiyet kurmuşlardır. En iyi hastahanelerde onlar yatar, en iyi evlerde onlar oturur, yazılar da ima onların lehine yazılır. Aleyhlerinde olanları aç bırakmaya kal-karlar, daha olmazsa vatan ihanetiyle suçlamaya kadar giderler; savcıyı, polisi yardıma çağırır, gerçekleri halkın öğrenmesini engel-lemeye çalışırlar. Sonra da bunun adına demokrasi derler; havada lâflarla, sosyal adalet, özgürlük, vergi reformu gibi ölçüsünün açık-ça tartışılmadığı deyimlerle halkı avutmaya heveslenirler.

Ve her vatandaşta bir gün kendileri gibi onun da kapitalist olabileceği umidini uyandırır.

- Ben de sıfırdan başladım, derler.
- Çalışarak bu hale geldik, derler.
- Bir gün Tanrı size de verir, derler.

Radyolar sabahdan akşama piyangoyla zengin olma propagan-dasını yayarlar, açıktan para kazanmanın edebiyatını yaparlar. Ga-zeteler tüm yazı ve manşetlerle bu inancayı körüklerler. Partiler bu vaadlerle gözleri boyarlar.

Otuz milyonun kapitalist olmasına imkân var mıdır? Elbette bunun yirmi dokuz buçuk milyonu bir gün kapitalist olma ümidiy-le geri kalan yarım milyona çalışacak ve çocukları da yine kapi-talistlerin çocuklarına çalışmaya devam edeceklerdir. Üstelik bunun tartışılması da yapılmıyacaktır.

Kaldı ki yerli kapitalistler batılı kapitalistler gibi dışarıdan da içeriye hiç bir şey getirmemekte, tam tersine içerdekini dışarı çıkar-maktadırlar. Çoğunun kökü dışardadır ve milletlerarası kapitaliz-min elindedir.

Demokratik bir ortamda kapitalistin kendisini savunması, fi-kirlerini yayması ne kadar normalse, kapitalistlerin durumunu or-taya koymak isteyenlerin de fikirlerini yaymaları o kadar normal-

dir. Ancak kapitalistlerin böyle bir özgürlükten tüyleri diken diken olmaktadır. Böylesine gerçek bir demokrasiyi katiben istememe,te, sadece kendilerinin propagandasını yapabilecekleri bir maskeli fa-şizmi savunmaktadırlar. Onların demokrasi dedikleri, kapitalist par-tilerin iktidara geçmek için aralarında yaptıkları çekişmedir. Halk da bu çekişmeyi demokrasi zannetmektedir. Oysa hangi partiye oy verse, o partide yine kapitalistler hâkim unsuru teşkil edecekler, ve memleketi kendi çıkarlarına göre idare edeceklerdir.

Labâli basım kapitalistlerin elinde olduğu için bu tutuma kar-şı çıkmadıkça, halkı uyarmamakta ve gerçek demokrasinin Tür-kiye'ye gelmesine engel olarak kişi ve fikir özgürlüğüne en büyük ihaneti yapmaktadır.

Bir demokraside kapitalistler ne kadar özgürse onları tenkit edenler de o kadar özgür olmalıdır. Ancak böyle bir fikir çatışma-sı karşısında memleketin yüksek menfaatleri ortaya çıkar ve hal-ka mal olur. Kapitalistlerin bundan korkmaları ve tenkidleri sustur-maya çalışmaları memleket menfaatlerini değil, doğrudan doğruya kendi menfaatlerini düşüncülerinden ve dinlerinin imanlarının sa-dece para olmasından ötürüdür.

Bizler kapitalistleri rahatça tenkit etmeye alışmadıkça Türki-ye'de hiç bir ilerleme olmayacaktır. Batılı olmak, kapitalizmi de ten-kit edebilmek demektir.

★

SİGARAMIN DUMANI

BİZ bu tütün meselesiyle öteden beri uğraşır dururuz. Daha geçende köylüden aldıkları tütünü dışarıya satamayan yet-miş kişi, hükümeti sıkıştırılmaya kalkmışlardı:

— Efendim biz köylüden aldığımız tütünü dışarıya satamadık, onun için devlet bizden alsın bu tütünleri...

Ve elli altı milyon lira istiyorlardı.

Köylüden kâr etmek için almışlardı tütünü. Tütün ellerinde ka-lınca vatandaşın vergilerle meydana gelen bütçeden elli altı mil-yon liraya göz dikmişlerdi.

Yazdık çizdik, bu elli altı milyon lirayı yetmiş kişiye verdirt-medik.

Sen fakir fukaranın tütününü kâr etmek için elinden al; dışarıya satamayınca kârını devlet bütçesinden yani yine fakir fukara vatandaştan iste. İşte bizde para kazanma yolu, işte onların savunduğu özgürlük.

Bizim tütün rekoltemiz yüz ile yüz otuz milyon kilodur.

Bir buçuk milyon kişi tütün üretiminden geçinmiye çabışır.

Yüz kadar da orta boy tütün alıcısı vardır; kodamanları on beş yirmi kadardır.

Ortalama kilosunu sekiz ile on liradan kapattıkları tütünü, iki ile beş lira arasında kâr ederek satarlar...

Ama kendilerine sorarsan kârları yirmi beş kuruşu geçmez, hattâ hiç kâr etmezler, hattâ ziyamına uğraşırlar bu işle...

Oysa her mevsim ortalama iki yüz milyon lira kârı yüz kişi paylaşır; adam başına yılda iki milyon...

Bir milyar lirayı da bir buçuk milyon kişi paylaşır; adam başına yılda altı yüz yetmiş lira...

Gerçekten çahçahlar, didimeler, uğraşanlar altı yüz yetmiş lira alırken, hiç bir hüner göstermeyenler iki milyonu kıvırmalar. Tabii bu kadar parası olanın partilerde, siyasal dünyasında, toplum bünyesinde büyük nüfuzu vardır. Gerekirse rüşvet verirler, komisyon verirler, ziyafet verirler, hediye verirler. Bu sistemin böyle devam etmesi için gerekeni yaparlar. Eunu tenkit edenlere söverler, onların vatan haini olduğunu ilân etmiye çabışırlar.

Oysa yıllardan beri birkaç yüz kişinin eline geçen yüzlerce milyonun ne ölçüde yatırıma gittiği, ne ölçüde vergiye devlete döndüğü, ne ölçüde dışarıda kaldığı belli değildir.

Kaldı ki bu, birkaç yüz kişinin topluma sağladığı fayda ise öyle yüzlerce milyon lira edecek bir değerde hiç değildir.

Bütün tütün ekicilerini kooperatifler halinde toplamak, ortadan araçları çıkarmak, teknisyenlerle birlikte en verimli ürünü sağlamak ve tüccar kârını köylüye intikal ettirmek, bir buçuk milyon insanı birdenbire kalkındıracak, hastahaneli okullu ve garantili bir hayata kavuşturacaktır. Ama böyle bir kalkınmayı o bir kaç yüz kişi istemez. Partiler de aslında onlardan yana oldukları için, onlar da istemez. Zavallı köylüler, vaadlere aldanarak şaşkın ve perişan korkular ve sıkıntılar içinde yaşamaya devam ederler.

Türkiye'nin büyük çilesi budur işte... Devlet yirmi dokuz buçuk milyon vatandaşa göre değil, bütün memleketin kaynağını alan beş yüz bin kişiye göre idare edilir. Partiler, milletvekilleri hep o beş yüz bin kişinin içinden çıkar. Özgürlük beş yüz bin kişinin özgürlüğü, demokrasi beş yüz bin kişinin demokrasisi, sosyal adalet bile beş yüz bin kişi arasındaki sosyal adalettir. Basın onlardan yana, eğitim sistemi onlardan yana, hastahaneler onlardan yanadır. Dış politikayı onlar idare eder. İç politikayı onlar idare eder. Ve tabii memleketin gerçek menfaatlerine göre değil, kendi çıkarlarına göre idare ederler.

Türkiye'de yılda adam başına düşen milli gelir ortalaması İsmet Paşa'nın da resmen açıkladığı gibi yılda bin altı yüz liradır. Beş yüz bin kişinin ise yılda kazandığı bin altı yüz liranın üstünde olduğuna göre, yirmi dokuz buçuk milyonun yıllık kazancı bin altı yüz liranın da çok altındadır.

Bu rakamı dahi saklamak için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Halkın doğruları anlamaması için ellerinden geleni ardlarına koymamaktadırlar. Şu ölümlü dünyada bütün Türkiye'nin iyi olması için uğraşmak dururken, insanların kendi haksız çıkarları için bu kadar ayıplara, bu kadar yalanlara, bu kadar kötülüklerle yönelmeleri ve memleketi yeryüzünün en geri on memleketinden biri olarak bırakmaları bilmiyoruz değer mi?

★

MADEN İŞÇİLERİ

DEVLET idare etmenin en küçük bir kayıtsızlığa, en küçük bir ihmale, en küçük bir yetersizliğe tahammül edemeyecek kadar ciddi ve önemli bir iş olduğu gün geçtikçe daha çok ortaya çıkmaktadır.

Zonguldak olayları, bunun tipik bir örneğidir.

Beş bin işçi; altmış kuruş ile iki lira arasındaki liyakat zammının eşit olarak verilmediği iddiasıyla kanunsuz bir greve geçmişlerdir.

Kanunsuz olan hiç bir hareketi tasvip etmiye imkân yoktur; yoktur ama kanunların; öğüt temenni ve emniyet tedbirleriyle sosyal

gerçeklere uydurulabileceğini zannetmek de devlet idare edenler için büyük bir gaflet olur.

Dayım, uzun yıllar ocaklarda çalışmış bir maden mühendisi olduğu için madencinin çalışma ve yaşama şartlarıyla, çilelerini yakından bilirim. Bir çok defa inmimdir o maden kuyularına... Gözle görmedikçe, bizzat yaşamadıkça, anlatmaya imkân olmayan yerlerdir... İki bin metre derinlikte, elli santim yüksekliğindeki köstebek yuvalarında yere yatarak kazmayla kömür kesmeye çalışan işçiler vardır. Her an ölüm tehlikesi karşısında, günde on-on iki lira almak için uğraşan insanlardır bunlar... Yeryüzünün en ağır, en zor işini yapmaktadırlar.

Türkiye'nin iktisadî ve sosyal meselelerinin temelini ayak basmadıkça toplum bünyesinde, hızla uç vermeye başlayan buhranları çözümlenemeyen çığgide zorlayacaktır.

Bugün, Ebaîli basınında bin altı yüz maden işçisinin otuz gününde aldığı ayda tek başına alan gazete sahibi vardır. Böyle olunca elbette bir çok gazete bu konulara yürekten eğilmeyecektir.

Politika alanında ise; çalışanlardan seçilmiş, işçilerin haklarını yüzde yüz savunacak siyasi bir teşekkül parlamentoda mevcut değildir. Ortadaki partiler daha çok tütün tacirlerini, ithalât ve ihracatçıları, müteahhitleri kollama eğilimindedirler ve sadece oy almak için işçi dâvalarıyla ilgili görünürler. Çünkü, dokuları işçilerden değil; kendi çıkarlarını yürütmek isteyenlerden meydana gelmiştir.

Bu tablo Türkiye'yi idare etmeye çalışan kadroların sadece muayyen bir zümrenin çıkarlarını göz önünde tuttuğunu ve toplumun bütün dâvalarını kapsamaktan âciz olduğunu ortaya koymaktadır.

Nitekim; yetmiş tütün tacirine devletten rahatça elli altı milyon verilmesi, milletvekilleriyle senatörlere açıktan yirmi iki milyon daha dağıtılması rahatlıkla kabul edilirken, beş bin işçinin almış kuruş ile iki lira arasındaki liyakat zammı meselesi feci olaylara yol açılmaktadır.

Modern devletlerde maden işçileri milletvekilleriyle aynı, hatâ bazan daha fazla para almaktadırlar. Maden işçilerinin barikatlarına çıkıp dövüştükleri devir, çoktan tarihe karışmıştır...

Son olayların derinliğinde bu gerçekler yatmaktadır ve grevin kanunsuz olup olmadığı tartışması bunları düzeltmeye yeterli değildir. Dâvaya katkısız bir hukukçu gözüyle bakmak gerekirse o zaman bütün Türkiye'de Anayasa'nın nasıl uygulanmakta olduğunu

da beraber mütalâa etmek gerekir ki varılacak sonuç pek şaşırıcı olabilir. İşçilerin kanunları çiğnemelerinin iç sebebi Türkiye'nin sosyal bir devlet olduğunu kayıt altına alan Anayasa'nın tam bir açıklıkla uygulanmamakta olmasına dahi bağlanabilir.

Ayrıca Zonguldak Kömür İşletmesi idarecileri de toplum psikolojisi yönünden hatalı hareket etmişlerdir. Liyakat zammı konusu bucaın sendikalarında ve işçi çevrelerinde tepkiler uyandırmakta, çalışanlara eşit olmayan bir muameleye tâbi tutuldukları kanısını yaratmaktadır... Kuyularda on-oniki liraya sekiz saat çalışanlara artırılmış kuruşluk bir zammın çok görülmemesi, kanuna uygun olmasa dahi, toplum sağduyusuna uygun değildir ki bunu da göz önünde tutup, ona göre davranmak idarecilerin görevidir.

Bu olayın en elim yönü işçilerle askerlerin karşı karşıya getirilmiş olmasıdır. İş bu raddeye ne yapıp yapıp asla vardırılmamak gerekirdi.

Maden işçilerini ayda üçyüz - dört yüz liraya çalıştırıp, ayda milyon kazananları demokrasi ve özgürlüğü zaferine ermiş kişiler olarak selâmlamakla, parlamenterlere yirmi iki milyon tutarındaki zamları mubah görmeye, yetmiş kişiye elli altı milyonu rahatça vermeye kalkmakla, devletin dikensiz gül bahçesinde dolaşır gibi idare edilemeyeceği, gittikçe daha iyi anlaşılacaktır.

Türkiye her yıl sekiz yüz bin kişi artmaktadır. Her yıl üçyüz-elli bin kişiye yeni iş alanları açmak gerekmektedir. Hâlen beş milyon resmî işsiz vardır. Geri işsizler on beş milyona yakındır. Buna rağmen ayda altı yüz bin liralık, bir milyonluk, hattâ iki milyonluk kazançlara da rastlanmaktadır. Mevcut partiler bu dengesizliği düzeltecek, yapıda değenler. Ebaîli basını bu tersliği halka anlatacak tarafsızlıkta değildir.

Bu tutum devam ettiği müddetçe olayların üstesinden gelinmeyecektir. Başka tedbirleri ise hiç bir meseleyi kesinlikle çözümlenemez. Türkiye çok daha yeni, çok daha sağlam metodlar üzerinde düşünmeye mecburdur. Demokrasi de böyle bir metod araştırmasına imkân verdiği ölçüde önemlidir. Metod araştırmalarının kısıtlandığı bir demokrasi sahte bir demokrasidir. Türkiye'yi sosyalistlerin de, kapitalistler kadar özgür olduğu gerçek bir demokrasise kavuşturmadıkça, bu sıkıntıları günden güne büyüyen kabuslar halinde çekmemiz mukadderdir.

★

FAŞİST MADDELER VE DEMOKRASİMİZ

Mustafa Kemal 1 Mart 1922 de Büyük Millet Meclisinin üçüncü toplantı yalını açarken yaptığı konuşmada şöyle diyor. du :

«... Türkiye'nin sahibi ve efendisi kimdir ? Bunun cevabını derhal birlikte verelim : Türkiye'nin hakiki sahibi ve efendisi, hakiki üretici olan köylüdür. Binaenaleyh, Türkiye Büyük Millet Meclisi hükümetinin iktisadi siyaseti bu asil amacı sağlamaya matuftur.

Efendiler diyebilirim ki bugünkü felâket ve sefaletin tek sebebi bu gerçeğin gafili bulunmuş olmamızdır. Fîlhakika yedi asırdan beri cihanın dört bir köşesine sevk ederek kanlarını akıttığımız, kemiklerini topraklarında bıraktığımız ve yedi asırdan beri emeklerini ellerinden alıp israf eylediğimiz ve buna mukabil daima tahkir ve tezlil ile mukabele ettiğimiz ve bunca fedakârlıkla usak seviyesine indirmek istediğimiz, bu gerçek sahibin huzurunda bugün utanç ve saygı ile hakiki durumumuzu alalım.»

Şimdi soruyorum :
— Almış mıyızdır ?

Hayır almamışızdır. Çünkü biz Türkiye'yi otuz milyona göre değil, beş yüz bin kişiye göre idare etmek sevdasına kapılmışızdır. «Türkiye'nin hakiki sahibi ve efendisi, hakiki üretici olan köylüyü» değil, sermaye gruplarını tutmuş, onları her türlü tenkidin dışında dokunulmaz bir tabu olarak bırakmışızdır. Özgürlük, demokrasi, eğitim, sağlık hep onlar için olmuş, onları tenkit eden kitaplar ise en ağır cezalarla yasaklanmışır.

Köylünün ayda ortalama elli altmış lira ile geçindiğini, buna karşılık kapitalist blokların yüz binleri kazandıklarını söylemek akla hayale gelmez tehditlerle karşılanmışır.

Bugün dahi Türkiye adına bu blokların sözcüleri konuşmakta, kendi çıkarlarını memleketin çıkarıymış gibi halka sunmaya uğraşmaktadırlar.

Oysa bu bloklar millî gelirin yüzde seksen ikisinden yararlandıkları halde bütün vergilerin yüzde otuz dördünü ödemektedirler. Vergilerin yüzde altmış altısını ödeyenler, millî gelirin yüzde on se-

kizini almaktadırlar. Anayasanın «Sosyal bir hukuk devleti» dediği Türkiye'nin gerçek tablosu budur.

Ve bu durumdan çıkarları olanlar bu durumun asla değişmesini istemektedirler.

Tek dayandıkları nokta İtalyan Faşist Ceza Kanunundan alınmış olan ve demokrasi memleketlerinden hiç birinde eş bulunmayan 141 ve 142 inci maddelerdir.

Mevcut durumdaki sosyal bozuklukların düzeltilmesini isteyenleri bu maddelerdeki :

«... memleket dahilinde teşekkül etmiş iktisadi veya içtimai nizamları devirmek yahut memleketin siyasi veya hukuki bir nizamını yıkmak» ibaresinin içine sokmaya çalışmaktadırlar.

Memleketin dahilinde teşekkül etmiş iktisadi ve içtimai nizama göre ise iki buçuk milyon köylü ailesinin bir karışık toprağı yoktur. Ekilir arazinin yüzde yetmiş biri, köylü nüfusunun yüzde yirmi beşinin yani ağa ve eşrafın elindedir.

Yine mevcut iktisadi ve içtimai nizama göre yirmi dokuz buçuk milyon yılda ortalama bin lira, beş yüz bin kişi yılda ortalama elli bin lira kazanmaktadır.

141 ve 142. maddelerin kaldırılmasını istemeyenler, bu durumun devam etmesini dileyen ve bundan şahısları adına çıkar umanlardır.

Anayasa ise bu maddelerin ruhuyla taban tabana zıt bir öze sahiptir.

Anayasa 39. maddesinde :

«Kamu hizmeti niteliği taşıyan özel teşebbüsler, kamu yararının gerektirdiği hallerde, gerçek karşılığı kanunda gösterilen şekilde ödenmek şartıyla devletleştirilebilir» diyerek mevcut nizamı değiştirebileceğini kayıt altına almıştır.

Bir yazarmın, bir düşünürün bu yönde yapacağı bir teklif ise 142. maddenin kapsamı içinde mütalâa edilebileceği tehdidi altındadır.

Kaldı ki yine Anayasa 20. maddesinde düşünce ve kanaat hürriyetini şu fıkrayla tam bir güvenlik içinde tutmaktadır :

«Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir; düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim ile veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklayabilir.»

Bu madde ile 142. maddenin nasıl bağdaştırılabildiği ve hâlâ neden bu Faşist İtalyan kanunundan alınmış dragoniyen maddelerin kaldırılmadığı doğrusu çok merakı değer...

Eğer Türkiye çağına ayak uydurmuşsa, eğer Türkiye'de sosyal adalet ilkelere gerçekleştirilememişse, eğer Türkiye'de hâlâ «bunca fedakârlık ve insanlarına karşı maâkürük, kustahtık, cebbarlık, la uşak seviyesine indirmek istediğimiz» köylü sefalet ve perişanlık içindeyse, bunun bütün sorumluluğu, Türkiye'de muayyen bir azınlık lehine faşist maddelerle dokunulmazlık yaratmış olanlarıdır. Bu sebepten Türkiye'de hırsızlıklar, suusimalier, rüşvetler, ahlâksızlıklar ve salımlıklar almış yürümüş ve bunları tenkit daima adı geçen maddelerle susturulamak istenmiştir. Kaldı ki bu maddeler milli irade tasvibinden geçmeyen tek parti devrinde konmuştu ceza kanununa... Ve ondan sonra hep o maddelerin gölgesinde seçimlere gidilmiştir. Yani başta «Statükoyu değiştirmek isteyenler konuşamaz» denmiş ve daima konuşmaktan yana olanlar seçime iştirak ettirilmiştir. Statükoyu değiştirmekten yana olmayanlar da tabii maddeleri kaldırmamışlardır. Tıpkı «Sarışınlar seçime katılamaz» kaydıyla yapılacak bir seçimde esmerlerin hiç bir vakit bu şartı kaldırmayacakları gibi...

Gerçek bir demokrasi, gerçek bir seçim, gerçek bir fikir özgürlüğü, velhasıl Anayasanın tam olarak uygulanmasını isteyenler bu maddelerin kalmasına çalışmazlar... Çalışanlar, kendi çıkarlarını Türkiye'den fazla düşünmektedir.

★

KIBRIS VE İŞİN ESASI

Kıbrısta bir avuç Türk, kurşunlar, bombalar, güllerle hazırlanmakta olan geniş bir imha hareketinin karşısında canlarını dişlerine takmışlar, ölümden de daha kuvvetli olduklarının mucizesini bir kere daha isbat için geygergin beklemektedirler.

Biz ise burada :

«— Ada'yı gider alevleriz, uçaklarımızı gönderir Rumları yer ile yeksen ederiz» coşkununun ötesinde olayları soğukkanlılıkla incelemek hünerine henüz erişmiş değiliz.

Kıbrıs meselesinin iç yüzü nedir, Kıbrıs buhranı neden patlak vermiştir, Türkiye bu buhranın karşısında neden uzun bir bocalama devresi geçirmiştir ? Önce bunları gözden geçirmeye çalışalım.

1 — İkinci dünya savaşından sonra İngilterenin yeryüzündeki bütün dominyonlarında İngiltereye karşı bir bağımsızlık akımı başladı. Kıbrıslı Rumlar da bu akıma katıldılar ve İngiltere hegemonyasına karşı çete savaşlarına giriştiler. Biz ise bu akıma karşıydık ve her yerde sömürgelerin bağımsızlık savaşına karşı batı emperyalistlerinin baskısını tutuyorduk. Kıbrıstan Cezayire, Tunustan Angolaya kadar bu garip tutumumuz dünyanın gözünden kaçmadı.

2 — İngilterenin Küveyt, Amerikanın da Irak petrollerinde büyük sermaye yatırımları vardı. Bağımsız bir Kıbrıs adası Anglo-Amerikan menfaatlerinin işine gelmiyordu. Acıcağı İngiliz usleri ne pahasına olursa olsun müdahale devam etmeli ve yakın doğuyu kontrolü altında bulundurmalydı. Biz ise olaylara bu açıdan bakmıyorduk. Meseleyi bir Türk-Rum çatışması ve milli bir presij olarak görüyorduk. Ya Ada İngilterenin elinde kalmalydı, ya taksime uğramalydı. Zürich ve Londra konteranslarına bu dü,uncceyle gitdik. Ve Adanın bağımsızlığı ile Türk azınlığının hakları Türkiye, Yunanistan ve İngilterenin garantisi altında sağlanmış sayıldı. Oysa Ada yine batı emperyalistlerinin kontrolü altında bulunuyor ve bu anlaşma tarafsız blokla doğu blokunu tatmin etmiyordu. Biz ise tarafsız blok ile doğu blokunu umursamıyorduk. İngiltere ile Amerikaya alabildiğine güveniyorduk.

3 — Makarios ise bir yandan tarafsız blok ile doğu blokunun sempatisini kazanıyor, bir yandan da Yunanistan vasıtasıyla NATO blokunda önemini devam ettiriyordu. Anglo - Amerikan menfaatleri, kendisine piatonik olarak güvenen ve pek yalnız kalmış olan Türkiyeyi tutmaktansa, kapitalist dünyada çok daha kuvvetli bir yeri olan Yunanistan ile el birliği yaparak Kıbrısı tamamen Emperyalist blokun içine almayı tercih ettiler. Kıbrıs Yunanistana ilhak edilince, Kıbrıs Rumları da, Yunanlılar da kendilerini zafere erişmiş sayacaklar; fakat Ada yine de İngiliz uslerinden soyunamayacaktı. Üstelik bu üslere Amerikan usleri de eklenecekti. Gerek Makarios'un hırçınlığına, gerek tarafsız ve doğu blokunun Ada'yı bağımsızlığa çekmesine karşılık, Zürich ve Londra antlaşmaları Anglo-Amerikan menfaatlerine bu sağlamlığı sağhyamıyordu. Onun için Türkiye'nin isteklerini umursamaz görülmiye başladılar.

4 — Biz ise yüzde yüz batı emperyalizmine angajeydik. Ya onların menfaati için Ada'dan vazgeçecek ve batı kapitalizminin yarına Kıbrıs'ın Yunanistan'a verilmesini uygun görüyoruz diyecek.

tık; ya biz de NATO menfaatlerine zıt olarak Ada'nın gerçekten bağımsızlığını savunacaktık. İsmet Paşa ikincisini tercih etti. Ada'nın bağımsızlığını ve bu bağımsızlık içinde Ada Türklerinin ayrı bir cemaat olarak mütalâa edilmesinin formülünü ve desteğini aradı. Böylece Amerika'yı da, İngiltere'yi de, Yunanistanı da karşısına almış oluyordu.

5 — Yunanistan ise öteden beri daima Türkiye'ye karşı Batı emperyalizmiyle kapitalizminden yana olmuştur. Hatta emperyalist dünya içinde Türkiye üzerinde haklar görüyordu kendisine. Türkiye yarı bir sömürgeydi. Bu yarı sömürge Yunanistan da faydalanmalıydı. Nitekim vatandaşımız olan arkadaşları vasıtasıyla bir hayli de faydalanıyordu. 1921 de İngilizlerin desteğine güvenip bu emellerle Türkiyeye savaşıyordu.

6 — Biz ise ne kapitalist ne de emperyalist olmadan yarı sömürge hüviyetiyle Batı sermayedarlarına fazla angaje olmuştuk. Tarihi yerimizi tayin edememiştik. Kıbrıs buhranında büsbütün ortaya çıktı bu... Yunanistanla birlikte bütün kapitalist devletler Kıbrıs'ı bağımsızlığa kaydırmamak için Türkiye'ye cephe aldılar. Biz ise yapayalnız kaldık. Adaya resmen müdahalemi, bağımsızlığa müdahale, elimizi kolumuzu bağlamamız da oradaki Türklerin canına mal oluyordu.

Şimdi ise 1921 deki tutumumuzdan haklı haksız çeşitli sebeplerle dönmüş olmamızın acısını Kıbrıs Türkleri çekmek üzeredirler ve başarılarında da bu işlerden anlıyan kuvvetli liderler yoktur.

7 — Yapacağımız şey Birleşmiş Milletlerin kararına bel bağlamak fakat bundan böyle Yunan kapitalizm ve emperyalizmine küllünden cephe almaktır. İlk iş olarak Patrikhane'yi sadece Türkiye'deki ortodoks vatandaşların ruhani başkanı olan mahalli bir metropolit olarak mütalâa etmeli ve kendisinin yeryüzü ortodoksları ile ilişkisini kesmeliyiz. Bu bizim yine vatandaşımız olan Patrik üzerindeki hakkımızdır. Patrikhaneden dünya ortodoks kiliselerine giden kutsal su ihracatını derhal durdurmalıyız. Yunanistan ile aramızdaki ticari münasebetleri yeniden gözden geçirmeli ve hudut meselelerimizi gayet köklü şekilde tekrar ele almalıyız.

Ve unutmamalıyız ki Yunanistan batı emperyalizmiyle kapitalizminin Türkiye'ye uzanmış en yakın ucudur. Biz yarı sömürge hüviyetiyle onun bulunduğu bloka kolay kolay dayanamayız. Buna heves ettikçe her zaman bir hayal kırıklığına uğramamız mukadder.

dir. Çünkü ne bizim milletlerarası sermaye gruplarımız, ne dünyada birinci gelen ticaret filolarımız, ne de batı kapitalistleriyle akrabalarımız vardır.

Biz ancak emperyalizme ve kapitalizme karşı kendimizi ayakta tuttukça milli menfaatlerimize uygun yolu bulmuş oluruz. Bu yol ise yıllarca önce Atatürk tarafından gösterilmiş olan yoldur.

★

KÖYLÜ BİR SORMAYA BAŞLASA

Milletvekili adayları seçim propagandası yapmak için köy kahvelerine gittiler mi, Muammer Karaca'yı dahi kahkahadan çatlatacak bir tuluattır başlar.

Önce ellerini göğüslerine bastırarak, teker teker herkese, köylü usulü :

- Merhaba, çekerler.
- Merhaba ağam.
- Merhaba.
- Merhaba ağam.
- Merhaba.

Sonra yavaşça konuya girerler :

— E nasıl bakalım buralarda parti işleri ?

Köylüler :

— Fena değil bey, biz burada iyi geçiniriz bey, derler.

— Öyle olmalı, öyle olmalı. Demokrasi kardeş kardeş geçinmek demektir.

Akılları sıra siyasî özgürlükten yana olduklarını göstermek isterler böylece.

Elimde imkân olsa o zavallı köylü seçmenlere, köye gelen milletvekili adaylarına neler sormaları gerektiğini teker teker kâğıtlara yazıp dağıtmak isterdim.

— Bey siz kaç para kazanıyorsunuz ayda ?

Onlar :

— Millet ne verirse, diyeceklerdir.

— De bakalım hele ne veriyor millet ?

- Eh işte üç bin, beş bin.
 — Peki bu kadar parayı kazanmak için ne iş yapıyorsunuz siz? Milletten derilerine bakıyoruz, diyeceklerdir.
 — Peki yine de niye bitmiyor milletin derdi?
 — Kolay değil, derd çok, diyeceklerdir.
 — Ama kırk yıldır boyuna alıyorsunuz üç bin, beş bin, on bin, yirmi bin... Biz de rengperlik edip milleti doyurmaya çalışırız bu-
 rada, ayda yüz kaima bile alamıyoruz, o neden o?
 Bu soruya pek bozulacaklardır adaylar. İçlerinden biri:
 — Bunlar tehlikeli, bozguncu fikirler falan demeye getirecektir. Korkmadan devam etmek gerekir:
 — Türkiye'de en fazla para kazanan adam kaç para kazanır, ne iş yapar, kaç saat çalışır?
 Atmıyo: başhyacaklardır:
 — Çok çalışır, bütün köprüleri, barajları, çeşmeleri yapar; in-
 sanlara iş verir, onların çoluk çocuklarına bakar...
 — Peki iş verdiği insanlar çalışmazlar mı, onlar neden öyle çok kazanamazlar?
 Yine içlerinden biri:
 — Kim öğretti bunları size canım, diyecektir.
 — Bey, de hele ne demektir yönetim kurulu üyeliği? Kaç pa-
 ra kazanır bu üyeler?
 — Bey, neden tüccar ekiciden daha zengin?
 — Bey, sen kaç kilo et yiyorsun haftada?
 — Bey, senin bütün çocukların okur mu?
 — Bey, sen hastalanınca hangi doktora gidiyorsun?
 — Bey, neden sizin evler bizimkilerden daha şatafatlı?
 — Bey, Türkiye'de kim kaç para kazanıyor sen bize söyle hele.
 — Bey, bizden daha çok kazananlar, bizden daha mı çok çalış-
 şıyorlar?
 — Bey, Türkiye'de milli gelirin yüzde kaçını sağlıyoruz biz?
 — Bey, peki biz neden ayda yüz lira bile kazanamıyoruz?
 Adaylar birbirlerine bakışacaklar, yutkunacaklar, kacaklar:
 — Demokrasilerde kazanç özgürlüğü vardır, isterseniz siz de
 kazanabilirsiniz diyeceklerdir.
 Köylüler o zaman ısrar etmelidirler:
 — Haydi göster yolunu kazanalım.
 — Bize oy verirseniz, bizim parti...

- Peki sizler hangi partiye oy verdiniz de kavuştunuz bu haya-
 ta şimdiye kadar?
 Allah bize yardım etti...
 — Biz daha dindarız sizden, bize niye etmedi?
 — Efendim kimi fakir yaratılmış, kimi zengin. Bu usulü bozmak
 kulun işi değil, cef cif cof...
 — Bey, bizi kandırıyorsun gibi geliyor sen...
 Ve adaylar homurdana homurdana kalkıp gideceklerdir köy
 kahvesinden.
 Türkiye'nin gerçek demokrasiye kavuşması ve kalkınması köy-
 lülerin bu soruları sormaya başlamalarına bağlıdır. Ama kimse ona
 bu soruları sormasını öğretmiyor ki. Kimse onu düşünüp sevmiyor
 ki, sadece ondan oy alıp, onu kandırmak istiyor. Ve bunu da herke-
 se yutturmaya kalkıyor, demokrasi diye...

★

MİLLİ EMNİYETİMİZ VE BAZI GERÇEKLER

Mecliste Millî İstihbarat Teşkilâtı Kanunu tasarısı görüşülmü-
 şe bağlanmış.

Bu konuda çok önemli bir nokta üzerinde durmak isteriz. Ne
 yapıp yapıp Millî Emniyet teşkilâtımızı yabancıların para yardım-
 larından ve yabancı etkilerden uzak tutmanın yolunu bulmalıyız.

Tanıdığımız devletler arasında sadece iki tanesinin Millî Emni-
 yeti Amerikan yardımı görmekte ve Amerikan uzmanlarının idar-
 esi altında bulunmaktadır. Bunlardan birisi İran, öteki Türki-
 ye'dir.

Oysa hiç bir devletin yüksek menfaatleri, ne kadar yakın, ne
 kadar dost olunursa olunsun başka bir devletin yüksek menfaatle-
 rine yüzde yüz aynı yönde olamaz. Hattâ bazan çatışmalı hale da-
 lı gelebilir.

Nitekim Amerika'nın Türkiye'deki menfaatleriyle Türkiyenin
 kendi menfaatleri; petrol meselesinde, maden meselesinde, kamu-
 oyundan habersiz yapılmış ikili anlaşmalarla sağlanmış bazı aşırı

haklarda olduğu gibi, çelişik ve çapraşık bir durum göstermektedir.

Türkiye'nin yüksek menfaatlerini Amerika'ya karşı savunmak isteyenler ise Amerikalı uzmanların idare ettiği bir Millî Emniyet tarafından olaki yanlış yorumlanmaya sevkedilebilir. Çünkü Amerika için Amerika'yı tutmayan herkes suçludur ve uyuştuğu memleketine tehlike olmaktadır. Amerika özgürlük, demokrasi, insanlık demektir. Bunu her çevreye, her müesseseye, her sorumluya inandırmak isterler. Çokcası muvaffak da olurlar.

Olayları daha derinliğinden inceleyenler bilirler ki Amerika ne demokrasi, ne özgürlük, ne insanlık demektir. Amerika, Amerikanın menfaati için her şeyi yapan renkli pamuklara bürünmüş sömürücü katı bir devlettir.

İran'da İran'ın menfaatlerini korumak isteyen Musaddık'ı Amerika'nın petrol kârlarına engel olacak diye devirmiş ve bunu da bir marifetmiş gibi resmen yayımlanmıştır. İran'da petrol konusunu konuşan herkes Amerikalıların idare ettiği Millî Emniyet (Savak) tarafından takip edilir.

Türkiye'de biz de petrol konusunu ortaya attığımız zaman sudan bir bahane ile Ağır Ceza Mahkemesine sevkedilmek istenmişizdir. Yazımız hakkında müsbet rapor veren ilk bilirkişi raporu rağmen yazımız ikinci bir bilirkişiye gönderilmiştir ve ikinci bilirkişi heyet arasında bir tane de Millî Emniyet mensubunun bulunduğunu tesbit ederek hükümete bildirmişizdir.

Ve o zaman anlaşılmıştır ki Millî Emniyetimiz, Türkiye'nin yüksek menfaatleriyle Amerika'nın ve Amerika'ya kendi çıkarları için angaje olmuşların menfaatleri, nerede çatır, nerede çatmaz bunu tesbit edecek bir uzmanlar kadrosundan yoksundur.

Bir memleketin Millî Emniyeti, o memleketin sömürücü ve kapitalist kuvvetlerinden yana olmayı yüzde yüz memleketin yüksek menfaatlerinden yana olmakmış gibi yorumlamak gafletinden daima kaçınmalıdır. Bu iktisadi ve bilimsel bir konudur. Yapılan propagandalar, alışkanlıklar ve eskimiş tutkularla halledilmesine imkân yoktur.

Bütün bu aksaklıklara CENTO vasıtasıyla «Yükücü faaliyetleri önlemek» adı altında verilmekte olan dolarları da ekleyince Türkiye'nin yüksek menfaatlerini en yüksek noktalardan gözetlemesi gerekenlerin durumu, maalesef bizi tedirginliğe sevketmektedir.

İngiliz ve Amerikan menfaatleri için yükücü sayılan hareketle-

rin, Türkiye için belki de pek makbul olabileceği gözlerden uzak tutulmamalı ve Musaddık örneği hatırdan çıkarılmamalıdır.

Eğün Türkiye her şeyden fazla iktisadi tehlikeler içinde bulunmaktadır. Olayları bu açıdan değerlendirmek ise oldukça derin bilgiler ister. Ve bu eksiklikler, Bakan, hattâ Başbakan telefonlarını kontrol altında bulundurmakla çözümlenmez.

Tröstlerle kimlerin haşır neşir olduğuna, Rusya'ya son satılan tütünlerden yirmi milyona yakın parayı kimlerin aldığına, milyarlık işlerdeki yönetim kurullarını kimlerin paylaştığına ve bunların gerek partilerde, gerek memleket siyasetinde oynadıkları rolleri dikkat etmek, kitap toplatıp, sair kovalamaktan çok daha değişik gerçekleri ortaya koyacağı inancındayız.

Böyle bir çalışma ise yabancı uzmanların akıl öğretmesi ve yabancı parasıyla yürümez.

Yüzde yüz millî, çok sağlam iktisadi bilgilerle donatılmış, dünya olaylarını çok yakından ve kulislerinden izleyen bir Millî Emniyetimizin olması elzemdir.

Millî Emniyet hiç bir iktidarın malı değildir. Hele iktisadi iktidarın, yâni iç ve dış kapitalizmin malı hiç olmamalıdır. Küçük bir azınlığın çıkarlarını korumakla, yüksek millî menfaatleri korumak arasında çok büyük farklar vardır. Bunu Millî Emniyetimizin bir en önce şuurlandırması ve bütün olup bitenleri bu açılardan değerlendirmesi zamanı artık gelmiştir. Çağımızda matematiğe aykırı vatanperverliklerin hiç biri makbul değildir ve Türkiye'nin matematiğinin ne olduğu ise günden güne daha çok ortaya çıkmaktadır.

★

MUSTAFA KEMAL VE AMERİKAN MANDASI

T ÜRKİYE'NİN bugün içinde bulunduğu şartları derinliğine kavrayabilmek Mustafa Kemal'in Büyük Nutuk'unu tekrar tekrar okumak ve bazı konular üzerinde uzun uzun düşünmek ile mümkündür. Çeşitli olayların rahat değerlendirilmesi için Nutuk'ta altını çizdiğim cümlelerden bir kısmını sırahıyorum :

ÇETİN ALTAN

İstanbulda bir takım önde gelen kişilerle önemli kişiler de, gerçek kurtuluşun Amerika mandasını talep ve teminde olduğu kanaatinde bulunuyorlardı. Bu kanaatte bulunanlar fikirlerinde çok ısrar ettiler, mutlak isabetin, görüşlerinin kabulünde olduğunu isbata çok çalıştılar.»

«İzah ettiğim bilgilere ve müşahedelere göre üç nevi karar ortaya atılmıştı:

Birincisi, İngiltere himayesini talebetmek,
İkincisi Amerika mandasını talebetmek.

Üçüncü karar : Mahalî kurtuluş çarelerine aittir.»

«Efendiler, bu vaziyet karşısında bir tek karar vardı. O da milli hâkimiyete dayanan, kayıtsız şartsız bağımsız yeni bir Türk Devleti kurmak.»

«Yabancı bir devletin himaye ve yardımını kabul etmek insanlık vasıflarından mahrumiyeti, aczû meskeneti itiraftan başka bir şey değildir. Filhakika bu derekeye düşmemiş olanların isteyerek başlarına bir yabancı efendi getirmelerine asla ihtimal verilemez.

Halbuki Türkün haysiyet ve izzetinefis ve kaabiliyeti çok yüksek ve büyüktür. Böyle bir millet esir yaşamaktansa mahvoisun evlâdır.

Binaenaleyh, ya istiklâl, ya ölüm.

İşte gerçek kurtuluşu isteyenlerin parolası bu olacaktı.»

«O günlerde, İstanbul'dan gelen bazı kimseler, Amerikalı Mister Brown namında bir de gazeteciyi Sivas'a getirmişlerdi.»

O tarihlerde Dekir Samî Beyin Mustafa Kemal'e gönderdiği mülâhasından bir parça:

«... Osmanlı ülkesinin tamamını kapsayan, meşrutiyetimiz ve dışardaki temsil hakkımız baki kalmak şartıyla muayyen bir müddet için Amerika mandaterliğini talebetmeyi milletimiz için en yararlı bir şekil kabul ediyorum. Bu konuda Amerika temsilcisi ile görüştüm. Bir kaç şahsın değil, bütün milletin sedasını Amerikaya duyurmak gerektiğini söyledi ve gelecekteki şartlar dairesinde Wilson'a Senato'ya ve Amerika kongresine müracaatta bulunulmasını söyledi...»

Bu çeşit akıl öğretilere Mustafa Kemal'in cevabı:

«... Lehimizde bu kadar şartlar ileri sürmeye müsait bulunacak olan Amerika hükümeti bu şekildeki mandaterliği kabul etmesine yani buna katılanmasına mukabil Amerika namına ne gibi faydalar

ve menfaatler temin etmiş olacaktır. Bununla kendi hesaplarına olacak gaye nedir?..»

Mustafa Kemal'in 3 ağustos 1919 da sorduğu bu sorunun cevabı bugün dahi halka mal olacak bir şekilde verilmiş değildir.

Halide Edip Mustafa Kemal'i ikna için Amerikan mandası olmanın yararlarını uzun bir mektupla sayıp döküyordu.

«... İngiliz siyasi adamları arasında zaten bu fikre temayül mevcut, Morisson gibi meşhur simalar Amerikanın Türkiye'de umumi manda almasına taraftar oluyorlar...»

«... Biz İstanbul'da kendimiz için bütün eski ve yeni Türkiye hudutlarını şamil olmak üzere muvakkat bir Amerika mandasını ehveni şer olarak görüyoruz...»

«... Filipin gibi vahşi bir memleketi bugün kendi kendini idareye kadir asri bir makina haline getiren Amerika, bu hususta çok işimize geliyor. On beş yirmi sene zahmet çektikten sonra yeni bir Türkiye ve her ferdi tahsil, zihniyeti ile hakiki istiklâlî kafasında ve cebinde taşıyan bir Türkiye'yi ancak yeni dünyanın kabiliyeti vücudunda getirebilir...»

«... Amerikanın idare makinası dinsiz ve milliyetsizdir. O çok ahenktar muhtelif cins ve mezhepte adamları çok imtizaçlı bir surette bir arada tutmanın usulünü biliyor.»

İstanbul'daki Amerikan heyetine verilmesi ön görülen hususları Mustafa Kemal Erzurum'da iken kendisine bildiriyorlardı. Mustafa Kemal şöyle başlıyan bir cevap gönderiyordu:

«... İstanbul'da firakı muhtelifinin Amerika heyetine verilme üzere aldıkları kararlar, burada heyeti temsiliyemizce son derece şayanı teessür ve teessüf görüldü...»

Sivas kongresinde manda taraftarlarından Hamî bey:

«Herhalde bir yardıma muhtacız ve bunun en ilkel delili de, devlet gelirlerinin ancak borcumuzun faizine tekabül edebilmesidir» diyordu.

Aynı düşüncedeki Refet Bey:

«... İlaf itibariyle manda ile istiklâl birbirine mani şeyler değildir. Yalnız eğer biz hakikatte kuvvetli olmayacak olursak, işte o zaman mandanın altında eziliriz ve o zaman manda bizim için muhîlî istiklâl olur. Bir de diyelim ki, biz harici ve dahili bir istiklâl tam isteriz. Fakat acaba kendi başımıza yapabilecek miyiz, yapa-

miyacak mıyız? Ondan evvel acaba bizi kendi başımıza bırakacaklar mı, bırakmayacaklar mı? Bunu düşünelim...»

Devam ediyor:

«Herhalde bir Amerika kefaletini kabul etmek zorundayız. Yirminci yüzyılda beş yüz milyon lira borcu, harap bir memleketi, pek verimli olmıyan bir toprağı ve ancak on, on beş milyon lira geliri olan bir kavim için bir dış yardım olmaksızın hayatını devam ettirmek imkânı olamaz.»

Aynı düşüncedeki Vasıf Bey:

«... Parasız, ordusuz ne yapabiliriz? Onlar uçak ile havada uçuyorlar, biz henüz kağıt arabasından kurtulamıyoruz. Onlar dretnot yapıyor, biz yelkenli bir gemi yapamıyoruz; bu haller ile bugün bağımsızlığımızı kurtarsak bile yine günün birinde bizi taksim ederler...»

«... İstanbul'daki Amerikalılar (Mandadan korkmayınız, Cemil yeti Akvam nizamnamesine dahildir) diyorlar...»

Mustafa Kemal bütün bunları yenmiş olan adamdı. O öldükten sonra ötekileri galip geldiler. Sonucu görüyorsunuz. Şimdi uğraşmak Mustafa Kemal'e gerçekten inanmış ve satılmamış olanlara düşüyor.

★

YENİ AMERİKAN OYUNLARI

Amerikalılar, Kendini Kurtaran Memleket, diye Brezilya'daki son hükümet darbesi ile ilgili bir broşür dağıtıyorlar Türkiye'de. Demokrasi şampiyonluğunu kimseye bırakmak istemiyen Amerika'nın hükümet darbelerile gelen ve «En az on yıl kalacağız» diye nutuklar söyleyen diktatörlükler hakkında övücü propagandalara girişmesi üzerinde dikkatle durmaya değer bir konudur.

Broşüre göre Brezilya komünizmin eşliğindeymiş. Brezilya'nın zenginleri toplanmışlar :

— Biz iş adamları memleket idaresini politikacıların eline daha fazla bırakamayız, demişler.

Aynen böyle yazıyor broşürde.

Amerikalılar bu broşürü Fransa'da, İngiltere'de, İtalya'da dağıtacaklar; dağıtırsa herkes tefe alır kendilerini. Çünkü oralarda Amerika'nın Güney Amerika devletlerini nasıl sömürdüğünü ve kendi çıkarına göre nasıl hükümet darbeleri hazırladığını, on yaşındaki çocuklar bile bilmektedir. Şimdi bu konuda Rio de Janeiro Üniversitesi profesörlerinden Birleşmiş Milletler Gıda İhtiyaç Komisyonu Başkanı ve Dünya Açlıkla Savaş Teşkilatı Başkanı Josué de Castronun «Açlık ve Az Gelişmişlik» adlı konuşmasında, ortaya koyduğu gerçeklerden bazılarını bilginize sunuyorum :

«Latin Amerikası meselâ Brezilya yerlilerinin tarımda çalışmak istemediklerini ve çalışmaya zorlandıkları takdirde ölmeyi tercih ettiklerini söylerler. Bir dereceye kadar doğrudur bu iddia. Çünkü Brezilya yerlisi aklıktan yavaş yavaş ölmekle iradesiyle birdenbire ölmek arasında tercihi bırakılmıştır. Çalışmadan ölmeyi ölmek için çalışmaya tercih etmekte ve onu daha pratik bulmaktadır. Yerlilerden ihraç etmek için şeker ziraati yapmalarını isterler. Brezilya'da sahip olduğumuz çeşitli iktisadi faaliyet alanları, şeker alanı, pamuk alanı, kauçuk alanı, kahve alanı velhasıl bütün iktisadi alanlar yapıcı olmaktan çok yıkıcı olan alanlardır. Bunların hepsi ihraç maddesidir ve sözde para kazanmak için satılmaktadır. Oysa gelen para zaten azdır ve pek küçük bir azınlığın elinde kalmaktadır. Yerli bu parayı alamaz, alsa bile ne yapacağını bilemez. Bu sebeple çalışmanın hiç bir anlamı yoktur onca. Bütün bunlar onun hayat anlayışının dışındadır.

Ham madde fiyatları muntazaman düşmektedir. Latin Amerika bugün İkinci Dünya Savaşı öncesine göre ihraç ettiğinin üç mislini ihraç etmekte fakat çok daha az kazanç sağlamaktadır. 1958'de Brezilya 1948'e nisbetle milyonlarca çuval daha fazla kahve ihraç etmiştir. Fakat on yıl öncesine göre bir milyon dolar daha az kazanmıştır. Demek ki çalışmanın hiç bir faydası yoktur; daha çok çalıştıkça daha az kazanılacağına göre. İşte bu da tembelliği doğrudan bir sebeptir. Üretimi arttırmaya ihtiyaç duyulmamaktadır. Amerikanın fazla üretimi ödeyerek durmak amacıyla kendi ülkesinde kurmuş olduğu Tarım Bankası yan yoldan Latin Amerikası memleketlerinde de aynı mekanizmayı çalıştırmaktadır. Şu farkla ki Birleşik Amerika'da üretimi arttırmamak için çok para alınır. Latin Amerikada az para alınır... Ama hep üretimi arttırmama yönündendir bu oluşlar. Bütün bu gelişmeler kapitalizmin spekülasyonu.

yon ve kolonyalizm görünüşü altındaki gelişmeleridir ki daima gerçek bir üretimi ve gerçek bir iktisadi kalkınmayı önlemektedir.

1848 yılında Küba sade şeker üretti. Karnını doyurmak için de 140 milyon dolarlık pirinçle fasulye ithal ederdi. Unutmamalı ki Birleşik Amerika devleti cömerttir. 1958 yılında Küba'dan aldığı şekere, dünya piyasa fiyatlarına nisbetle 60 milyon dolar daha pahalı bir fiyat ödemişti. Buna karşılık ta 140 Milyon Dolarlık fasulye ve pirinç satmıştı. Aslında Amerikalıların Küba'ya şeker için ödedikleri para kendilerinden alınmasını şart koştukları pirinçle fasulyanın parasıydı.

Küba ihtilalinden iki yıl sonra 40 Milyon Dolarlık fasulye ve 50 Milyon Dolarlık da pirinç üretimiye başladı. İktisaden bağımsızlığa kavuşmuştu. Oysa toprak aynı topraktı, aynı tropikal bölgeydi, tabii manzaralarda hiç bir değişiklik olmamıştı ama iktisadi şartlar değişmişti ve koloni olmaktan kurtulmuştu.»

Ne Brezilya'nın ne Küba'nın ne de öteki Lâtin Amerika devletlerinin iç yüzü Amerikanın harıl harıl dağıttığı propaganda broşürlerinden anlaşılacak nitelikte değildir.

Bu konularda geniş yayınlar yapmak gerekir Türkiye'de.

Brezilya tam kendisine gelirken ve reformlara yönelip daha şahsiyetli bir dış politika izlemek isterken Amerikalılar ve onlara satılmış iş adamları tarafından tekrar bir diktatörlüğe yuvarlanmıştır. Ama Amerika için sömiremediği her geri memleket komünizme gitmektedir ve bu sözle de geri memleketlerin iş adamlarını kısırtarak, onları kendisine yarıdakçılığa çağırılmaktadır.

Aynı oyuna bütün hızıyla Türkiye'de de başlanmıştır. Erezilya ile ilgili broşürler bunun için dağıtılmaktadır.

Sırası geldikçe Amerika'nın sömürgelerinde çevirmekte olduğu dolapları Batılı iktisatçıların yaptıkları incelemelerden Türk halkına sunmaya devam edeceğiz.

Amerika gaz bombaları, dolarları, broşürleri, askerleri ve hava alanlarıyla «komünizmle mücadele» bahanesi altında dünyanın dört bir köşesine doğru uzanmak ve en uzak bölgeleri dahi boyunduruğu altına almak isteyen bir memlekettir. Her memlekette bazı kişileri zengin ederek büyük kütelleri fikirsiz aç ve verimsiz bırakmakta, memleketin servetlerini sömürmekte, buna baş kaldıran milliyetçileri, zengin çevrelerle elele vererek ezmeğe yönelmektedir.

Ve maalesef Türkiye'yi de hemen hemen aynı oyunun içine sokmuş bulunmaktadır.

Her şeyimiz Amerikanın kontrolü altındadır ve Amerika'dan ne zaman kurtulacağımız da henüz belli değildir.

★

FASULYA POLİTİKASI

Güney Vietnamdan, Güney Koreye, Türkiyeden Brezilyaya kadar, sözde kanadı altına aldığı her memlekette mutlaka ihtilaller çıkan; İspanyadan İrana, Portekizden Formozaya kadar daima faşist diktatörlüklerini destekleyen ve bunu da insanlara özgür dünya sevdası diye yutturmaya çalışan büyük dostumuz Amerika, son zamanlarda Türkiyede de faaliyetlerini adamakıllı hızlandırmıştır.

İş adamlarının yaptığı hükümet darbelerine ait propaganda broşürleri dağıtmakta, Amerikayı tenkit eden yazarlara karşı el altından kampanyalara girişmekte, diplomatları ve uzmanlarıyla toplantılar tertip ederek halkı etkilemeye çalışmaktadır.

Amerikanın bu faaliyetleri hiç bir yabancı devletin başka bir devlet içinde yapmaya hakkı olmadığı gayri meşru faaliyetlerdir. Ve bu faaliyetlere gerekçe olarak Türkiyeye karşı duyulan sempati ve özgürlük aşkı öne sürülmektedir.

Şimdi bu sempatinin ve özgürlük aşkının ne menem bir şey olduğunu ortaya koymak için Amerikanın soya konusundaki bir maarifetini daha açıklamak isteriz.

Amerika bütün dünyaya soya yağı satmak için Amerika soya birliği adlı bir teşkilât kurmuştur. Bu teşkilâtın pazar yaratmak için Türkiye de dahil çeşitli ülkelerde bir çok adamı çalışmaktadır.

Türkiye soya ekimini hızlandırmak istemekte ve Ordu ilinde de bir soya yağı fabrikası kurulmuş bulunmaktadır. Ekonomi uzmanı Amerikalı Dr. Wheaty, geçenlerde Orduya gitmiş ve Tarım müdürü Fehmi Özgeni ziyaret ederek şöyle demiştir :

— Neden soya fabrikası kurdunuz. Maliyetiniz çok yüksek olacak. Biz ise çok ucuza satıyorduk soya yağını...

Türkiyede soya yağı fabrikası olmadığı için soya tarımı çok

geridir. Bu tarımı geliştirmek konusunda hamleler yeni başlamıştır. Amerikalılar ise bunu önlemek istemekte, ellerinden gelen propagandayı artlarına koymamaktadırlar.

Türkiyede ayçiçeği üretimi, zeytinyağı üretimi düşer gibi oldukça Amerika soya birliği broşürlerinde sevinç çığlıkları koparmakta, Türkiye'ye soya satışlarımız artacak diye müjdelere vermektedirler. Ayrıca Amerikalılar :

— İçerde soya kullanın, zeytinyağını dışarıya satarsınız gibi ilk planda akıllı görünen tavsiyelerde de bulunmaktadırlar.

Ama bu tavsiyeler bütün zeytinyağı üreten memleketlere yapılmakta ve bir yandan zeytinyağı stokları şişerken, bir yandan da zeytinyağı kullanan pazarlar soyaya ahştırılmaktadır. Yani sözün kısası Akdeniz bölgesindeki zeytinyağı üretimine dolambaçlı şekilde çok ağır bir darbe vurulmaktadır. Ayrıca Amerika zeytinyağı ihracatı için de Türkiye'ye şu kısıtlamayı koymak istemiştir :

— Dostum olmayan ülkelere pek az miktarın dışında satış yasak. Dost ülkelere satışınız da 17 bin tonu aşamaz.

Türkiye «Soya yağını al, ama zeytinyağını ihraç etme» gibi bir garip durumla karşı karşıya bırakılmıştır.

Buna paralel olarak soya tarımında yapmak istediğimiz hamlelerde baltalanmak istenmekte, Türkiyede soyanın yetişmeyeceği, pahalıya mal olacağı ve daha birçok engel sıralanıp dökülmektedir.

Bunların hepsi Amerikalı yağ satıcılarının menfi propagandalarından başka bir şey değildir. Türkiyede soya tarımı çok önemli sonuçlar sağlayacak niteliktedir. Devlet bu konuyu plânli olarak ele aldığı takdirde protein bakımından çok zengin olan soya fasulyesi Türkiyenin gıdalanmasında etkin yerini alabilir.

Ama özgür dünya savunucusu Amerika el koymağa kalktığı bütün ülkelerde yaptığı gibi her şeyi kendi çıkarı açısından mütalâa etmekte, bu ülkelerin gerçekten kalkınmasını baltalamakta ve hepsini kendine bağlı grupların veya diktatörlerin emri altına sokmaya uğraşmaktadır.

Petrollerimize, madenlerimize, ihraç maddelerimize konan ipotekler ve bu tutumun tenkidine kalkanlara vurulmak istenen damgalar ve Brezilya'daki iş adamlarının hükümet darbesi konusunda yapılan propagandaları ve Kıbrıs meselesi ve Johnson'un İsmet Paşa'ya yazdığı her türlü nezaket kaidelerinden uzak mektup, bu devletin Türkiye'nin zannedildiği kadar yakın bir dostu olmadığını

her gün biraz daha ispatlamaktadır. Fazla dost olmadığı ortaya çıkan bir memleketin ise bu kadar köklü şekilde Türkiye'ye yerleşmiş bulunması ve her işimize müdahale hakkını kendisinde görmesi Türkiye'ye hem zarar, hem de itibarsızlıktan başka bir şey getirmemektedir.

Herhalde Amerika ile olan ilişkilerimizi yeniden gözden geçirmekte ve bazı tedbirler almakta Türkiye'nin geleceği bakımından çok büyük faydalar mevcuttur.

★

ÇORLU'YU KİMLER SOYUYOR

Çorludan gelmiş; irice yapılı, aydınlık yüzlü, uyanmış bir köylü :

- Bey bizi hepten soyuyorlar, dedi.
- Ha gunu bir anlamıya başlasanız, dedim.
- Başlıyoruz artık anlamıya bey, dedi.

Nasıl soyulduklarına dair vesikalar getirmiş. Aracıların ekici köylülere karşı oynadıkları beylik oyunları.

Çorlu köylüleri ay çiçeği tarımıyla da ilgilidirler. Yaz sonuna doğru ürünlerini çuvala koyar, borsa dedikleri pazara getirirler ve sözde açık arttırmayla tüccara satarlar bunları. Tüccar kendi arasında anlaşıp fiyatları düşük tutmayı, birbiriyle rekabete girip köylüye fazla para ödemiye tercih eder.

Önce bir iki arttırma yapılır ve fiyat tesbit edilir. Köylüler ellerinde ürünlerinin nümuneleri, boyunları bükük, mallarını satmak için sıraya girerler...

Diyelim ki kilosu bir liradan alınıyor ayçiçeği... Tüccarın adamları köylülerin çuvallarını tartıp saymaya başlarlar; bir çuval, iki çuval, üç çuval... Yekün bin kilo. Önce çuval darasını düşerler bundan. Sonra da avanta payım.

Avanta payı tüccarın satış sonunda köylüden parasını ödeme-den aldığı maldır.

Köylü tüccara angaje olmuştur. Satışa girmiş çuvallarını tar-

tıp saydırmıştır. Sonunda avanta payına kafa tutacak hali kalmamıştır. Kafa tuttuğu takdirde bütün malının elinde kalması tehlikesi vardır. Ertesi gün de bulacağı fiyat belli değildir.

Ayrıca tüccar nümune ürünü avucunda parlatıp hır çıkarmakta: — Bak bana gösterdiklerin ne parlak, çuvaldakiler böyle değil, diye bas bas bağırılmaktadır.

Çaresiz kabul eder avanta payını...

Bana gelen köylünün elindeki vesikalar 888 kiloda 32 kilo avanta payı düşüldüğünü gösteriyordu.

Ortalama elli kilo ile yüz kilo arasında değişir bu pay. Kiloosu bir liradan bin köylüde açıktan yüz bin liralık bedava mal kapatmış olur tüccar... Ayrıca avanta payı makbuza da işlenmediği için vergiden hariç tutulmuş olur.

Aracı yüz kuruştan aldığı ay çiçeğini yüz elli kuruştan yağ fabrikalarına satar... Ortalama bir köylüden ettiği kâr beş yüz lira, bin köylüden beş yüz bin liradır. Avantasıyla altı yüz, yedi yüz bini bulur bu...

Ve Çorlu'da bu işi A. P. nin önde gelenlerinden bir kaç kişi yapmaktadır.

Bir kaç kişi bu gibi alışverişlerden yılda milyon kazanırken köylüler bir iki bin lira ile yaşamaya mahkûm bırakılırlar...

Oysa köylü kooperatifler halinde örgütlense ve aracı ortadan çıkarılsa, milyonlar kendi köy bünyesi içinde kalacak ve okulu, reviri, yolu meydana çok hızlı bir kalkınma başlayacaktır.

Ne çare ki partiler ve dolayısıyla devlet düzeni bu çeşit usullerle köylüden milyon kazananların elindedir. Buna karşı çıkmak isteyenleri bütün kudretiyle derhal ezerler. Rüşvetle, tehditle, mükâfatla herkesi kendilerine yaranmaya mecbur bırakırlar. Her yönde elleri, kolları, adamları vardır...

Ve zavalı köylüler sonunda çaresiz, kendi sefil ve perişan hayatlarını sürdürmeye devam ederler... Arada bir işlerinden biri, bir halk yazarına içini boşaltmaya gelir böyle...

Bundan başka yine araçlar, ekici köylüden açık makbuz alır ve en üst rayiçten doldururlar fiyatları... Böylece ödediklerinden daha fazla para ödemiş gibi de göstererek bir de öyle kaçırırlar vergiyi...

Bin türlü dolap ve hile döner... Ve Türkiye milyonlarca fakir fukarasıyla bir avuç adamın oyuncağı halinde yer yüzünün en ge-

ri on ülkesinden biri olmaktan kurtulamaz.

Sonra da parti liderleri demeçler verir:

— Örnek bir memleketiz.

Burjuva yazarları bu düzeni savunur, kapitalist politikacılar bu düzenin özgürlüğünü överler. Anayasamın sağladığı teminat altında bu oluştaki tenkit etmek ve bunu halk önünde tartışmak tek. lifine hiç mi hiç yanaşmazlar. Halkın hakkını korumak isteyenlere komünist derler. Rus casusu derler. Yaşamak onların, villâlar onların, hastahaneler, doktorlar onların, kâr onların, vatanperverlik onların, her şey onlarındır. Kendi aralarında mebus ve bakan olma yarışmasını halka demokrasi diye yuttururlar. Aslında bütün bu gerçekleri ortaya koymak isteyenlere kolay kolay söz hakkı tanımaya yanaşmadıkları için gerçek demokrasinin en büyük düşmanı onlardır. İşlerine gelmeyen her kitabı toplatırlar. Bu hesapları açıklayanlar hakkında geniş propagandalara girer ve onları halkın gözünden düşürmek isterler. Yabancılarla memleket sırtından ortaklık ederler. Yalan söyler, gazetelerde yalan yayımlar yaptırır ve her türlü usulle kendi çıkarları için önlerine geleni kâsıp kavururlar. Köylü uyanmasın diye köy enstitülerini kapatanlar onlardır, köylüye iktisadî hesaplarla değil, din diyanet işleriyle uğraşmalarını telkin edenler onlardır. Velhasıl Türkiye'nin gerçek bir demokrasiye kavuşmamasının, bir milyon çocuğun okulsuz kalmasının, on yaşına kadar bin çocukta dört yüzünün ölmesinin. Türkiye'nin günden güne daha beter olmasının bütün sebebi onlardır. Halkın gerçek temsilcileri Meclise girdikleri zaman burjuvaların temsilcileriyle halk önünde çatışınca bütün bu gerçekler ortaya dökülecektir. Halk o zaman meseleyi büsbütün daha iyi anlayacaktır. Ve ondan sonra her seçimde onlar azınlıkta kalacaklardır.

★

YAPICI BİRKAÇ ÖRNEK

BUGÜNKÜ durumu kıyasıya tenkit ettiğimizi görenler; peki böyleyse Türkiye nasıl kalkınabilir, diye soruyorlar. Sağlam bir metod tatbik edildiği takdirde çok kolay ve çok daha özgürlük ve eşitlik içinde kalkınabilir. Türkiye'nin kaynakları ve insan gücü ül-

kemizi hızla kalkandırmıya yetecek niteliktedir.

Şu arap saçına dönmüş koşullar içinde dahi Türkiye bütçesini üç misline çıkarmak mümkündür. İthalat ve ihracat kârlarını devlet elinde toplamak, iktisadi devlet teşekküllerini optimada — En kârli noktada — çalıştırmaya başlamak, devlet eliyle fert zengin etme imkânlarını kaldırmak ve tüketime giden Milli Savunma masraflarını yavaş yavaş üretime kaydırarak, beş milyarlık vergi kaçağını asgariye indirmek bunu ilk adımda sağlamaya yeter.

Otuz milyonluk çok geri bir ülkede 45 milyarlık bir bütçe birdenbire devlete muazzam bir yaratma imkânı sağlayacaktır. Bu imkânları bizce şu şekilde plânlamak yerinde olur:

1 — Kimsesiz çocukları büyük şantiyelerde yatılı olarak toplamak ve devlet sektörünün her türlü onarımını bu şantiyelerde yapmak. Bu şekilde meselâ İstanbul'daki dört bin kimsesiz çocuk her gün üç öğün yemek, tertemiz yatacak bir yer ve en verimli şekilde yetişme imkânına kavuşacaktır. Finans karşılığı ise P.T.T. den Tekel Genel Müdürlüğüne, Belediye'den, Et Balık Kurumuna kadar, devlet sektörü tesislerinin onarımı için ayrılan paradan çıkacaktır. Bozulan arabalar, patlayan su boruları, kırılan camlar, kirlenen duvarlar onlar tarafından onarılacaktır. Bu şantiyeden isterse halk da yararlanabilir. Ve piyasa bezirganları tarafından kâzlanmaktan kurtulur.

2 — Bu şantiyeler bir fabrika okul sistemi içinde çoğaltılıp genişletilerek bütün işsizleri toplayacak ölçüde plânlanır ve memleket yüzeyine doğru dağıtılır. Tutanaksız kalmış olan küçük imalatçılar bu şantiyelerde gelişmek ve ilerlemek hak ve avantajına sahip olurlar.

3 — Orman reformuna hız verilir. Orman yolları bir an önce açılır. Üretim hektar başına bir metre küpten, dört metre küpe doğru çıkartılır ve Orman işletmesince kontrplak, anbalaj, fırınlanmış kereste, parke, mobilya, suni ipek olarak değerlendirilir. Orman köyleri bu şantiyelere doğru çekilir. Bunlara yan işletmeler olarak tavukçuluk, arıcılık, meyvacılık, hayvancılık eklenir ve geliştirilir. Bu örgütlenme ürünlerini verdikçe, zeytinciliğe, pamukçuluğa, fındıkçılığa, tütünçülüğe doğru kaydırılır. Bütün çalışanların çocukları bedava okullarda okur, hastaları bedava bakılır, evleri bedavadan yapılır. İşletmeleri, çalışanlar demokratik bir sistem içinde idare ederler. Dış piyasaları kontrol altında tutarak, mali-

yeti ona göre hesap eder ve ufak tefek dampinglere dahi yönelebilirler.

4 — Eğitim sistemi teknik bir sisteme çevrilir ve kayıtsız şartsız herkes için parasız olur. Her çeşit eğitim için gece ve gündüz kursları otuz beş yaşına kadar herkese açık olur. Bir işçi dişini sıkarsa, mühendis, dişini sıkarsa kimya uzmanı olabilir. Her meslek eğitiminin ortalama getireceği kazanç, plânda, memleketin milli gelirine yarattığı faydaya göre hesaplanmıştır. Spekülâtif kazançlar yaratıcılara aktarılır.

5 — Mesken politikası bütün vatandaşlar için standard tiplere göre ayarlanır. Onun bunun keyfine ve sömürücülüğüne bırakılmaz.

6 — Bütün hesaplar daima halka ilân edilir.

7 — Her türlü politik düşünce serbesttir.

Bütün bu saydıklarımız İsrail gibi, İsveç gibi, Romanya gibi, Çin gibi en modern devletlerin çeşitli farklarıyla kendi bünyelerine göre tatbik etmekte oldukları prensiplerin şöyle harmanlanmış kaba bir özetidir ve böyle bir kalkınma plânı Anayasamıza yüzde yüz uygundur.

Türkiye parti liderlerinin yuvarlak laflarıyla ve bu konularda hiç bir incelemesi ve fikri olmıyan siyasilerin işkembe kübradan attıkları gelişmeli tekliflerle kalkınmaz. Bizim sıraladığımızı benzer, bütün teferruatı bilim süzgecinden geçirilmiş bir plân ve bu plânın dayanacağı iktisadi ana bir metod ile kalkınabilir.

Bir gün bütün bu saydıklarımızın hemen hepsi gerçekleşecektir Türkiye'de... O günleri yaşayacak olanlar, kalkınan Türkiyeleri ile öğünecekler ve bazı kişilerin kendi çıkarları için memleketi yıllar ve yıllar boyu kasden geri bırakmış olmalarını nefretle anacaklardır.

Bizim bütün kıvancımız yarınki mutlu, özgür ve ileri Türkiye'yi şimdiden tahmin edebilmemizdir... O Türkiye ta Afganistan'dan Viyana'ya kadar yeniden bütün yakın doğunun fikir ve kalkınma merkezi olacaktır. Herkes eğitimden geçmiş, herkes eşit koşullar içinde özgür, herkes yaratıcı olacaktır ve sömürülen ve sömüren ve parazit olmıyacaktır. Türkiye yirmi birinci yüzyıla böyle girecektir. O günün Türkiyesine şimdiden selâm olsun...

★

TÜRKİYE BÜYÜK HAMLELERE GEBEDİR

T ÜRKİYE aslında güçlü memleketdir. Ve bütün tarihi sürp. rizlerle doludur. Onun metodsuz kaldığı için çeşitli çalkantı, lar arasında yolunu aramasını şaşkınlık zannedenler, kısa bir zaman sonra aldandıklarını anlamışlardır. Türkiye'nin devir devir başına musallat olan çıkarıcılar, onun gerçek bünyesinin temsilci. leri değillerdir. Türkiye bütün iddiaların aksine çok hareketli, çok canlı, henüz hiç aşınmamış kuvvetlerle dolu, sık sık patlamalar yapan birçok gelişmelere gebe bir ülkedir.

Yalnız yirminci yüzyılın içinde Meşrutiyet Devrimi, Cumhuriyet Devrimi ve 27 Mayıs Devrimi gibi üç ihtilâlden ve Trablus Sa-. vaşı, Balkan Savaşı, Birinci Dünya Savaşı, istiklâl Savaşı gibi de dört savaştan geçmiştir. Altmış beş yıl içinde dört büyük savaş, tan ve üç ihtilâlden geçmiş başka bir ülke hemen hemen yok gibi. dir dünyada.

Bir bakarsınız Türkiye'yi geri ülkelerin en başı eğikleri arasında görürsünüz. Ama aynı Türkiye bu çağın başında kapitaliz-me ve emperyalizme ilk kafa tutan sömürge memleketi olmuş. **tur**.

Bir bakarsınız Türkiye iktisadî açıdan sistemsiz, karmakarışık, zavallı bir arap saçıdır. Ama aynı Türkiye'nin genç plâncıları, yeryüzü plâncıları arasında önemli bir mevkie sahiptirler ve şu anda biri Peru'da, öteki Portekiz'de, üçüncüsü Afrika'da, dördüncü.-sü Paris'te çalışmaktadırlar.

Sosyalist akımlar grafiğinde Türkiye'nin yeri bile yoktur; bu deyimim anlamım yeni yeni kavramıya çalışmaktadır. Oysa yirminci yüzyılın en büyük sosyalist şairi Türkiye'den çıkmıştır.

Türkiye sakin ve uysal görünür ve bir anda başbakan asar. Türkiye her türlü sömürülmiye ve parçalanmıya yatkın görünür ve bir anda bütün yabancı şirketleri devletleştiririr.

Ne Fransa, ne Almanya, ne Belçika, ne İngiltere Türkiye'yi istedikleri ölçüde uzun uzun sömürmeyi bir türlü başaramamışlardır. Hepsi sonunda canı yanarak savuşup gitmiştir buradan.

Garip yerdir Türkiye... Ne zaman, nerde ne yapacağı hiç belli olmaz. Altı yüz yıl imparatorluk idare etmiş olmanın bir kendine güveni ve rahatlığı vardır Türkiye'de. Şimdi Türkiye buhranlı bir

SÖMÜRÜCÜLERLE SAVAŞ

değişim devrini yaşıyor. Vahdettin devrinden arta kalmış pörsük bir deri, yavaş yavaş kuruyup döküldükçe altından sağlam bir dokunun gelmekte olduğu görülüyor.

Her hamle bir ataletle, her değişme çabası bir oportünizmle karşılaşır. Bu aksiyon . reaksiyon münasebetlerinin tabii bir sonu. çudur.

Meşrutiyet devrimi 31 Martla, millî mücadele, şeriat ihtilâl, leri ile, 27 Mayıs Devrimi Amerikan mandacılığıyla çatışmıştır. İlk ikisinde millî kuvvetler galip gelmiştir. Sonuncusunda yine öyle olacaktır.

Türkiye sömürülen bir memleket olduğu halde boyuna sömüren memleketlerin safına oturtulmak isteniyor. Bütün terslik ora. dan çıkıyor. Türkiye kapitalist bir devlet olamaz. Kapitalist olma niteliği yok Türkiye'de. Bunu iyice anlamak ve ona göre davran, mak gerek. Bu anlaşılacakça hiçbir meseleyi çözümlenmeye imkân yok. Türkiye'de 1965 yılından sonra, batıda onsekizinci yüzyılın başında kurulmaya başlanan burjuva uygarlığı kurulamaz artık. Olsa olsa vaktile Mustafa Kemal'in de yönelmek istediği gibi bir halk uygarlığı kurulabilir. Türkiye'yi yürüyemeyeceği bir yolda boşuna zorluyor ve boşuna ziyana uğratıyoruz. Bunun da tadını yabancılar çıkarıyor.

— Ha gayret olursunuz olursunuz, diye bizi belirli bir çıkmaz. da pazar olarak kullanmak istiyor.

Türkiye bu çıkmazdan da kurtulacaktır. Tarım kalkınmasını *da* yapacaktır, eğitim kalkınmasını da, olayları pek geriden izle. yen basın kalkınmasını da.. Yirminci yüzyıl boşuna harcanmış gibi görünmektedir ama, aslında çok şey öğretmiştir Türkiye'ye. Ve Türkiye'deki sıçrama bu sefer çok köklü ve çok sağlam olacağına benzemektedir.

Bütün dünyadaki Türkler arasında İran Azerileri hariç en geri kalmış olan Anadolu Türkleridir. Uzak Asya, Afrika, Lâtin Ame-rika hızla uyanırken Türkiye'nin böylesine bir gerilik içinde kal-ması imkânsızdır. Bütün tutucu kuvvetler ne kadar uğraşırlarsa uğraşsınlar Türkiye'yi yapacağı aşamadan alakoyamayacaklardır. önümüzdeki seçimlerden sonra Türkiye'nin yüzü değişiverecektir. Kapitalist ve burjuva çevreler Türkiye gerçekleri önünde boyun eğ-mek zorunda kalacaklar ve kendi önderliklerinin memleketi batır-makta olduğunu itiraf etmeye başlayacaklardır. Kırkbeş yılda hiç

ÇETİN ALTAN

bir başarı gösteremedikleri büsbütün ortaya çıkacaktır. Farkına varmadan veya vararak saptıkları ihanetler teker teker ortaya çı-kaçak ve halka mal olacaktır.

Her geçen dakika Türkiye'nin nabzını kuvvetlendirmektedir. Türkiye son bir defa daha kurtulmaya ve kendini bulmaya çalışıyor. Bulacak ve kesin olarak kurtulacaktır.

*

*UYAN EY YARALI
ARSLAN UYAN*

B İZ körakörüne Amerikan taraftarlığı yapmanın gitgide sa-tılmışlığı ve ihanete yönelmeye başladığını iddia ettiğimiz zaman, müterake devri mandacılığının kokmuş hücumlarına uğradık.

Bugün ise bizim iddialarımızın ne kadar doğru olduğu vesikalarıyla sabit olmuştur.

Arkadaşımız Yılmaz Çetiner, Cumhuriyet gazetesinde gazetecilik hayatının en büyük başarısına ulaşarak Amerikan askerî yar. diminin iç yüzünü otluva koyan bir seri yazı yayınlamıştır.

Bu seride rakam rakam belirtildiğine göre Amerika ile İngil-tere Kıbrıs buhranı, patlak verir vermez, Yunanistana yaptıkları yardımlarla Yunan deniz kuvvetlerini Türk deniz kuvvetlerinden çok üstün bir duruma sokmuşlardır.

Bu alanda, bizim bütün talep ve tenkitlerimize dostlarımız kulaklarını iyice tıkarken son beş yılda Yunanistana altı destroyer ve dokuz çıkarma gemisi hediye etmişlerdir. Böylece; Yunanistanın elindeki çıkarma gemilerinin sayısı 44 e yükseltilmiştir. Türkiyenin elinde ise bir tane bile çıkarma gemisi yoktur. Bundan başka Amerika Yunanistana iki tane denizaltı ile iki tane denizaltı avcı gemisi. İngilterede iki destroyer refakat gemisiyle beş korvet daha vermiştir.

Böylece Yunanistan Amerika'yla İngiltere'nin yardımlarıyla Kıbrıs bir silâh deposu haline getirmiştir.

Ve 1954 yılından bu yana Türk deniz kuvvetlerine her türlü

SÖMÜRÜCÜLERLE SAVAŞ

yardım, çeşitli işraflarımıza rağmen kesilmistir. Amerikanın Türkiye deKP üsleri karşılığında verdiği kira be. deline gelince...

Amerikanın Türkiye Cumhuriyeti devleti hudutları içinde 35 milyon metre karelik arazileri bulunmaktadır. Amerika, sabit olarak başka ülkelerde kiraladığı her metre kareye yılda on dolar öde. mektedir. Bize de bu hesaba gore 350 milyon dolar ödemesi gerekirken, ödediği para yılda 120 milyon dolar hiç bir zaman geçmemiştir. Aylıca Türkiye de bulunan 19.500 kişilik Amerikan askerî personelinin her türlü aylıklarıyla masrafları da Türkiye'ye verilen bu paradan çıkmaktadır ki bu, Amerikanın bize değil, bizim Ame. rika'ya her yıl 200 milyon dolar hibe ettiğimiz sonucunu doğurmaktadır.

Bundan başka Amerikan personelinin başta yargı imtiyazları olmak üzere çeşitli imtiyazları ve kullandıkları maddelerin vergi muafiyetleri mevcuttur.

Askerî yardım tablosunun iç yüzü budur. Bunun yanındaki iktisadî tablo ise daha da beterdir. Amerikan sermayesinin Türki-ye'den kâr olarak çıkardığı dövizin yekûnu belli değildir. Ameri-kan petrol şirketleri Türkiye'de buldukları petrolü ithal edilen pet-rol fiyatına satmakta ve karlarını döviz olarak dışarı çıkarmaktadırlar. Bu konuda Ordu Lojistik Dairesi Başkanı Tümgeneral Zeki liter, Ordu Yardımlaşma Kurumu Genel Kurul toplantısında yap-tığı bir konuşmada şöyle demiştir:

— Memleketin savunmasında başlıca rolü oynayan petrolümüzün yabancı dev şirketlerden kurtarılıp millî firmaların ortaklığı altında birleştirilmesi millî bir ödevdir.

Yabancı petrol şirketleri Kıbrıs'a giden uçaklarımıza jet ben. zini vermemişlerdir. Ayrıca petrol dâvasını ortaya atan yazarların çalıştığı gazetelere bu şirketlerden bazıları çeşitli baskılar yapmak arzusunu göstermekte, memurlarına sendika kurma hakkını tanı. mamakta ve kendi propagandaları için satılmışlarla elele vererek dergiler çıkarmaktadırlar.

Ereğli Demir Çelik hikâyesi, soya yağı meselesi, ilâç dâvası ise Amerika'nın Türkiye'ye gösterdiği büyük dostluğun başka örnekleridir. Amerika'nın Merkez Bankasına bloke edilen paralan nerelerde ve nasıl kullanıldığını ise kimse bilmemektedir.

Amerika'nın yavaş yavaş Hitler Almanya'sının yerini almak niyetinde olduğu şüphesi, Vietnam'ı takip eden Dominik'e de as.

47

ker çıkarma olayından sonra bütün dünya devletlerinin aklını kurcalamaya başlamıştır.

Bütün bu gerçekler su üstüne çıkmaya başladığı bir sırada Emekli bir Millî Emniyet Başmüfettişi ise yayınladığı bir eserde şöyle demektedir:

— Amerika hürriyeti sevdiği için Türkiye'yi ve herkesi korur. Hürriyeti sevdiği için hür dünyayı da severek koruyor bugün...

Bu Millî Emniyet Başmüfettişinin ne Portekiz'den, ne İran'dan, ne Kongo'dan, ne Brezilya'dan ne de Türkiye'den haberi dahi bulunmadığı anlaşılıyor...

Bizim neden bir Amerikan peyki ve sömürgesi haline geldiğimiz en büyük nedeni Millî Emniyet Başmüfettişinin zihniyetinde ortaya çıkmaktadır.

Ve bu uyurgezer kişiler yıllarca maaş alarak Türkiye'yi koruma görevini yüklenmişlerdir.

Ama Türkiye hiç bir zaman köle ve esir olmamıştır. Yine olmayacaktır.

Bütün satılmışların ve budalaların ortaya çıkmaya başlayan gerçekler önünde nasıl ağız açamayacak bir duruma düştüklerini hep birlikte göreceğiz ve o zaman vaktile yazdıklarımı, tıpkı Atatürk milliyetçilerinin mütareke satılmışlarına yaptıkları gibi teker teker suratlarına çarpacağız. Şimdiden hazır olsunlar.

★

A.P. Lİ ENERJİ BAKANI LÜTFEN OKUYUN

A. P. lilerin Enerji Bakanı Mehmet Turgut'un şu sözlerini tüylerim diken diken olarak okudum:

— Petrol Kanunu'nun kapitülasyon hükümleri taşıdığı varit değildir. Bu iddia kasıtlıların iddiasıdır. Kanunun değiştirilmesi bir istismar konusu olmaktadır. Bu kanun verilmiş haklara dokunmayacaksa ne fayda gelecektir? Eğer dokunacaksa kanun devleti fikri nerede kalacaktır?

Türkiye Enerji Bakanı şayet bir Amerikalı olsaydı, Türkiye

petrollerinin sömürülmekte olduğu iddiasına ancak bu cevabı verebilirdi.

Bizde devlet idare etmeğe özenenlerle kendi çıkarı için yazı yazmaya çalışanlara musallat bir garip üslup var. «Petrol Kanunu'nun kapitülasyon hükümleri taşıdığı varit değildir» diyor ve noktayı koyuyorlar. Yahut «Yalan ve şantajdır» diyorlar; doğruyu isbatlamış gibi konuyu geçiştiriyorlar. Böyle olmaz. Devlet idaresi de, yazarlık da çok daha büyük bir ciddiyet ister.

Petrol Kanunu tam bir kapitülasyon kanunudur. Biz bu cümleyi yazdık mı havada bırakmaz ve derhal isbatlarız. Tam bir kapitülasyon kanunudur, çünkü:

1 — Türkiye devleti kendi topraklarında petrol aramak ve işletmek hakkına ancak yabancı tröstlere tanınan haklar çerçevesinde bir şirket kurmak şartıyla sahiptir.

Bu ne demektir, Türkiye'nin milli kaynaklarına TÜRK devleti ve yabancı tröstler aynı ölçüde sahiptirler, demektir. Bir bakıma bunu kapitülasyon saymamalı, bilmiyoruz, hangi akla veya hangi çıkara, ne karşılığında hizmet içindir?

2 — Türk devleti istediği yerde istediği kadar petrol aramak hakkına da sahip değildir. Ve A.P.'li Enerji Bakanı Mehmet Turgut tarafından Petrol Kanunu'nun bu şartı da kapitülasyon sayılmamaktadır.

Sormak isteriz Mehmet Turgut'a... Ona göre bir kanunun kapitülasyon kanunu sayılması için nasıl olması gerekirdi? Kendisinin buna kolay kolay cevap verebileceğini hiç zannetmiyoruz.

Ve A.P.'li Enerji Bakanı Mehmet Turgut Milliyetçiler Derneği'nin eski bir üyesidir. Milliyetçilikten kasdın Türk milliyetçiliği olduğu kimsinındayız. Mehmet Turgut bunu Amerikan milliyetçiliği diye anlıyorsa o zaman sözlerimizi geri alırız. Çünkü gerçek bir Amerikan milliyetçisi A.P. Enerji Bakanı Mehmet Turgut gibi davranır.

Petrol Kanunu'nun kapitülasyon kanunu olduğunu söyleyenlerin kasıtlarına gelince; bunu ilk defa 1955 yılında İsmet Paşa söylemiştir. Ve buradaki kasıt Türkiye'nin milli çıkarlarıdır. Türkiye'nin milli çıkarlarını korumak kasdında olanların Petrol Kanunu'nu değiştirme niyetlerinden Türkiye'ye ne gibi bir ziyan geleceğini A.P.'li Enerji Bakanı Mehmet Turgut'un rakam rakam isbat etmesi gerekir. Bunu yapamadığı zaman «Kasıt» deyimini kullanması

ya heveslenmesi Amerikan menfaatlerini korumak için ortaya atılmış bir demagoji olma niteliğinden kurtulamaz ve Bakan bu ithamın ağırlığından tarih önünde kolay kolay yakasını sıyramaz.

Kanunun değiştirilmesi bir istismar konusu olmaktaymış. Bizce asıl değiştirilmemesi bir istismar konusu olmaktadır. Ve Amerikan şirketleri lehine Türkiye istismar edilmektedir, A.P.'li Enerji Bakanı Mehmet Turgut, bu istismarın avukatlığını yapmayı kendisine nasıl yakıştırmaktadır ve bundan umduğu çıkar nedir? Bunu derhal açıklamalıdır.

«Bu kanun verilmiş haklara dokunmayacaksa» ne demektir? Elbette dokunacaktır. Bir ihtilâl öncesi verilmiş haklar, bunları vermiş olanları ipe götürmüştür. Memleketin üzerinden yabancılara hak vermiye kalkınlar cezalandırıldıktan sonra yine aynı hakları muhafaza eğilimini taşımak, eskilerin işlediği suça devam etmekten başka bir anlama gelemez.

«Eğer dokunacaksa kanun devleti fikri nerede kalacaktır» sorusu da ya hukuk bilgisizliği veya demagoji örneğidir.

Bir devlet kendi çıkarlarını hukukun icapları içinde düzenlerken, kendi çıkarlarına aykırı yapılmış ve dolayısıyla Devletin hak ve hukukunu çiğnemiş olan kanunları da kaldırmak, değiştirmek yeteneğine sahiptir ve bu tasarruf devletin hükümranlık yetkisiyle ilgilidir. Üstelik sakat kanunları yapanların suçluluğu ortaya çıkmış ve kendileri cezalandırılmışsa...

Beş cümlede beş büyük hatâ yapan bir kimsenin devletin yöneticileri arasına girebilmesi ve hiç bir sorumluluk duygusu taşımadan aklına her geleni söyleyerek, her geleni yapmaya kalkması ve davranışlarının da yönünün Türk millî çıkarlarından çok yabancı çıkarlarını savunan bir mahiyet göstermesi altı iyice çizilmesi gereken bir oluşturdur. Böylesine bir zihniyetle Türkiye, kalkınmak şöyle dursun, büsbütün batar.

Yabancı petrol şirketleri Türkiye'yi bugün tam anlamıyla sömürmektedirler.

İçerde buldukları petrolü dışardan getirdikleri petrol fiyatına satmaları dahi bunu isbata yeter. Petrol dairesindeki resmi kayıtlar bu şirketlerin çevirdikleri kombinezonları bütün açıklığıyla ortaya koyacak niteliktedir.

Bütün bunlara rağmen A.P.'li Enerji Bakanı Mehmet Turgut neden yabancı petrol şirketlerinin çıkarlarını korumak arzusunda

dir? Nedir bunun sebebi... İlân verme bahanesiyle gazete ve yazar satın almak oyunlarına dahi giren bu milyarlık şirketlerin, kendi çıkarlarının avukatlığını yapacak herkese tahmin ötesi cömertliklerde bulunmaları fazlasıyla mümkündür. Hele bu avukatlar bakan seviyesinde olursa... Biz A.P.'li Enerji Bakanı Mehmet Turgut'un bu yola sapmıyacağına inanmak isteriz. Ancak o da bize bu avukatlığı hangi memleket çıkarı için benimsediğini isbat etmelidir. Bekliyoruz. Davranışının millî faydalarını rakamla isbat edemediği takdirde ithamlarımız çok ağır olacaktır kendisine.

★

MUSTAFA KEMAL'İ DÜŞÜNDÜKÇE...

MUSTAFA Kemal Büyük Nutkuna şöyle başlar:

— 1919 senesi Mayıs'ının 19 uncu günü Samsun'a çıktım.

Ne ihtıgamlı, ne yığıtçe bir savaştır o Mustafa Kemal'in yaptığı. İçinde bulunduğumuz yüzyılın başında, yeryüzü somürgeciliği, ne ilk defa baş kaldıran geri bir ülkenin önderi olmuş ve yaktığı meşale, günümüze kadar, ta Uzak Asya'dan, Afrika'dan, Güney Amerika'ya kadar sömürülmekte olan bütün ülkeleri teker teker sararak 21. Yüzyılın özgür insanlığına mutlu bir şafak olma başlamıştır.

Mustafa Kemal'in çektiği çileler Büyük Nutkun sonundaki Gençliğe Hitabesinde özetlenmiştir. Orada söylediklerini bugün içinde bulunduğumuz şartlarla kıyasladığımız zaman nereden nereye gelmiş olduğumuzu daha iyi anlarız.

Mustafa Kemal gençliğe kendinin nerelerden geçmiş olduğunu hatırlatmak için şöyle demektedir:

— Cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler.

Bugün Türkiye'ye kastedmiş bulunan, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili bir düşman yoktur burada.

— Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zaptedilmiş...

Hile ile falan aziz vatanın kalelerinden hiç biri zaptedilmiş değildir bugün.

— Bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her kögesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. §

Düşünün Mustafa Kemal nelerle savaşmış. Biz ise şimdi nasıl mutluyuz. Ne tersanelerimize girilmiş, ne ordularımız yabancı buyruk altında, ne de memleketin her kögesi bilfiil işgal edilmiş...

— Bütün bu şartlardan daha elim ve vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler.

Soruyorum, memleketin dahilinde iktidara sahip olanlar gaflet, dalâlet yahut da daha beteri hıyanet içinde midirler? Ne mül-nasebet... Tam anlamıyla uyanık, en olumlu yolu bulmuş, sapına kadar vatanperverlik içindedirler. Böyle bir iktidara sahip olduğumuz için ne kadar öğünsek azdır...

— Hattâ bu iktidar sahipleri kişisel çıkarlarını, memleketi istilâ etmiş olanların siyasi emelleriyle birleştirebilirler.

Var mı bugün böyle bir şey, İktidardakiler memleketi ele geçirmiş yabancı kuvvetlerin siyasi emelleriyle kendi kişisel çıkarlarını birleştirmiş durumdalar mı? Asla. Bir yiyip bin şükredelim doğrusu.

— Millet, fakrû zaruret içinde ve bitap düşmüş olabilir.

Olabilir ama şimdi değil işte. Millet zengin ve müreffeh ve maaşallah dipdiri.

— Ey Türk istikbalinin evlâdı: işte bu ahval ve şerait içinde dahi, vazifen: Türk istiklâl ve Cumhuriyetini kurtarmaktır.

Böyle kötü şartlar ve kötü durumlar içinde bulunsak elbette Türk bağımsızlığı ile Cumhuriyetini kurtarmak hepimizin görevi olur. Mustafa Kemal'in sözlerini dinleriz. Ona sövdükleri gibi bizlere de sövmelerine aldırmayız. Vatanın bağımsızlığı ve kalkınması için satılmışlarla savaşırız. Bundan kimsenin şüphesi olmasın.

Ama 19 Mayıs 1965 de öylesine özgür, öylesine ileri, öylesine vatandan başka bir şey düşünmeyenlerin yöneticiliği altındayız ki, gerim gerim geriniyor, sırt üstü yatıyor ve her türlü endişenin anasını satıyoruz. Ne mutlu bize.

★

BİR Amerikan firması müteahhidi birdenbire devlet adamı olmağa özendiği zaman bütün Türkiye'nin üzerinden bir şiphe bulutu geçti. Uyanmaya başlayan Türkiye'ye karşı Amerikan firması çıkarlarını devam ettirmek için kendi adamlarını iş başına getirmek istiyor kanısı genel bir kamu olarak kamu oyuna âdeta mal edildi.

Şimdi bu kanıyı kuvvetlendirecek deliller ortaya çıkmaya başlamış bulunmaktadır. Amerika'nın Orta Doğuda en titiz olduğu konuların başında petrol konusu gelmektedir. Ve geniş petrol yataklarına sahip olduğu yavaş yavaş anlaşılan Türkiye'nin petrol siyasetini de, ne pahasına olursa olsun kontrolü altında bulundurmak istemektedir.

Bu arzuya karşı kamu, vicdamında beliren tepki, petrolerimizi zın ve petrol ithalatımızın millileştirilmesi eğilimine yönelmiş ve bu alandaki akımı günden güne kuvvetlendirmeye başlamıştır. Tam bu sırada Amerikan firması müteahhidi Meclis'de şu demeci vermiştir:

— Petrolerin millileştirilmesine taraftar değiliz.

Ve gerekçe olarak da şunları öne sürmüştür:

— Petrol kanunu var. Türk devleti muayyen haklar ve ruhsatlar tanımış. Bugün bir milyon ton istihsal ediyoruz, üç milyon ton kullanıyoruz. Gelen şirketler 50 bin ton bir istihsalin içindeler. Petrol varsa bunu yerin üstüne çıkarmak asıldır, şimdi kimin elinden neyi alacağız? Petrol endüstrisi masraflıdır. Türkiye bu masrafa katlanamamıştır ki Petrol kanununu çıkarmıştır.

Bu gerekçe Mustafa Kemal'in dediği şekilde şayet iktidar sahipleri kişisel çıkarlarını memleketi istilâ etmiş olanların siyasi emelleriyle birleştirebilecekleri ihtimaline dayanmıyorsa, korkunç bir demagoji ve bilgisizlik örneğidir.

Şöyle ki:

1 — Petrol kanunu Türk devletine kendi hudutları içinde istediği şekilde petrol arama hakkını dahi tanımayan tam bir kapitülasyon kanunudur. Ve vaktile Amerikalı şirketlerin müşaviri Max Ball'a hazırlanmış, ve yabancı şirketler razı olmadıkları takdirde kanunun değiştirilemeyeceği dahi kanundaki 136. maddeyle kayıt altına alınmıştır. Bu kanun Bayar'ın Amerika seyahati sıra-

sında çıkarılmış ve Bayar bu kanunun çıkmasını kendi tabiriyle Amerikalı petrolcülere «müjdelemiş»tir. Suçu sabit olmuş bir iktidara aittir ve ondan sonra Anayasa dahi değişmiş olduğu halde hâlâ bu kanunu öne sürmek tam bir Amerikan şirketi ağzıdır.

2 — 1962 den itibaren yurda giren ham petrol karşılığı Amerika'ya bir milyar otuz yedi milyon lira para ödenmiştir. Şayet alış fiyatı dünya piyasaya rayicine göre yüzde otuz beş eksikliğiyle ödenseydi 480 milyon lira kârımız olacaktı. Ne çareki Türkiye'deki Ataş rafinerisi yabancı şirketlerin elinde olduğu için burada serbestçe alabileceğimiz petrolü tasviye edemiyoruz. Eğer bu rafineri devlet eliyle yapılmış olsa idi, üç yılda 480 milyon lüzumundan fazla para ödemiş olmayacak ve rafineri masraflarını çıkarmış buluncaktık. (Millileştirmenin ne gibi yararı olacağı demagojisine en kesin cevaplardan biridir bu.)

3 — Türkiye'de yabancıların çıkardığı petrolden devlet olarak yüzde 32,5 pay almaktayız. Başka petrol memleketleri yüzde 75-80 almaktadırlar. Kaldı ki yabancı şirketler Türkiye'de çıkardıkları kendi petrolümüzü de bize, dışardan getirdikleri dünya rayicinden yüzde otuzbeş daha pahalı petrol fiyatına satmaktadırlar.

4 — Kimin elinden neyi alacağız diye sormak tam bir tecahülü ârifanedir. Ne demek kimin elinden neyi alacağız? Petrolü devlet olarak işletecek, devlet olarak pazarlıkla ithal edecek ve gerekirse aylıklı uzmanlar tutacağız. Bugün kendi millî müesseselerimiz Türkiye'de diledikleri gibi petrol aramak yetkisine bile sahip değiller.

5 — Petrol endüstrisi masraflıdır da Amerika bu masrafları bize hediye mi etmektedir? Bu masrafların çok daha fazlasını çıkarmaktadır dışarıya... Yoksa ille de Türk petrol siyasetini kontrol altında tutacağız diye bu kadar broşür yayınlar, propaganda yapar, Türkiye'nin devlet işlerine kendi adamlarını sokmaya kalkarlar mı?

6 — Ya şu çelişmeye ne dersiniz?

Amerikan şirketi müteahhidi bir yandan yabancı şirketlerin Türkiye'de bir milyon tondan sadece 50 bin ton petrol çıkardığını söylüyor; bir yandan da petrol endüstrisi masraflıdır, Türkiye yapamaz, diyor. Türkiye kendi imkânlarıyla 950 bin ton çıkarırken yabancı şirketler on yılda 50 bin ton çıkarıyorlar. Kendinin verdiği hesap ile yürüttüğü mantığın tersliği ortada işte.

Bugün Türkiye petrollerinin millileştirilemeyeceğini söylemek ve Amerikan şirketlerinin savunmasını yapmak, ancak Amerikan şirketi müteahhitlerine yakışabilir ve kökü dışarda olmanın en keskin örneklerinden biri olarak Türk siyasi tarihine kalır.

Biz bir kimseye kökü dışarda derken, hudutlar üzerinde yana yatmış bir Tuba ağacı düşünmedik. Kökü dışarda olmak işte budur. Amerikan şirketlerinin kendi çıkarlarını bu tarzda savunanlara yapmayacakları yardım yoktur. Bu bütün Güney Amerika'da da örneklerine sık sık rastlanan tam komprador tutumudur.

İç niyetler artık iyice ortaya çıkmaktadır. Türkiye'nin yüksek menfaatleri üzerinde yabancı çıkarlarla ilgili spekülasyonlar yapılmaktadır. Bu davaları millî menfaatler açısından ele alanlar yok edilmek istenmektedir.

Bu böyle devam edemez. Yüzde yetmiş okuma yazma bilmiyen ve yıllardan beri sürüp gelen propagandalarla gerçekleri iyice yabancılaştırılmış olan ve petrol gibi girift bir konudan hiç bir şey anlamıyacak olan bahtsız insanların da hakemliğine başvurulması çaresi, demagojinin meşrulaştırılmak istenen başka bir yöntemdir.

Türkiye tam bir sömürge olmaya doğru zorlanmaktadır. Bu baskıyı yırtıp atmak zamanı gelmiştir. Hesaplar ve niyetler ortadadır. Bunu daha fazla tartışmak yersizdir.

★

İŞTE AMERİKA

BREZİLYA'da iş adamlarının nasıl hükümet darbesi yaptığını ballandıra ballandıra anlatan broşürleri, Türkiye'de de her tarafa dağıtmaya çalışan Amerikan çevrelerinin; Brezilya Üniversitesi Profesörlerinden, Milletlerarası Ağırlık Savaş Teşkilatı Başkanı Josué de Castro'nun yayınladığı şu açıklamaya ne diyecekleri merakla değer.

Brezilyalı Profesör Josué de Castro bakın neler söylüyor:

«... Kuzey Amerika halkı dünyanın en cömert halklarından biridir. Gerçekten yardım etme arzusu vardır kendisinde. Fakat Amerikan politikası onun dünyanın başka yerlerine gerçek bir yardım da bulunmasına izin vermemektedir. Kuzey Amerika halkı gelişme

seviyesinin kendisine sağladığı bir takım imkânlarla, yardım etmek istediği halk kitlelerine bu sebepten yardımcı olamamaktadır.

Örnek olarak kendi memleketim Brezilya'yı alacağım. Amerika Birleşik Devletlerinde Brezilya'ya yardım yapıldığı inancası mevcuttur. Şimdi elimdeki rakamlarla aslında uzun yıllardan beri Brezilya'nın Amerika'ya yardım etmekte olduğunu size isbat edeceğim. Çokcası Brezilya'nın dış sermaye ithal eden bir memleket olduğu sanılır. Oysa gerçekte Amerika'ya boyuna dolar ihraç etmekle meşgulüz. Çünkü Brezilya'ya yatırılmış olan Amerikan sermayesi, kârını Amerika'ya götürmek hakkına sahiptir. Diyelim ki, Amerika'dan gelip endüstriye yatırılmış değeri «x» dir. Her iki yılda bir, sömürge bağımlılığının sonucu olarak az gelişmiş memleketlerde mevcut olan enflasyon dolayısıyla, endüstri donatımının değeri kanunla yeniden ayarlanır. Bu ayarlamalar sayesinde başlangıçta değeri (x) olan fabrikalar, iki yıl sonra bir misli değere, dört yıl sonra dört yahut sekiz defa «x» etmiye başlar. Mal sahibi kâr namı altında sermayesinin yüzde 20 oranını dışarıya çıkarmak hakkına sahip olduğuna göre sekiz yılda, yahut daha doğrusu genellikle altı yılda yatırdığı bütün sermayeyi çekip almış olur. Ve o tarihten itibaren de Brezilya dolar ihraç etmiye başlar. Böylece bir tek yılda, Brezilya Amerika'dan aldığından 220 Milyon Dolar daha fazlasını Amerika'ya vermiştir. Sermaye ihraç eden Amerikalı, dolar ithal eder duruma gelmiştir. Brezilya sermaye kârı diye, borç faizi diye, bol bol dolar çıkarmaya başlamıştır.

İkinci mesele ise, az gelişmiş ülkelere sunulan sermayeler, bu ülkelerin gerçekten kalkınması için kullanılmamaktadır. Tibor Mende, «Korku ve Umut» adlı eserinde Amerikalıların az gelişmiş ülkelere üç veya dört milyon dolar yatırım yaptıkları halde bunun sonuçlarını bir türlü görememekten şaşırmakta olduklarını yazmaktadır. Çünkü yatırılan sermayenin yüzde sekseni, hiç bir işe yaramıyan bir takım faydasız ordular kurmak için silâhlanmaya gitmektedir. Ve bütün bunların sebebi Amerika'dan silâh alınmasını sağlamak ve silâh sanayiinde meydana gelecek işsizliği önlemek içindir. Öyle olduğu halde halen dört milyon işsizi vardır Amerikanın. Bazıları şayet biz Amerikadan bu silâhları almaz, şayet Amerikaya işsizlik dâvasını çözümlemesi için yardım etmezsek, mahvolurlar, demektedirler. Demek ki yardım gerekmektedir Amerikaya; o da buna karşılık dolar yardımı yapmaktadır. Ama ne çare ki, bu dolar yardımı hiç bir işe yaramamaktadır. Ve dün-

yanın tümü için olduğu kadar, Amerika için de faydasız bir çaba olarak kalmaktadır.

Birkaç yıl önce Başkan Truman ile yaptığım bir görüşmede, Başkan olduğum Birleşmiş Milletler Açlıkla Savaş Teşkilâtının da yardımıyla, hazırlanmış bir plân sundum kendisine. Bu plân gıda maddeleri konusunda milletlerarası bir stok yapmayı ön görüyordu. Başkan Trumanla bir saate yakın görüştüm. Sonunda bu plânı çok tatmin edici ve birçok faydalar sağlayacak mahiyette bulduğunu söyledi. Gıda maddeleri ile fiatların sabit tutulması ve dünya tarımına yeni bir güç verilmesi bu plânla mümkün oluyor ve açlık dâvası sona eriyordu. Fakat Başkan Truman sözlerine şunu da eklemeyi unutmamıştı:

— Şayet Amerika Cumhurbaşkanı olmasaydım, sizinle birlikte çalışmaya gelirdim. Ama Amerika Cumhurbaşkanı olduğuma göre fikirlerinize karşıyım.

Konuşmada hazır bulunan Amerika Tarım Bakanı da, bu reddi şöyle izah etmişti:

— Siz tabii bütün bu gıda maddelerini sosyalist olsun kapitalist olsun açıktan sıkıntı çeken dünyadaki bütün insan kitlelerine vereceksiniz?

— Elbette, dedim.

— Onun için imkânı yok işte, dedi. Biz Amerikada gıda maddelerini siyasi bir tutuma göre idare etmekle görevliyiz. Birleşmiş Milletlere hiçbir şey veremeyiz. Şayet verirsek, Cumhuriyetçi Parti Kuzey Amerika halkının gıdasını komünistlere dağıttığımızı iddia eder. Şaşırдыңız mı?

— Evet, dedim.

Truman:

— Şaşırırsınız, çünkü Cumhuriyetçi Partiyi tanımıyorsunuz, öyle değil mi sayın Bakan, dedi.

Bakan:

— Yes Mister Président, dedi.

Bu, Amerikan halkının duygusu ile politik mekanizma arasındaki farkı gösterir Amerikada. Ve işte bu mekanizma maalesef Amerika halkının cömertliğini, iyi niyetini ve birleşme arzusunu bozup engellemektedir.

Şayet Amerika Birleşik Devletlerini örnek olarak aldıysam, Latin Amerika ülkelerini en çok etkiliyen devlet odur, Tıpkı Vietnamda da yaptığı gibi... Buralarda çalışan milletlerarası tröstleri

izlemek meseleyi anlamaya yeter de artar bile, Amerika halkının iyilikseverliği bu demir çemberi, insanlığa karşı çalışsan bu gayri insanî çıkarları yenmeğe muktedir değildir.»

★

DIŞ TİCARET KONUSU VE KAZIK

B ASBAS bağırıyolar:

— Dış ticaret devletleştirilemez.

Devletleştirilebilir diyenlere de can damarlarına basılmış gibi öfkeleniyorlar; sövüp, sayıyorlar, komünist diyorlar.

Bu alt tarafı iktisadî bir konudur. Memleket yararına hangi yolun daha yararlı olduğu serin kanlılıkla pekâlâ tartışılabilir. Öyleyse neden bu kadar kızıyorlar? Bu kadar öfkelenmenin sebebi nedir? Memleketle ilgili başka konularda göstermedikleri bu titizliği neden «Dış ticaretin devletleştirilmesi» konusunda gösteriyorlar?

Halk elbette bunun tam sebebini bilmiyor. Bugünedek bütün gelişliğiyle halka açıklanmış, milyonlarca insana mal edilmiş konular değil bunlar. Gerçi işçisi de, köylüsü de bu dâvanın arkasında bazı kişisel çıkarların yattığını anlıyor ama tabii bütün püf noktalarıyla meseleyi derinliğine henüz kavnyamıyor.

Biz şimdi onların bir türlü halka açıklamak, istemediklerini; işçisiyle, köylüsüyle, küçük esnafı ve fakir memuruyla ezilen ve sömürülen milyonlara anlatmaya çalışacağız.

Dış ticaretin yani dışardan aldığımız mallarla dışarıya sattığımız malların aracı dediğimiz herhangi bir fert eliyle, yahut devlet eliyle yapılmasının halkla olan ilişkisi nedir? Halk pek mi meraklıdır bu işe? Koskoca partilerin bu mesele açılır açılmaz kopardıkları kıyametin gerçek sebebi nedir?

Efendim Türkiye'de dışardan mal getirip satan ithalâtçı ile dışarıya mal satan ihracatçının aslında sayıları on bini bile geçmez.

Bir yanda otuz milyonluk Türkiye. Bir yanda beş-on bin kişi... Partiler otuz milyonla değil, işte bu beş-on bin kişiyle ilgili...

Çünkü o beş-on bin kişi, Türkiye'nin en zenginlerini teşkil etmekte ve partilerin de önde gelen yönetici gruplarını meydana getirmektedir. Bu beş-on bin kişi aynı zamanda Babâli basının da, ellerindeki para imkânları dolayısıyla kontrol altında tutabilmektedir. Bu sebeple gerek partilerde, gerek basında beş-on bin kişi, otuz milyona ağır basmakta ve partilerle basın, otuz milyona karşı, beş-on bin kişinin çıkarını savunmayı tercih etmektedirler.

Ne yapar bu beş-on bin kişi?

Radyo reklamlarıyla ikramiye dağıtıyor diye halktan bankalarda toplanan küçük küçük paraları, milyonluk krediler halinde oralarından çekerler. Dışardan mal alır ve kredi faizleriyle kendi kârlarını da ekleyerek bu malları ya hükümete, ya perakendeciler vasıtasıyla halka satarlar. Yahut da aynı kredilerle halkın yetiştirdiği mahsulü ucuza kapatır ve dış firmalarla ortak olarak dışarıya satar kârını paylaşırlar. Ve halk çalışıkça kazık yer. Mahsulünü satarken kazık yer; üç beş kuruşla ihtiyacını alırken kazık yer.

Asıl mahsulü yetiştirenler, asıl işi yapanlar bir kaç yüz lirayla sürünürken; bunlar, hiç bir alın teri dökmeden, milyonlarla oynuyarak, milyonlar kazanır ve memleketin en iyi yerlerinde en rahat ve en nüfuzlu hayatı yaşarlar.

Halktan yana olduklarını söyleyen partiler, aslında bunların çıkarları için çalışır. Ve bunları tenkit edenlere her türlü eziyet reva görülür.

Bilhassa A.P. nin her fırsatta:

— Özel sektörden yanayım deyip durması; bu, beş-on bin kişiden, yana olduğunu üstü kapah belirtmek isteyişindedir.

Dış ticaret devletleştirilir ise beş-on bin kişiye gidecek kâr, devletin elinde kalacak ve toplumcu bir plânlamayla halka yöneltilecektir.

Oysa beş-on bin kişi halktan sağladığı kârı keyfince kullanmakta, çokcası dışarda bırakmakta ve plânsız programsız kendi çıkarı için harcamaktadır. Zenginliğin verdiği güçle; partiler, basın ve siyaset üzerinde oynadıkları rollerle yarattıkları eşitsizlikler de, memleketin manevî ziyanına sebep olmaktadır.

Bunların hiç biri otuz milyonu düşünmez. Hepsini hep kendi çıkarını düşünür. Partilerle basının önemli bir kısmı da, bu kendi çıkarlarını düşünenleri tutarlar. Buna karşı olanları halkın gözünde küçük düşürmeye çalışırlar.

Ve bu yüzden Türkiye bir türlü kalkınamaz, sosyal adalet ve fikir özgürlüğü ile fertler arasındaki şart eşitliğine kavuşmaz.

Artık beş-on bin kişi yerine otuz milyonu düşünmek zamanı gelmiştir. Bütün gürültü patırdı bunun sancılıdır. Biz otuz milyon düşünelim diyoruz, onlar beş-on bin kişiyi düşünelim diyorlar. Çatışma buradan çıkıyor. Bir avuç mutlu azınlığın mı, yoksa bütün Türkiye'nin çıkarı mı meselesi...

Dikkat edin «Özel sektörden yanayım» diyenler hep aslında azınlığı savunanlardır. Beş altı yabancı petrol şirketinin kârını, beş on bin ithalatçı, ihracatının kârını savunurlar. Bu konuların halk tarafından anlaşılmasını istemezler. Halk ile olan temaslarında halka boyuna yalan söyler ve perdenin arkasında olup bitenleri halka anlatmazlar.

Onun için halk, hangi partiden olursa olsun, milletvekili adaylarına bu konuları sormalıdır. Söylenecek yalanları yutmamaya çalışmalıdır. Daha doğrusu partilere bizzat halk hâkim olma yoluna girmeli ve beş-on bin kişiyi azınlıkta bırakmalıdır.

Bütün gün bizden söz açmaları ve boyuna bize sövmeleri, yıllardan beri onlarla savaştığımız içindir. Dayandıkları tek kuvvet, Türkiye'ye onlar vasıtasıyla mal satmak isteyen yabancı kapitalistler, Türkiye'den ucuza mal kapatmak isteyen yine yabancı kapitalistlerdir. Aslında yabancı kapitalistler Türkiye'yi kazıklarken, onları maşa olarak kullanmaktadırlar. Ve onlar da kendi çıkarları için, bunu benimsemektedirler. Türkiye'deki çöküntünün gerçek sebebi budur.

Ve biz Türkiye'yi artık bu çöküntüden ve bu sömürülmeden kurtarmak, yabancı kapitalistlere Türk milletinin sırtından maşalık eden kompradorları azınlıkta bırakmak amacındayız. Savaşımız budur. Türk milleti de meseleyi anladıkça bu savaşa gitgide daha hızlı olarak katılmaktadır.

★

Y ABANCI petrol şirketleri Türkiye'yi sömürmekte ve kendilerinin iyi niyetleri hakkında yalan propagandalar yapmaktadırlar. Her sömürme müessesesi kandırmak istediği kişiye yapabilir bu propagandayı. Burada hazin olan Türkiye'yi yönetmiye heveslenmiş Amerikan şirketi müteahhitleriyle siyasi menfaat ortaklarının da aynı propagandaları benimsemeleri ve resmi ağız olarak halka ilân etmeleridir. Gerçek vatanseverler için tahammülü güç bir durumdur bu.

Günlerdenberi mobil petrol şirketi kendisini temize çıkarmak için gazetelerde çarşaf çarşaf reklâm makaleleri yayınlamakta ve çalışmalarının Türkiye'ye ne kadar faydalı olduğunu isbata uğraşmaktadır. Laf kalabalığı ile küçük hesap oyunlarına ve yalana boğulmuş olan bu açıklama, Türkleri düpedüz «hiçbir şeyden anlamıyan bir ahmaklar sürüsü» sanma inancına dayanmaktadır.

Şimdi 24 maddelik bu açıklamayı sovan soyar gibi soyup özünü halkın gözleri önüne koyuyoruz :

Mobil şöyle diyor :

1 — Mobil 60 yıldan beri Türk halkının hizmetindedir ve bundan şeref duyar.

Türkiye de bundan utanç duyar. Altmış yılda bir petrol meselesini sağlama bağhyamamış olmasındaki aczini gösterir çünkü.

2 — 1953 e kadar Türkiye'de sadece dağıtım ve satış sahalarında çalışan Mobil, bu tarihte arama ile de ilgilenmiş ve 1954 de Petrol Kanununun çıkması ile ihzarî arama faaliyetlerine girişmiştir.

Ve Türkiye de böylece kazığı yemiştir. Petrol Kanunu Türkiye Cumhuriyeti içinde çıkmış kanunların en ayıbdır ve tam bir kapitülasyon kanunudur. Bu kanunun çıkmasında Amerikanın ve petrolcülerin yaptığı baskı 1954 tarihindeki Yeni Ulus gazetelerinde teferruatıyla vardır. Bayar, Amerika seyahatinde bu kanunun çıkacağını bir «müjde» olarak bildirmiştir Teksaslı petrolcülere.

3 — Mobil, ilk arama ruhsatını 27 ocak 1956 tarihinde almıştır. 1956-58 devresinde Mobil, Adana, Gaziantep ve Siirt petrol bölgelelerinde kuyu delmeden önce yapılması gereken jeolojik, fotojeolojik gravimetrik ve sismik çalışmalar yapmış ve bu işleri için 9 milyon dolar sarfetmiştir.

Arka arkaya dört şatafatlı bilimsel terim ve bir de rakam 9 milyon dolar... Mobil kime vermiş 9 milyon doları? Kendi Amerikalı uzmanlarına. Niçin vermiş? Bizim memleketimizin petrollerinden kâr etmek için. Maarifetmiş gibi yazıyor bunu.

4 — Mobil ilk kuyusunu 3 Aralık 1958 de Adana bölgesinde delmeğe başlamıştır. Bu kuyu kuru çıkmıştır.

Bu anlamsız maddeyi de açıklamasını teferruata boğmak ve samimiyetine sözde bir geğni vermek için koymuş.

5 — Mobil ilk petrolü kuyuyu Adana bölgesinde Bulğurdağ'da 19 Ağustos 1960 da tamamlamıştır. Bu petrol buluşundan sonra Mobil, bu sahadaki tesbit ve arama faaliyetine hızla devam etmiş ve 1963 ortalarına kadar 22 kuyu daha açmıştır.

Çünkü devrimden sonra petrol şirketlerinin Türkiye'de petrol çıkarmaktansa ithalât yapmayı tercih ettikleri dikkati çekmeye başlamıştı. 1960 yılına kadar 4 yılda birkaç boş kuyu, 1963 e kadar üç yılda 22 kuyu... Pek hızlı bir gelişme...

6 — Adana Bölgesi sondajları devam ederken Ağustos 1959 da Siirt bölgesinde ilk kuyu açılmıştır. Kuru çıkan bu kuyudan sonra bu bölgeye 1961 de tekrar dönülmüş ve 1962 de Batı Raman kuyusunda petrole rastlanmıştır.

1960 dan önce boş çıkan kuyu bölgesine 1960 dan sonra tekrar dönülmüş, bu sefer kuyu dolu çıkmış.

7 — Batı Raman kuyusundan sonra V inci bölgede 15 kuyu açılmış ve bunlardan 9 unda kaliteli petrol bulunmuştur. Silivanka ve Şelmo petrol sahaları bu aramalar neticesinde keşfedilmiştir. Hâlen mevcutlara ilâveten Silivanka ve Şelmo sahalarının tesbit ve inkişafına devam edilmektedir.

Mobil Türkiye'nin hangi bölgelerinde petrol olduğunu gayet iyi bilmektedir. On beş kuyunun dokuzunda kaliteli petrol bulunur. mesî bunu gösteriyor. Türkiye'de bulunan petrolün de, ithal petrolü fiyatından satılacağı ve hem şirkete daha çok kâr sağlayacağı, hem psikolojik bir etki yaratacağı hesaplandıkça. Mobil yerli petrol üretimine hız vermiye başlıyor.

8 — Böylece Mobil, 1958 sonundan 1965 ortalarına kadar yani 6,5 yıl içinde Türkiye'de 46 kuyu açmış ve bunlardan 12 kuyuda petrol bulunmuştur. Açılan kuyu adedine nazaran bulunan petrolü kuyu adedi yalnız Türk petrol tarihinde değil, dünya Petrol Sanayiinde de başarılı bir sonuçtur.

1960 a kadar üç kuyu açılmış, hepsi boş, 1960 dan sonra derhal 43 kuyu açılmış 12 si dolu...

Bütün bunlar Mobil'in petrol satranççılığı. Ne zaman nerden ne çıkarılması gerektiğini aşağı yukarı biliyor. Rahatça oynuyor. Maarifet gibi de anlatıyor bunları.

9 — Petrol arama faaliyeti için Mobil, Türkiye'de şimdiye kadar 30 milyon dolar harcamıştır.

3 maddeyi de içine alarak bir daha tekrarlamış sarfiyatı. Bu sarfiyatın ne kadarı Amerikalı müteahhitlerin cebinde kaldı, ne kadarı Türkiye'ye gitti belli değil, Kaç yılda amorti edilmesi düşünülüyor ise hiç belli değil.

10 — Bulduğu ham petrolü en kısa zamanda çıkarmayı hedef tutan Mobil, Bulğurdağ'da bulduğu ham petrolü ATAŞ rafinerisinin ikmal edilmesini beklemeden (Rafineri Mayıs 1962 de açılmıştır.) Ağustos 1961 den itibaren Rafineriye naklederek stok yapmağa başlamıştır. Keza V inci bölgede bulunan Silivanka petrolünü Ağustos 1963 ten itibaren 1964 başlarında aynı bölgede keşfolunan Şelmo sahalarının ham petrolünü de haziran 1964 ten itibaren Mersin rafinerisine sevkettirmiştir.

Kendi rafinerisi yapılmaya kadar Türkiye'de bulduğu petrolü elinde tutuyor. T.P.A.C. vasıtasıyla piyasaya intikal ettirmiyor ve ithalâtı düşürmüyor. Ayrıca depolama masrafını da kârına bindiriyor tabii. ATAŞ'ın kuruluşundan sonra bulduğu petrolü buraya taşınmasını da açıklama iyi niyetli ve teferruath görülmüş diye eklenmiş.

11 — Mobil, gerek Adana ve gerekse Siirt bölgesinden ham petrol çıkarmakta ve bu petrolü 300 ü aşan sarnıçlı kamyon ve 162 sarnıçlı vagon ile Mersin rafinerisine nakletmektedir. Orta Doğu petroleri evsafında olan bu ham petrolerin üretimi bugün için taşıma imkânları ile sınırlanmıştır. Hâlen yapılan taşıma için de hususî petrol şirketlerinin araçlarından istifade edilmektedir. Taşıma kapasitemizi arttırmak maksadile 60 adet büyük sarnıçlı vagonun kira ile kullanılması için Fransa'da yaptığımız anlaşma Petrol Dairesince tasdik edilmiştir.

Şimdi bu maskeli bir maddedir. Mobil çıkardığı petrolü bir an önce rafineriye kasden sevketmemeyi tercih etmektedir. Onun için petrol üretim taşıma imkânıyla sınırlanmıştır, diyor. Niye taşıma imkânını genişletmiyor? İthalâtı düşürmesin diye. Ne zaman ki

içerde bulunduğu petrolü satmaya karar veriyor, taşıma imkânını da derhal ayarlıyor.

4 Ocak 1963 tarih ve 7/8 tarihli bir teklifte büyük bir nakliyat şirketi Mobil'e şöyle diyordu:

«Asgari 10 tonluk 116 kamyonumuzu derhal tankere çevirerek yerli ham petrolümüzü Mersin rafinerisine en uygun şartlarla nakletmeğe amadeyiz.»

Bu teklife cevap dahi verilmemiştir.

Fransa'dan kiralanacak vagonların ise nasıl bir kombinezon olduğu incelenmiye değer.

12 — Nisan 1965 de Mobil, Siirt ve Adana bölgelerinden gün de ortalama 9900 varil ham petrolü Mersin rafinerisine taşımıştır. Fransa'dan ithali düşünülen vagonlarla taşıma kapasitemiz artacaktır.

Nisan 1965 tarihine gelinceye kadar acaba Mobil'in taşıma ortalaması neydi? Aşağıdaki maddede bunun pek düşük olduğu görülecektir. Tenkitler hızlanınca bir iki ay önce nakliyatı hızlandırmıştır. Onun için burada Nisan 1965 tarihinin hesabını vermektendir.

13 — Bugüne kadar Mobil 3 milyon varilli aşan yerli ham petrol istihsal ederek Rafineriye taşımıştır. Bunun 2 milyon varilli 1964 sonuna kadar ve 1 milyon varilli de 1965 yılının ilk 4 ayında rafineriye ulaştırılmıştır.

Görüyorsunuz Mobil dört yılda iki milyon varil naklediyor, tenkitler başlayınca dört ayda taşıma kapasitesini bir milyon varile çıkarıyor. Samimiyet bunun neresinde?

14 — Batı Ramanda bulunduğumuz petrol sahası ekonomik olmadığından ve nakil imkânı bulunmadığından, hâlen çalıştırılmaktadır. Bu petrol çok ağır ve çok kükürlüdür. Gravitesi 14 ve kükürt nisbeti % 5,6 dır. Nakliye imkânları aynı mıntakada keşfolunan çok daha üstün vasıflı Şelmo ve Silivenka petrolerimizi taşımaya dahi yetmemektedir. Batı Raman'da çıkardığımız ham petrol Türkiye Petrolleri A.O.'na kuyu başında parasız verilmesi teklif edilmişse de Türkiye Petrolleri A.O. bu petrolü almamıştır.

Yâni Mobil'in çalıştırmadığı ve taşımadığı petroler kötü petrolmüş. T.P.A.O. bedava olarak bile almamış.

15 — Mobil'in Türkiye'de arama yapan diğer hiç bir yabancı şirketle sermaye ortaklığı yoktur.

Sermaye ortaklığı yoktur ama ATAŞ rafinerisinde kâr ortaklığı vardır. Petrol siyasetlerini nasıl tâyin edecekleri konusunda gizli protokolleri vardır.

16 — Mobil bugüne kadar bulunduğu ve bulmayı ümit ettiği ham petrol rezervleriyle uzak olımyan bir gelecekte kendi ihtiyacını karşılayabileceğine inanmaktadır.

Mobil, Türkiye'deki akımı görünce buna karar vermiştir. Petrolü Türkiye'den çıkaracak ve büsbütün sökülüp gitmektense yeni pazarlık kapıları açacaktır.

17 — Normal dünya piyasası fiyatları «Afişe fiyatlar» namında ilân edilir. Beynelmîtel satışların ancak bir kısmı bu fiyatların bir miktar altında yapılır. Bunlardan bazıları hususi hal ve şartlara inhisar eder. Meselâ elden çıkarılması gereken «Surplus» stokları satışı veya bir defaya mahsus olmak üzere eksiltme ile yapılan satışlar gibi, Sovyet Rusya tarafından iskonto ile yapılan satışlar ise bir memlekette bir miktar piyasa hissesi sağlamak ve bilâhare politik tazyik yapmak gayesini güder. Mobil'in bilgisine göre bütün bu satışlar da iskonto hiçbir zaman iddia edildiği gibi % 35 e yaklaşmaz.

Bu düpedüz yalan bir maddedir.

Bu konuda Doğan Avcıoğlunun açıklamasını aynen alıyoruz:

«— Yeryüzünde artık, Türkiye gibi daha bir çok ülkeyi insafsızca sömüren petrol kartelinin dışında bağımsız bir piyasa vardır ve bu piyasada Sovyetler Birliği Mobil'in iddia ettiği gibi tek satıcı değildir. Bu yeni pazarda Avrupanın bağımsız ithalât, dağıtım ve üretim şirketleriyle, kartelden ayrı çalışan Orta Doğuya yerleşmiş Amerikan üreticileri yer almaktadır. Mısır zaman zaman petrol satan bir ülke haline gelmiştir. İtalya, Almanya ve Fas gibi bir çok ülkede, mevcut kartelden bağımsız rafineriler bu serbest piyasayı beslemektedirler. Hattâ kartel dahi, bağımsız devlet rafinerilerinin ham petrol ihtiyacını serbest piyasadan ve Sovyetler Birliğinden karalamalarını önlemek endişesiyle fiyatlarını kırmak zorunda kalmaktadır.

Bu serbest pazarda, ham petrol fiyatları, kartelin empoze ettiği fiyatlardan yüzde 25 ve hattâ yüzde 35 ucuzdur. Fransız iktisatçıları karteli terkedip petrol ihtiyacını serbest pazardan karşıladığı takdirde memleketlerinin 1962 yılı için yüzde 25 oranında, 125 milyon dolar bir tasarruf sağlayacağı kesinlikle hesaplanmışlardır.

1962 de petrol ithalatına 551 milyon dolar harcayan Fransa, serbest piyasaya yönelirse ancak 325 milyon dolar ödeyecektir. Sovyetler Birliği ise, kartel fiyatlarının yüzde 35 altına kolaylıkla inmektedir.

Kartel, 2,5 dolara mal ettiği Orta Doğu petrolünü, ortalama 14 dolar atış fiyatla satarak başdöndürücü kârlar peşinde koşmaktadır. 1950—63 döneminde Kuveyt, Suudi Arabistan, İran, Katar ve Bahreyn gibi altı Orta Doğu ülkesinde, sadece petrol üretiminde Kartel, 14 milyar dolar kâr sağlamıştır! Tattı kârlara alışan kartel'in Türkiye'deki yavru şirketleri, ton başına 11,5 dolar bırakan bu anormal sömürme fiyatını bırakmaya razı olmadıkları için, yalan söylemektedirler. Ve Türkiye'yi, State Departement gibi Sovyet umacısıyla korkutmaya kalkışmaktadırlar. Jetlerimizi en sıkışık zamanda akaryakıtsız bırakan yabancı şirketlere göre, Sovyetler ucuz petrol satarmış, ama sonra bunu «politik tazyik» aracı yapmış. Halbuki bugün Yunanistan da dahil, Avrupa ülkelerinin çoğu ucuz olduğu için Sovyet petrolü satın almaktadır. Sovyetlerin baş düşmanı olan Almanya, 1963 de 9 milyon ton İtalya 7,8 milyon ton, Fransa 1,9 milyon ton, Finlandiya 3,2 milyon ton, İsveç 2,8 milyon ton Sovyetler Birliği ve Romanya petrolü almışlardır. Kaldı ki, kartelden kopunca, mutlaka Sovyet petrolü almak da şart değildir. Eol sayıda Avrupalı, Amerikalı petrol satıcısı vardır. Mobil, Sovyetlerin «politik tazyik» gibi uydurmalarla, Türkiye'yi aşırı sömürge fiyatları ile kartelden petrol almaya mahkûm bırakmak istemektedir.»

18 — Mobil, hâten 30 milyon dolar petrol aramalarına, 34 milyon dolar rafineriye ve 33 milyon dolar da tevzi ve satış sahasına olmak üzere Türkiye'de 93 milyon dolarlık, yani 874 milyon Türk liralık yatırım yapmış bulunmaktadır.

Bu yatırımın demirbaş olarak Türkiye'deki mevcut değeri ile masraf olarak Mobil uzmanlarına ödenen ve inşaat kârı olarak Mobil'e geri döneni ne kadardır, belli değildir. Hangi amaçlarla bu yatırımın yapıldığı ve ne kadar zamanda amorti edilmek istendiği ise hiç belli değildir.

19 — Mobil bu yatırımlarını mükül bir kâr sağlamak gayesiyle yapmıştır. Arama, rafinaj, dağıtım ve satış faaliyetlerinin 1963 senesine ait müşterek bilanço neticeleri Mobil'e yatırımlarına nazaran % 2,3 civarında bir kâr sağlamıştır. Aynı faaliyetlerinin 1964 müş-

terek bilanço neticeleri zararlı kapanmıştır. Rafineri ile dağıtım ve satış şirketlerinin kâr yapmalarına rağmen, arama sahasında yapılan masrafların fazlalığı, konsolide bilançonun zararlı kapanmasına sebep olmuştur. Mobil petrol aramasına ve rafineriye yaptığı yatırımlara karşılık, şimdiye kadar sadece 1.247.000 Dolar transfer etmiştir.

Bu madde de yalanın kuyrukusudur. Mobil çok az bir kâr transfer ettiğini söylüyor. Petrol üretme yerine ithal etmeyi tercih eden Mobil, asıl kârını yüzde otuz beş yüksek fiyatla Ana şirketten alıp Türkiye'ye getirdiği ham petrolden sağlamaktadır. Hatta bizim petrol dairesi ithal edilecek ham petrolerin döviz transferini daha mal gemilere yüklenmeden peşin peşin yapmaktadır. Ham petrol ithalatına Türkiye yılda 500 milyon lira ödemektedir. Bunun da en yüksek parçası Mobil'e aittir. Mobil bu rakamı vermekte içeride çıkardığı petrolün satış kârını açıklamaktadır. Mobil Ana şirketten ithal ettiği ham petrolün kârını ve döviz transferini pas geçmekte, içeride bulduğu petrolün satış kârından da on üç milyon liraya yakın para çıkardığını bildirmektedir.

20 — Mobil Türkiye'de petrol dağıtım ve satış sahasında son 60 yıldan beri çalışmaktadır. Yürttü, rafineriler kurulduktan sonra, yerli mahsuller de satmaya başlayan Mobil Oil Türk A. Ş. memleketinde hâten en fazla yerli malı satan petrol şirkettir. Filhakika Mobil'in 1964 petrol ürünleri satışının % 20 sini, yani 105.000 tonunu yerli ham petrolden üretilen mallar teşkil eder. Bu yerli malı satışları içinde kendi istihsalimizden sağlanan mallar bulunduğu gibi, Batman Rafinerisinin mamülleri de geniş miktarda yer almaktadır. Aynı devre zarfında Petrol Ofis'in satışlarının % 12,5 u yani 66.000 tonu yerli ürünlere aittir.

Buradaki rakamların doğruluk derecesini Petrol dairesinden araştırmak gerekir. Ancak yine açıklanmayan bir nokta vardır burada. Rafineride getirip arattıkları ham petrolerden dördüncü madde olarak çıkan ve Türkiye'de fazla piyasası bulunmayan benzol ve Fuel Oil'i tekrar ana şirkete ihraç etmekte ve bundan yılda sağlanan yüz milyon lira döviz, Petrol Kanunumuzun verdiği hakka dayanarak, dışarda bırakılmaktadırlar.

21 — Mobil Şirketlerinden sadece dağıtım ve satış yapan Mobil Oil Türk A. Ş., 1929 dan 1949 a kadar geçen 20 sene zarfında 5,5 milyon Dolar transfer etmiştir. 1949 dan bu yana ise, herhangi bir

transfer yapmamış, kârlarının tamamını Türkiyede yatırmıştır. Buna mukabil, Mobil Oil Türk A. Ş., Türkiyede yabancı müşterilere yaptığı hizmetler dolayısıyla her sene memlekete yaklaşık olarak 2 milyon dolar döviz getirmekte ve Merkez Bankasına devretmektedir.

Buradaki transfer edilmiş 5.5 milyon dolarlık kâr, dövizle dışardan getirilip içerde satılan petrolden bayilik kârı olarak ayrıca sağlanan kârın bir kısmıdır.

Turistlerin getirdiği iki milyon dolarlık döviz ise ne derece doğrudur bilinmez. Ama Mobil'e ham petrol ithalatından, fazladan ödediğimiz milyonlar karşısında devrede tüy bile değildir.

22 — Mobil Oil Türk A. Ş. son yedi sene zarfında Gelir ve Kurumlar Vergisi olarak 63 milyon lira ödemiştir. Personeline 1964 senesinde ödediği ücretlerden 5 milyon liralık vergi tevkifatı yaparak Hazineye yatırmıştır. Hâlen Türkiyedeki Mobil Şirketlerinde ve iştiraklerinde 1600 Türk personel çalışmaktadır.

Kurumlar vergisi Amerikadaki kadar olsaydı kaç para vergi ödeyecekti? Ayrıca içerde bulunduğu petrol gümrük vergisinden muafıdır. İçerde bulup işlediği petrol miktarı ile gümrük dairesine verilen beyannameler arasında da çelişmeler bulunduğu ince bir araştırmada ortaya çıkabilir.

23 — İçinde bulunduğu topluma her sahada faydalı olmak amacını güden Mobil, Sosyal ve Kültürel sahalarda da hizmeti gaye bilmiş ve çeşitli kültür faaliyetlerine katılmıştır. Bu arada bizzat okul yapma faaliyetine giriştiği gibi, çeşitli yüksek öğretim müesseselerine devam eden 60 dan fazla öğrenciye hiç bir karşılık beklemeden tahsil hayatları boyunca burs sağlamıştır.

Bu da şu demektir. Mobil Türkiye'ye çok uzun vade için göz koymuştur. Kendisine adam yetiştirmektedir. Devlet içinde devlet diye buna derler işte.

24 — 60 yıldan beri Türkiye'de Türk Milletinin hizmetinde bulunan Mobil, gelişen Türk ekonomisine yararlı olduğuna inanarak ve Türk Milletinin itimat ve teveccühüne güvenerek kuruluşundan beri şiar edindiği dürüstlük ve Türkiye Cumhuriyeti Kanun ve Nizamlarının hükümleri altında, Türk toplumuna faydalı hizmetlerine devam etmekten şeref duymaktadır.

Bütün buradaki açıklamalarda buram buram tüten samimi-yetsizlikten bu iddiamın da ne kadar doğru olabileceği anlaşılır. Mo-

bil'in Türkiye'de avukatlığını yapan Amerikan şirketi müteahhitleriyle ilân avcısı yazarlar, gözlerini açmalı ve bir parça vicdanları varsa Türkiye devletinin de haklarını korumalıdır. O Mobil ki doğruların yazılmaması için ilân baskısı yapar. O Mobil ki Türk memurlarına Anayasasının verdiği sendika kurma hakkını kullanmaz. Türklerin ahmak yerine konmasının acısı yüreklerimizde millî bir yara olarak sızlamaktadır. Bu acıya maalesef aramızda bir hayli satılmışın bulunduğu da anlaşılması büsbütün tuz biber ekmektedir.

★

ŞOFÖR DOSTLAR V.S.

T AKSİ şoförlerine bakar bakar düşünürüm bazan, Direksiyonun başına hafif yan oturmuş, sol dirseği pencerede, ytl. zü gülmiyen, hayatın sokak mücadelesinde çelikleşmiş, çilekeş vatan çocuklarıdır bunlar...

Şık beyler, süslü hanımlar çokcası kızartlar bu şoförlere. Onların kendilerine boş veren, bazan da posta koyan hali sınırlarına dokunur. Çok kişinin karşısında el ovuşturmasına alışıklıkları için, taksî şoförünün umursamaz tavrını küstahça bulurlar.

Sarhoşu şoföre çatar, polisi şoföre çatar, çapkını şoföre çatar. Ve şoförün de bazan canına tak der, hepsine birden ulu orta meydan okuyuverir.

Hiç düşündünüz mü kimleri besler bu şoför? Sıralayalım:

1 — Fabrika otomobil yapar kârla acentaya satar.

2 — Acenta otomobili kârla ithalâtçıya satar.

3 — İthalâtçı, gümrüğünü öder ve arabayı kârla Türkiye'deki acentaya satar.

4 — Türkiye'deki acenta da arabayı kârla ya şoföre satar yahut şoförün patronuna satar, patron da arabayı kârla çalıştırmaya başlar.

Şoför, patronun kârını, dolayısıyla acentanın kârını, dolayısıyla ithalâtçının kârını, dolayısıyla dış acentanın kârını ve dolayısıyla fabrikanın kârını ödeyecek, sonra da, hem kendisi hem eşi, hem çocukları geçineceklerdir elde kalandan.

Ve şoförün sırtından hem içerdeki satıcılar, hem dışardaki satıcılarla fabrika para kazanacaktır. Bas gaza, kalk, dur, düdüğü, kır, mızı lâmba, atlı araba, yaya... Günde iki yüz kilometre volan salılamak... Kolay değil fabrika ödenecek, acenta ödenecek, ithalatçı, patron hepsi hepsi ödenecek... Ondan sonra da şoför ailesinin karnı doyacak ve Türkiye kalkınacak...

İşte serbest teşebbüs. Özgürlük. Kapitalizm içinde ilerleme...

Bütün şoförleri Belediyenin de katılacağı bir şirket içinde birleştirip hepsine fabrikadan çıkma taksileri dağıtsan, hepsini belirli bir maaşa ve prime bağlasan... Telefonlu duraklar... Kazık atmanın tamir atöyeleri — ki buralarda ustaların yanında kimsesiz çocuklar yetişerek teknisyen olurlar — Bütün şoförler geleceğinden emin, haklarını çaldırmanın, bedava evleri, hastahaneleri, okulları ve aşama yapmak isteyenlere açık kurslarıyla kalkınverirler.

Ama nerde kapitalistlerde bu kafa.. Zorla şoförleri, sırtından milyonlar kazan ve sürünsün onlar. Okulsuz, hastahanesiz, evsiz çile doldursunlar yaz cehenneminde, kış ayazında. Ve hiç bir umut, hiç bir gelecek garantisi olmadan...

Bir bilse şoförler arabasının parasını öderken yahut patrona yüzde altmışı yüzde elliye düşerken, içerde ve dışarda kimleri zengin etmekte olduklarını, Ağzlarını doldura doldura tükürürlerdi kapitalizm denem bu sömürme sisteminin üstüne... Ama bilemezler ki.. Kimse anlatmaz ki onlara bunun püf tarafını, araba ithalatçısının, yedek parçacısının, dış fabrikatörün servetini nasıl hazırladıklarını... Ve öyle çalışır çalışır da kahrolarak yaşarlar hepsi.

Bir de aldıkları benzinden dış memleketlere ödedikleri kârlar vardır. Bir de aldıkları ilaçlardan... Bir de yedikleri nebati yağlardan...

Mert vatan çocuklarının ahn teri böylece para olup süzülür iç ve dış sömürücülerin ceplerine... Sonra onlar kafa tutarlar şoförlere:

— Şoför ağzıyla konuşma... A ne terbiyesiz adam bu böyle...

Benim kapımda senin gibi yirmi uşak var. Ve gerine gerine:

— Çek, derler. Çek...

Ve çeker şoförler.

Hiç değilse benzine ödedikleri kârlar Türk topraklarının için de kalsın, yahut en az kârı ödemenin pazarlığı yapılsın deriz. Ana-

maza söverler bizim de. Ortalığı kışkırtıyor derler. Komünist, Rus casusu derler. Ezilenleri, sömürülenleri sevmenin kefaretidir bu. İlle de zengin beylerden yana olacaksın ki, efendi desinler. Fakir fukarayı tuymiyacaksın. Onların nasıl sömürüldüğünü açıklamıyacaksın. Parayı kimler nerden nasıl kazanıyorlar, halka anlatmıyacaksın...

Bunları ortaya seren kitapları yayınlamıyacaksın. Uykuda kalsın milyonlar ve bir küçük zümre iyice ensesinde boza pişirsin onların.

Hayır hepsini anlatacağız bunların... Halk o zaman serbest iradeyle seçecek kendisinden yana kim, kendisine karşı kim... Unutmayınız ne derlerse desinler bütün patronlardan, ağalardan, ithalatçı ve ihracatçılardan yana olanlar halka karşı olanlardır. Onlara asla inanmamak gerekir.

Bakın, Türkiye'nin petrolerini çıkaran Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının yabancı şirketlere cevap vermesi, hükümet tarafından engellenmiştir.

Türk teknisyenleri cevap vermesinler yabancılara. Yabancıların dalgası taşlanmasın...

Duyduğumuza göre Amerikalılar da bütün ailelerini getirmeye başlamışlar Türkiye'ye... Onların hayatlarını korumak için Amerika, fiili müdahale yetkisine sahip olduğu iddiasını elinde tutmak ister; malûm ya...

Onun için giren Amerikalıları sıkı bir kontrol altında tutmamızda fayda vardır. Bilmeliyiz ne derece doğrudur bu rivayetler...

Yâni söz aramızda özgürlük, demokrasi derken belânın büyüğüne çattık bu sefer. Bir de kodaman satılmışların ihaneti...

Ve çaresiz Türk milleti olarak yenmemiz şart. Buna bağlı memleketin ve çocuklarımızın kaderi... Bu seçimler Türk tarihinin de ölüm kalm dönemi.

Uyanmalıyız uyanmalı... Kurdu kuzuyu ayırmalıyız. Akı karrayı seçmeliyiz.

Şoförü, işçisi, köylüsü, küçük esnafı ve kimsesiz memuruyla, duldu, yetimi haklarımızı korumalıyız, vatanımızı korumalıyız. İşler yoksa çok kötüye gidiyor.

★

ARTIK iyice anlaşılıyor ki, Türkiye'de Avrupayı gerçekten bilen çok az insan var. Birçok kişi batıyı sadece sokaklarından ve vitrinlerinden seyrederek yaşamış orada. Batılı tip olarak da sadece batı burjuvasını yaşatmış hayalinde. Nükte yapan, hanımların elini öpen, hoş görü sahibi, sanat zevki olan ve iyi giyilen kibar adam, Avrupanın sembolü bu kafalarda... Sinemalarla burjuva romanları da bunu boyuna desteklemiş...

Bir zarif hanımefendi bir beyefendiyi öğerken:
— Ne Avrupalı adam, diyor.

Bir aydın bey arkadaşımı yüceltirken:
— Çok Avrupalıdır doğrusu, diyor...

Baştan aşağı yanlıştır bu ölçü. Avrupa sadece incelmış batı burjuvazisi demek değildir. O tipe özenmek Batılı yapmaz insanı. Batılı olmak bir memleketin hangi iktisadi sistem içinde daha rahat kalkınabileceğinin bilincine varmak ve o uğurda her ne pahasına olursa olsun çalışmak demektir, batılı olmak mantığa ve bilime saygı duymak demektir. Batılı olmak gerçeği aramak ve kişisel çıkarlar için saçma sapan kandırmacalarla vakit geçirmemek demektir.

Batıyı Batı yapan on dokuzuncu yüzyılın başından itibaren pathyarak gelişmiş olan sosyalist akımlardır. Batı burjuvazisini sosyalistlerle törpüleyip mükule irca etmişlerdir. Sosyalistler olmasaydı bugün batı diye bir şey olmazdı. Sosyalistler olmasaydı hiç bir yerde böylesine bir toplum kalkınması olmazdı. İnsanlık küçük bir sömürücüler azınlığının emrinde köle olarak yaşamaya devam ederdi.

Şimdi bir de bizim partilere bakalım. Bir terane tutturmışlar gidiyorlar:

— Komünist, komünist, komünist...

Bir defa komünizm nedir bilen yok Türkiye'de...

İkincisi bu partiler kazara İtalya'da olsalar ne söyleyecekler, di halka. Çünkü İtalya'da altı milyon apaçık komünist, bir o kadar da komünist sempati vardı. Ve Komünist Partisi Parlâmentoda yllz yirmi sekiz mebus ile temsil edilmektedir.

Hristiyan Demokratlar seçimlerde komünistlere:

— Bunlar komünisttir diye mi çıkış yaparlar?

Zaten, parti üyeleri:

— Biz komünistler diye başlamaktadırlar nutka...

Ustelik Nenni'nin partisinden ayrılan bir kanat İtalyan komünistlerini de geri bulmaktadır. Onlar da Proleter Partisini kurmuşlardır. Ona yakın mebus ve senatörleri vardır.

Bizim A.P. böyle bir demokraside Saragat Sosyalistlerine ne diyecekti. Nenni sosyalistlerine ne diyecekti, Komünistlere ve Proleterlere ne diyecekti?..

İtalya'da söylendiği zaman herkesi kahkahadan kırıp dökcek sözlerin Türkiye'de ciddi ciddi tekrarlanabilmesi aslında Türk halkına hakaret etmek ve Türk halkına yeryüzünün en geri halkı muamelesini yapmak demektir.

Fransa'da da dört milyon komünist vardır. Hiç bir ülkede sadece sömürücü zümrelerden ibaret bir demokrasi yoktur. Burjuvalar vardır, ılımlı sosyalistler vardır, radikal sosyalistler vardır, komünistler vardır, hattâ ihtilâlciler vardır. Ve bunların hepsi aynı özgürlüğe sahiptirler. Hepsi aynı şartlar içinde girerler seçimlere. Hepsi açık açık söyler fikrini. Kimse kimseye baskı yapmaz. Önüne gelene komünist demek, polis çağırmak yalnız Türkiye demokrasisinde görülen bir ucubedir. İle de kapitalistler ve burjuvalar vatanperver olmuş gibi sömürücülere karşı çıkanların hepsi hapisaneyeye atılmak istenmektedir.

Komünistler kapitalistleri gerekirse pazu kuvvetiyle ortadan kaldırmak isterler. Sosyalistler ise sömürücüleri tenkit eder, halkı uyarır ve toplumdaki değişimi toplumun uyanmak temposuna bırakırlar. Ve kapitalistlerden işçi kütelleri lehine boyuna taviz isterler. Bir anda yıkmak yerine zaman içinde eritme metodunu tercih ederler. Komünistler yıkmaya taraflıdır. Onlar eritmenin çok uzun süreceği ve çalışanların kapitalist baskısından katiyen kurtulamayacağı inancındadırlar. Sosyalistlere de, işçileri memleketin hâkim sınıfı yapmadıkları halde, patronlardan aldıkları tavizlerle onları rahatlatıp, mücadeleden vaz geçirttikleri için sinirlenirler.

Yâni sosyalizm de komünizm de sömürücülüğe karşıdır. Komünizm sömürücüleri derhal tasfiye etmek peşindedir, sosyalistler ise, aşındırma peşindedir. Onun için kapitalistler komünistlere pek ama pek fazla içerlerler ve geri ülkelerde gerçek komünist hareket olmadığı için fırsat bu fırsattır diye sosyalistleri de ezmiye kalkarlar. Türk burjuvazisi ve kapitalizmi gerçek komünistlerin ne

ölçüde hırçın, haşın ve dövüşçü olduklarını görse, bizim gibi kalem kâğıt sosyalistlerini «Aman sen ne yumuşakmışsın» diye öpüp öpüp başına koyardı. Komünist affetmez, komünist pazarlığa girmez, komünist siyasî grevi, tahrib kalıbı, bombası ile kapitalist düzene cepheden hücumu geçer ve dövüşür. Sosyalist anlatır sadece, yapmayın, etmeyin der, halkın gözünü açar.

Türkiye uzun yıllar uyutulduğu için ne sosyalizmi ne komünizmi bilmiyor. Sömürücülerin de propagandaları alabildiğine işliyor. Komünistliği Rus ajanlığı olarak telkin ediyor. Ya Çin komünistliği, ya Romanya komünistliği, ya Yugoslavya komünistliği, ya Polonya komünistliği. Bunların hepsi Rusyanın dışındadır. Biz sosyalistler tartışmaya ve halk oyuna taraftarızdır. Parlâmentoya ve Anayasaya inanıyoruz. Onun için ikide birde ona buna komünist denmesi bizi güldürüyor. Onların söylediği kadar komünist olsa Türkiye'de bir tane kapitalist ayakta kalmazdı.

Bir de doktrin açısından sosyalizm ile komünizmin ayrımları vardır. Ve bu anlamda komünist devreye henüz geçmiş toplum yoktur dünyada. Bazı ülkelerin ileri sürdüğüne göre, bu yüzyılın sonuna doğru başlayacaktır o devre. Ve iddiaya göre herkes kabiliyeti nisbetinde çalışıp dilediği kadarını alacaktır. Bunlar uzun araştırma ve kültür konularıdır. Ne çare ki Türkiye henüz kapalıdır bu konulara. Sömürücüler halkın bu konuları öğrenmesini istememektedirler.

★

KORKUNÇ BİR MEKANİZMA

BU kadar inceleme, araştırma, tartışma ve çeşit çeşit ülkeyi gezmeden sonra biz dahi meseleyi yeni yeni anlıyoruz. Devletlerin, milletlerin bayrakların üstünde evrensel bir sömürme şebekesi kurulmuş dünyada. Bu şebekenin çeşitli yerlerde çeşitli ortakları var. Bunlar bazan devlet adamı, bazan uzman, bazan büyük elçi hüviyetine bürünüyor, nutuk söylüyor, kaba kuvvet kullanıyor ve dünyanın bilhassa geri kalmış bölgelerinde sömürme şebekesinin faaliyeti için elinden geleni yaparak kendilerine düşen payları İsviçre Bankalarında istif ediyorlar. Bunlara göre halk da,

devlet de, bayrak da dış görünüşü kurtarmak için birer bahane. Asıl amaç insanları sömürmek ve devletler üstü muhteşem bir hayat sürmek..

Üç küsur milyar dünya nüfusu bu şebekeye dahil olanlar, bu şebekeye dahil olmağa çalışanlar, bu şebekeye karşı çıkanlar ve bu şebekeden habersiz olanlardan ibaret..

Meselâ İran Şahına bakıyorsunuz. Adam tam bu şebekenin önde gelenlerinden biri. Dünyanın dördüncü zengini... Yeryüzündeki en büyük otellerde, gece kulüplerinde, lokantalarda, kumarhanelerde ortaklıkları ve kokain alışverişlerinde parmağı var. Daha kısa bir zaman önce İran halkının sırtından çıkardığı iki milyar doların önemli bir kısmını, şebekeye dahil Amerikalılarla İngilizler ve akrabaları arasında paylaşmış... Belgeleri Amerika'da yayınlanan Nation dergisinde dünyaya ilân edildi. Amerikanın İran Büyükelçisi Seldin Chapin bir milyon dolar almış. Amerikan İstihbarat Başkanı Allen Dulles bir milyon dolar almış. Akdenizdeki İngiliz filosu komutanlarından Amiral R. A. Pigot bir milyon dolar almış. Time, Life, Fortune dergisi sahibi 500 bin dolar almış..

Bu şebeke eline geçirdiği devlet kuvvetlerini de kullanarak çok uzun yıllardan beri yeryüzü insanlığını sömürmekte, cinayetler işlemekte, gerekirse savaşlar çıkarmakta..

Birinci Dünya Savaşı sırasında bu şebekenin liderleri arasında Zaharof vardı. Zaharof multilyarder bir Yunanlıydı ve Fransa Başbakanı Clemenceau ile İngiltere Başbakanı Loyd George'un en yakın dostuydu. İnsanlık hakkında alınacak çeşitli kararlarda sözü vardı. Bugün Onasis, Gülbenkyan ve petrol tröstlerinin tepelerindeki kişiler de bu şebekenin önde gelenleri arasındadır.

Bunların ne vatanları, ne milletleri, ne bayrakları vardır. Hepsi elele, kolkola gemileri, madenleri, trenleri, fabrikaları ve ordularıyla kenetlenmiş bir şebekedir. Kongodaki Maden Birliği bunların elindedir. Güney Amerika, Asya ve Afrika sömürmesinin yöneticileri bunlardır. Bunlar geri bölgelerdeki politikacıları satın alır, parayla seçim yaptırır, olmazsa hır çıkartır, daha olmazsa Kennedy'yi bile vurdururlar.. İçişleri iyice kenetlenmiş ve bir ahtapot gibi dünyayı kollarının arasına almış, insanlığın başına musallat, çağımıza ait bir belâdır bu şebeke..

Gazeteleri, radyoları, televizyonları ile durmadan kendi propagandalarını yaparlar. Eğitim sistemlerini kendi keyiflerine göre

ayarlarlar. Her türlü müeyyidenin ve kuvvetin üstündedirler. Bütün yeryüzünü şahsi çiftlikleri haline getirmek isterler. Ve insanları birbir yalanla uyutmaya çalışırlar... En korktukları uyanış sosyalist uyanıştır. Bu uyanışın başladığı bölgelerde derhal seferberlik ilân eder, oradaki maşalarıyla her türlü tedbiri almaya çalışırlar.

Bugün Türkiye tam bu şebekenin ağı içindedir. Bu şebeke yerine göre din propagandasını, yerine göre millî duyguları, yerine göre savaşı, yerine göre hükümet darbelerini destekler. Tek desteklemediği ve önlemeye çalıştığı konu iktisadî hesapların ortaya dökülmesidir.

Bugün Türkiye'de sosyalistlerin karşısına dikilmek isteyen kişilerin arkasında bu milletlerarası sömürme şebekesi vardır. Ve direktifler oradan gelmektedir. Halka dağıtmakta olan broşürleri gözden geçirmek bile bunu anlamaya yeter.

Bu şebekenin hükümrânlığı üç yüz yıldan beri bütün dünyada devam etmektedir. Önceleri başına İngiltere ile Fransa, daha doğrusu İngiltere ile Fransa'nın işbirlikleri geçmiş onlar geriler gibi önce de Almanya'nın işbirlikleri bütün ağırlıklarıyla ortaya çıkmıştır.

Dünyanın üçte ikisi henüz bu şebekenin elindedir. Yalnız şurası da muhakkaktır ki, insanlık uyandıka şebekenin nüfuzu azalmakta, sömürme bölgeleri daralmaktadır.

Savaşlar artık devletler arasında değil, bu şebekeyle uyanan insanlar arasında olmaktadır.

Olayları bu açıdan değerlendirmedikçe dünyada olup bitenlerden fazla bir şey anlamak mümkün değildir. Türkiye'nin içinde de aynı savaş başlamış gibidir. Milletlerarası sömürücülerin adamlarıyla uyanmış milliyetçiler karşı karşıya gelmektedirler. Türkiye'nin ezilmekten, geri kalmışlıktan kurtularak serpilmesi, ancak binçilli milliyetçilerin galebesiyle mümkün olacaktır. Ve bu galebe mutlaka sağlanacaktır.

★

TÜRK SOSYALİSTLERİ, BÜTÜN ŞEREF SIZINDIR

BİZ burada Türk yazarı olacağız ve Mobil bizim Maliye Bakanına telgraf çekecek:

— Senato'daki yabancı petrol şirketlerinin haksız kârlarını önliyecek kanun tasarsını çıkartmayın yoksa «vahim sonuçlar» doğar...

Ve biz de gizli Amerikan ödenekli profesör taktikleri gibi elerimizi oğuştura, ağzımıza dalkavuk tebessümleri yapıştıra su. sacağız.

Maliye Bakanı, gazetecilerin ve halkın önünde bir paçavra gibi bu telgrafı yırtacak yetenek ve cesarettin yoksun oluşu, başında Amerikan firması müteahhidinin bulunduğu bir partiye bağlı bulunmasından doğsa da, biz bu memleketin en sünepe siyasetine ve en âciz hükümetine dahi Mobil imzasıyla hakaret ettirmeyecek kadar görevimizin bilinçliği içindeyizdir.

Bundan böyle hükümetine hakaret ve tehditler yağdırılmasının haysiyetsizliğini taşımak istemiyen hiç bir Türk, Mobil denen sömürücü şirketten en ufak bir alışveriş yapmamalıdır...

Gazeteler de bu şirketin ilânlarını almamalıdır diyeceğim ama Babıâli basınının paraya yüzü yoktur. Yalnız «Akşam» Mobil'in başındaki Amerikalı değiştirilinceye kadar ve yenisi de Türkiye devletine saygı göstermesini öğreninceye kadar, bu müessesenin hiç bir şekilde adını halka reklam etmeyecektir.

Bir yandan dağda kamyonları otobüsleri soyacaklar, bir yandan taş sopalı tarih öncesi yaratıkları kongreleri basacaklar, bir yandan beş altı yüz müteahhide el altından avans yükseltilmesi diye bir milyara yakın para dağıtılacak, bir yandan gizli Amerikan ödenekli bir profesör Meclisde yabancı şirketlerin de yasama yetkimize ortak olmasını takip edecek ve Amerikan firması müteahhidiyle politikacıları da demeçler verecek:

— Sosyalistlere karşı tedbir alacağız...

Siz önce oturun da kendinize bir parça akıl ve millî gurur alın.

Şimdi vatan fikri alanda savunmaya başlayan 27 Mayıs devrimcilerine de hakaretler başlamıştır.

Kim sömürücülüğe karşı çıkmaya ve Türk devletinin sömürge

olmaktan kurtulmasına kendini adanmış Amerikalı firmanın müteahhidinin dalkavukları onlarla uğraşmayı ve yan gözle Amerika'ya:

— Nasıl iyi cıyaklıyor muz demeyi âdet haline getirmişlerdir.

Çünkü kendilerini Amerikan basını tutmakta ve seçimlerde de Amerikadan para almayı hesaplamaktadırlar. Bütün düşünceleri Amerikanın gölgesinde Amerikaya yüzde yüz sadık bir iktidar kurabilmek ve bunun bahşişiyle de rahatça yaşamaktır.

Uzak, orta ve yakın doğuda dış sömürgecilerle işbirliği yapmış siyasilerin koleksiyonuna bir de Türkiye'nin eklenmesi için elden gelen yapılmaktadır.

Yabancı şirketlerin sömürgeciğini denetlemeyi «Gasp» olarak adlandırmak, onlar tarafından sırtı sıvazlanmayı bir seçim propagandası olarak gazetelerde ilân ettirmek, ve onların firmalarına Türk devletinin sırtından milyonlar ödetmeye çalışmak bütün bu çabaların delilli örnekleridir ve bir ihanetin tam merkezine gelip çakılmak demektir.

Bütün bu ihanet şebekesi yalnız sosyalistlerden ürkemektedir. Çünkü yalnız sosyalistler bu dalavereleri halka açıklamaktadırlar. Onun için helâ kapısını şaşırılmış vecah gibi uğunmakta, onun için her ağzlarını açışta Anayasa'yı çiğniyerek özgür düşünceye ve namuslu fikre taşla sopayla ve her türlü kaba kuvvetle karşı çıkacaklarını bağırırmaktadırlar.

Hiç bir şey yapamayacaklardır. Türk sosyalistleri bu sefer Parlâmentoya girecektir. Türk sosyalistleri parlâmentoda kendi çıkarlarından başka bir şey düşünmeyen yalancı siyasilere vatan sevgisinin ve devlet yönetme fikrinin ne olduğunu gösterecek ve öğreteceklerdir. Bütün yağmalar halka ilân edilecek, halk aleyhine alınan her karar fakir fıkara Türk toplumuna açıklanacaktır. Kredi yolsuzlukları, traktör satışlarından sağlanan avantajlar, tarım ilaçlarında yapılan ahlâksızlık, yabancı şirketlere tanınan tekeller, teker teker Meclis kürsüsünden Türkiye'ye açıklanacaktır.

Bugün Türkiye'nin tek sosyalist partisi TİP'e girmiş olan yllikli Türkleri saygıyla selâmlamak gerekir. Onlar Türkiye'nin en zor kesiminde hiç bir kişisel çıkar düşünmeden göreve koşmuş kişilerdir. Tasa, sopaya, yalana, iftiraya ve satılmışlığın bütün rezilliklerine karşı gerçekleri Türk halkına anlatmak ve bütün sömürülen yirmi dokuz buçuk milyonu tutanaksız bırakmamak için

cesurca savaşmayı göze almış kahraman insanlardır. Türkiye'nin gerçek özgürlüğe kavuşmasını önleyen karanlık perdeler onların elleriyle yırtılmaktadır. Onların elleriyle bütün hesaplar ortaya çıkmaktadır.

Sömürücüler kendi faşizmlerine karşı halkı düşünenlerin de ortaya çıkmasına alışacaklar ve demokrasinin bu olduğunu öğreneceklerdir. Ve bu demokrasi hiç bir yabancı şirketin ve hükümetin Türk Hükümetini tehdide yeltenmesine en küçük bir imkân vermiyecektir.

Türk sosyalistleri bu sefer parlâmentoya girecek ve 1960 da da iktidara geleceklerdir. Bunu önlemek imkânsızdır. Halk sosyalistlerin kendisini sömürülenlerin tümüne karşı olduğunu anlamakta ve bu yüzden iftiralara uğratıldığını gitgide kavramaktadır.

Türkiye'yi kapitalistler bu duruma düşürdüler. Sosyalistler tekrar onu en itibarlı yere getireceklerdir. Ve bu şerefin en büyüğü de en zor şartlar altında vatan görevine koşmuş olan ilk Türk sosyalistlerine ait olacaktır. Bu şerefi paylaşamayanlar yaşamının en zevkli duygusundan mahrum kalan zavallılardır.

★

HANGİ AŞIRI SOL?

AŞIRI sol, aşırı sol deyip duruyorlar. Aşırı solun ne olduğunu da kimsenin bildiği yok. Anlatalım da gözlerinizi açsın okuyun, aşırı sol nasıl olur bakın.

Bursa'da Türkiye Ticaret Odaları Birliği bir toplantı yapmaya kalkar. Salona otuz kırk kadar Sosyalist Kültür Derneği üyelerinden eli nasırı, bileği sağlam işçi girer. Konuşmacıların her ağzını açışta bunlar :

- Yuuuuu, diye bağırırlar.
- Hükümetin kota dışı bıraktığı mallar...
- Yuuuuu, in aşağıya namussuz sömürücü...
- İzmir fuarı için hazırlanan kontenjanın yetersizliği...
- Yuuuuu kahrolsun sömürücüler...

Nihayet Ticaret Odası Genel Sekreteri Mikrofonu alır :
Hükümet komiserini ikaz ediyorum. Toplantımız kanunî bir

toplantıdır. Gürültü çıkaranları lütfen sustursunlar.

Hükümet komiseri sesini çıkarmaz. Yuhlar artar. Genel Sekreter bir daha, bir daha bir daha rica eder. Hükümet komiserinden çıt çıkmaz. Ticaret Odaları Başkanı Bursa valisini arar :

— Toplantımız sabote ediliyor, rica ederim tedbir alın.

Vali :

— Merak etmeyin hiç bir şey olmaz, der.

Toplantı salonunun dış kapısı önüne binlerce Sosyalist Kültür Derneğinden insan yığılır. Bir ağızdan tempo tutmaya başlarlar :

— Kahrolsun sömürücüler...

Toplantının sonunda milyonerler arka kapıdan kaçmaya çalışırlar. Yakalananlar tartaklanır. Bir tanesinin çene kemikleri kırılır, bir tanesi komaya sokulur, iki tanesi hastahanelik edilir... Ertesi gün gazeteler «Bursa gençliği sömürücülere haddini bildirdi» diye manşetler atarlar. Başbakan Yardımcısı «Olay kasden büyütülüyor» diye demeye verir. Başbakan :

— Kanuni muamele yapılacaktır, der.

Ve Kabine toplanır, sömürücülere karşı tedbir alınacağından bahseder.

Aşırı sol diye buna derler. Bugün ise bunun tam tersi olmaktadır.

Yahut Sosyalist Kültür Derneği Sosyalist aşamasını yapmış ülkelere ait, Çinlilerin veya Sovyetlerin yazdıkları broşürleri Türkiye'ye çevirerek önüne gelene dağıtır.

«İşçilerle köylüler birleşti ve burjuvaları bir gecede devirdiler, özgürlüklerine kavuştular» diye cümleler geçer broşürde. Kimse ses çıkarmaz buna. Sovyet veya Çin desteğiyle çıkan dergiler bunları iktibas ederler.

Aşırı sol böyle olur. Bugün ise bunun tam tersine Brezilya'da Amerikalılarla birlikte iş adamlarının yaptıkları hükümet darbesi broşürler halinde yayınlanmakta ve Amerikan desteğiyle çıkan dergilerde propagandası yapılmaktadır.

Bir gizli komünist partisi üyesi Başbakanlığın önünde Başbakanı üç el ateş eder.

Adam yakalanır, olay fazla alevlendirilmez. Adalet kararını verir.

Ama aşırı sol tehlike almış yürümüş sayılabilir. Bugün ise İsmet Paşa'ya aşırı bir gerici ateş etmiş, olay küllendirilmiştir.

Sık sık gazeteler sömürücülerin, faşistlerin kuvvetini arttırdıkları bunlarla mutlaka mücadele edileceğini yazarlar.

İşçiler fabrikaları ele geçirir, hakkını arayan işverenlere polisler cop savurur, askerler kurşun atar ve bir kaçını öldürürler.

Böyle olur aşırı sol. Böyle anlaşılır aşırı sol akımın alıp yürüdüğü... Bugün bunların milimi milimine tersi olmaktadır.

Bir ithalatçı yahut ihracatçı, bir müteahhit, Türkiye'nin herhangi bir köşesinde konuşmaya kalktığı zaman solcular onu oraya sokmazlar, adı sağcıya çıkmış kişilerin piyeslerini kaba kuvvet kulamp oynatmazlar ve hükümet :

— Hiç biri önemli değildir bunların, der.

Böyle olur aşırı sol akım. Ama bugün durum bunun tam tersidir. Konuşturulmayanlar, piyesi oynatılmayanlar sosyalist olanlardır. Ve bağırarak da sosyalistler değil, karşılarında bulunanlardır. Sol akımları yaşatmıyacağız.

Osmanlı kafası sol akımı bırakın, demokrasinin de ne olduğunu henüz anlamamıştır. Sermaye ve sermayedar tenkidi yapılmadan demokrasi olabilir zannetmektedir. Olabilir gerçi ama ona demokrasisi değil faşizm derler. Memleket sadece paralıların hâkim olduğu bir sistem altına girer. Paralıları her türlü tenkitten muaf tutulurlar. Müthiş bir dokunulmazlıkları olur. Onlara dil uzatma vatan hainliği sayılır. Ve para kazanmak için de her yol mübah sayılır.

Böyle bir Türkiye istenmekte, bunun rüyası görülmektedir. Türkiye yıllarca çekmiştir bunun ıstırahını. Yeni yeni demokrasiye yönelmektedir. Çılgınlıklar da ondan kopmakta, onun için baskılar arttırılmaktadır.

Türkiye'de aşırı bir sol akım olduğu yalandır. Ama aşırı bir sömürücülük ve hırsızlık ve talancılık olduğu doğrudur. İsbathıyalmı mı? Buyurun işte size bir soru:

— Türkiye'deki barajlar, herhangi bir hasara karşı milyonlarca liraya sigortalıdır. Bu sigortaların yine milyonlar tutan prodüktör primini kimler almıştır ve kimler almaktadır?..

Vallahi ne isterseniz yapın, şantaj, demagoji, kaba tehdit, ince tehdit... Biz bu Türkiye'yi elimizden geldiği kadar soydurma niyetindeyiz. Çeşitli paravanalar altında soygun devam etsin istiyor ve bu yaygaraları bunun için koparıyorsanız, haber verelim ki siz de rahat edemeyeceksiniz, başınız deritten hiç bir zaman kurtulmayacak. Onun için Anayasayı ve demokrasiyi olduğu gibi uygulamakta ve ona saygılı olmakta fayda vardır. Ve bütün kara ve kaba kuvvet çabaları boşunadır. Sonunda geri tepecek bir silâhı bizzat hazırlamaya kalkmaktan başka bir şey değildir.

★

HUKUKÇULARIN VEBALİ

BİZ padişah sultasıyla tek parti baskısından kurtulduğumuz için ilk demokrasi oyununda bir siyasetçi tenkidi tutturduk ve yirmi yıl onu geveledik. Başbakan kötü, bakan acemi, böyle milletvekili olur mu v.s....

Oysa tenkit projektörünü memleketteki bilim dallarıyla meslekler ve kurumlar üzerinde de gezdirmemiz gerekirdi.

Türkiye'nin bugünkü çapaçulluğunda siyasetçilerden çok daha sorumlu olanlar, bütün kademeleri, ayrıntıları ve kadrolarıyla hukukçulardır. Hukukçular Türkiye'nin gelişme istidadı gösteren bünyesini anlayamamışlar, hukuk kavramlarını toplumdaki eşitsizlikleri dengeleyecek, önleyecek bir sistem içinde işleyememişler, bu runlarının ucu ötesinde 30 milyonun durumunu mütalâa edememişler ve çıkarıcı zümrelerin ard niyetlerini kanunî bir hüviyete sokmaktan başka bir maarifet gösterememişlerdir. Gerek kültür yönünden pek dar bir açıda kalmaları, gerek hukuk ile toplum iktisadiyatı arasındaki ilişkileri sezememeleri, gerek sosyal bünyeyi ser-

plip rahatlatacak bir yaratıcılıkta olamamaları Türkiye'yi tersine tebbet labrentlerin içine sıkıştırmıştır.

Hangi kademede olursa olsun bütün hukukçulara Türkiye'yi hangi iktisadî metodun daha adaletli olarak kalkındırabileceğini sorunuz. Pek çoğu kemküm edecek ve olumlu bir fikir söyleyemeyecektir. Modern hukuk, medrese safsatası demek değildir. Modern hukuk sadece parlâmentodan çıkacak kanunlara alelacele tefsirler ve uygulamalar uydurmak ta değildir. Modern hukuk bir devletin içinde parlâmentoyu da etkiliyecek bir hukuk ruhu yaratmak çabasıdır ki, fakültelerindeki araştırmaları, içtihatları, kararları ve yorumlarıyla toplumu daima daha iyiye, daha adaletliye doğru itme dinamizmini felsefesinin özü olarak benimser.

Bugün Türkiye hukuk kadrolarını yeniden gözden geçirmek zorundadır. Toplumu tutmak isteyen ve en adili aramaktansa mevcuttaki kuvvetliyi haklı göstermeye uğraşan küflü muhafazakâr zihniyetten kurtarmak zorundadır.

Hukukçuluk şarap gibi en yaşlının en değerli olduğu bir papazlık mesleği de değildir. Hukukçu olma kendi ölçülerine göre namuslu olmak ta yetmez. Hukukçuluk sade fertler arasında değil, toplumdaki zümreler arasındaki haksızlığa da gözlerini çevirme niteliğini günümüzde kazanmış bulunmaktadır. Bir toplumda sade iktisaden kuvvetli olanı haklı çıkaran bir hukukçu, hukukçudan çok cübbesi altına saklanmış bir üstün sınıf dalkavğudur ki, bir ülkeye en korkunç adaletsizliği «Adalet» diye getirme şarlatanlığına yuvarlanmış sayılır. Orta çağda uzun sakalılı kilise akbabaları da böyleydi. Hak, hukuk, adalet diye insanları adaletsizliğin cehennemine inletirlerdi. Ellerindeki gücü tenkitten münezzehe kalmak için tehdit vasıtası olarak kullanırlardı.

Türkiye bu zihniyetten de kurtulacaktır. Türkiye hukuk kadrolarını da ister istemez yeniden düzenleyecektir. Hukukçuluğun mânevi dokunulmazlığı arkasında çeşitli lâf salatalarını hukuk mantığı diye ortaya dökmenin ve milyonlarca insanı cendere içinde bırakmaya kalkmanın vebali çırılçıplak elbet ortaya çıkacaktır. Sosyoloji, iktisat, hukuk felsefesi ve kamu hukuku doktrinleri orkestrasına yirminci yüzyıla yakışan bir zirveden hâkim olmadan uyduruk sözler sıralamak ve bunu da bahtsız Türk halkına hukuk diye sunmak, gelecek kuşakların en affetmeyeceği cinayetlerden biri sayılacaktır.

ÇETİN ALTAN

Türkiyenin içinde bulunduğu şu hukuk keşmekeşine bakınız. Herhangi bir basit suçludan bu keşmekeşi yaratmış olanlar çok daha fazla suçludurlar ve bu suç doğrudan doğruya siyasilere de ait değildir. Onları etkilemektense bir iki siyasi ve katı iddialaşma haric, onlara daima ayak uydurmuş, her niyetlerini hukukî kalıplara dökmekte cambazlık göstermeyi hüner saymış hukukçular baş so. rumlulardır.

Türkiye'nin hukuk sistemlerini, hukukçularını, siyasilerden çok daha fazla didikleme ve ortaya dökmek demokrasinin gelişmesi için şart olmaya başlamıştır.

Anayasa Mahkemesi, Yargıtayı, yargıçları, savcılarını, hukuk müşavirleri avukatları hukuk profesörleri ile Türkiye'nin hukuk âlemi hangi yerdedir ve nitelikleri nelerdir? Toplum düzeninde bunlar Türkiye'yi daha iyiye doğru götürme görevini ne kadar be. nimsemişler ve bunda ne kadar başarıya ulaşmış örnekler vermiş. lerdir? Lif lif ayırarak incelemek gerekir bunu.

Çünkü en fazla donmuşluk ve tutuculuk oradan gelmektedir. Bu donmuşluk ve katılıkla neyi çözümlmek, neye veya kimlere yararlı olmak istemektedirler ?

Bu soruyu cevaplandırmaya çalışan bir hukukçuya pek rastla. mıyoruz.

Bugün yabancı petrol şirketleri Türkiye'yi sömürüyorsa bugün Türkiye'nin millî gelir dağılımı bir rezalet halinde ise bunun baş ka. bahatlıları arasındadır hukukçular. Kapitalist ve sömürücü kuv. vetlerin karşısına denge yaratacak felsefi ve iktisadî müesseselerin kurulmasını onlar önlemişlerdir. Ve bunu da gözü kapalı olarak, gayet bilinçsiz şekilde çeşitli etkilerin ve bazan da kişisel kanaat. lerle endişelerin baskularıyla yapmışlardır. Hukukun üstün bir adalet arıyan ve bu adaleti ararken de iktisadî köklere kadar inen dinamik ve modern yönünü anıyamamışlardır. Türkiye'nin kalkın. masında hukukçular —Bazı pırlanta yargıçlarla hukukçu fikir adamları haric ki onlar da boyuna ötekilerin gadrine uğramaktadı. lar.— Politikacılardan çok daha fazla ısrarla üzerinde durulması gereken hastalık noktalarından birini teşkil etmektedirler. Bu has. tağın tedavisini yine hukukçulardan bekliyoruz.

★

Komünisttir ve dinsizdir.
Kim ?
Binlerce dönüm toprağı olan ağaların elinden belirli bir hudut. tan sonraki toprakları alıp fıkara köylülere dağıtmak isteyen,
Peki korkalım da istemiyelim mi?
* * *
Komünisttir ve dinsizdir.
Kim ?
Köylülere kış aylarında yüksek faizle para verip, borçlarına karşılık bütün ürünlerini bedava kapatmaya kalkan tefeci tacirlere karşı çıkmak isteyen.
Peki korkalım da karşı çıkmak istemiyelim mi?
* * *
Komünisttir ve dinsizdir.
Kim ?
Köylüden aldığı ürünleri dışarı satarken ucuza sattığım söy. leyip içeriye az para sokan ve parasının üstünü dışarda bırakmayı gelenek haline getirenlerle uğraşmak isteyen.
Peki korkalım da karşı çıkmak istemiyelim mi?
* * *
Komünisttir ve dinsizdir.
Kim ?
İhalelerden rüşvet yedirme yoluyla vurgun vurmaya çalışan ve devlet eliyle zengin olmayı tasarlayanları tenkid etmek isteyen.
Peki korkalım da tenkid etmek istemiyelim mi ?
* * *
Komünisttir ve dinsizdir.
Kim ?
Nerden bulunduğu belli olmayan paralarla apartmanlar diktirip kiracıların kazançlarıyla yarı yarıya ortak olmayı marifet addeden lerle savaşmak isteyen.
Peki korkalım da savaşmak istemiyelim mi ?
* * *
Komünisttir ve dinsizdir.
Kim ?

Doktorlardan halkı yolmayı meslek edinenlerin karşısına dikilmek isteyen.

Peki korkalım da dikilmek istemiyelim mi ?

Komünisttir ve dinsizdir.

Kim ?

Türkiye'yi bütün tabii servetleriyle protestan ve katolik Amerika'ya teslim ederek komisyon almayı büyük başarı sayanları halka göstermek isteyen.

Peki korkalım da göstermek istemiyelim mi ?

Komünisttir ve dinsizdir.

Kim ?

Bütün halk soyguncularını tutmak onlarla birlikte Türkiye'ye hâkim olmak ihtirasiyle kavruhanların foyasını ortaya koyup yazmak isteyen.

Peki korkup da yazmak istemiyelim mi ?

Komünisttir ve dinsizdir.

Kim ?

İşçilerine haklarını tanımayanların üstüne gitmek isteyen.

Peki korkalım da üstüne gitmeyelim mi ?

Komünisttir ve dinsizdir.

Kim ?

Koskoca halk yığınları sefalet içinde kıvrılırken bir avuç azınlığın peri padişahı hayatı yaşamasının ayıp olduğunu söylemek isteyen.

Peki korkalım da söylemek istemiyelim mi ?

Komünisttir ve dinsizdir.

Kim ?

Bütün işçileri, köylüleri, esnafı, fıkara memuru, şoförü, balıkçıyı, ezilen kovulan, örselenen, adam yerine konmayan milyonları sömürücülere karşı savunmak isteyen.

Peki korkalım da savunmak istemiyelim mi ?

Bize ne derlerse desinler gözümüzü bile kırpmadan sefil köylünün toprak sahibi olmasını isteyeceğiz, tefecilere karşı çıkacağız döviz kaçakçısı ihracatçılarla uğraşacağız, devlet eliyle zengin olmaya kalkanları tenkit edeceğiz. Apartmancılara savaşacağız, insafsız doktorların karşısına dikileceğiz, Türkiye'yi yabancılara satanları halka göstereceğiz, memleketi soyanlarla elele verip devlete hâkim olmak ihtirasiyle kavruhanların foyasını ortaya koyacağız. İşçilerin haklarını tanımayanların üstüne gideceğiz, halkın sırtından masal hayatı yaşamanın ayıp olduğunu söyleyeceğiz, bütün işçileri, köylüleri, küçük esnafı, fıkara memuru, şoförü, balıkçıyı, ezilen kovulan örselenen, adam yerine konmayan milyonları sömürücülere karşı mertçe sonuna kadar savunacağız.

Korkanlar kenara..

Korkmayanlar bu büyük ve şerefli mücadeleden zaferle çıkacak ve Türkiye'yi kurtaracaklardır.

★

SAHTE MÜSLÜMANLARIN İÇ YÜZÜ

Bugün Türkiye'yi yabancılara satmakta olduğu iyice ortaya çıkmış ve çeşitli sahtecilik ve kaba kuvvet gösterileriyle iktidarı mutlaka ele geçirmek ihtirasi yüzünden sık sık Anayasa dışına düşme başlamış bir partiye oy vermek bilinçli ise bir ihanet, bilinçsiz ise bir ahmaklıktır.

Şimdi gözlerinizi, sadece kaşlarınızı kaldırarak değil, parmaklarınızla da göz kapaklarınızı gere gere iyice açarak dinleyiniz...

Ve bilhassa işçiler, köylüler, küçük esnaf, fakir memur, şoför, balıkçı ve bütün ezilenler sizler dinleyin :

Müslüman ülkelerin geri kalması, Müslümanlığın geri bir din olması yüzünden değildir. Müslüman ülkelere hıristiyan devletlerin musallat olmaları ve Müslüman geçinenleri bir paravana olarak kul lanıp oralarını iyice sömürmeleri yüzündendir.

Bugün A.P. yöneticileri :

— Biz Müslümanız, diye bağırırmaktadırlar.

Ama Protestan ve Katolik Amerika'nın Türkiye'de cirit atma-

sına, petrolünü, madenini, fabrikasını, baraj projesini sömürmesi-
ne engel olmamakta, tam tersine onlarla ortaklık kurmaktadır...

Birinci Dünya Savaşından sonra ittifâçılar da :

— Biz Müslümanız diye bağırıyordı.

Ve gazetelerinde Müslümanlığı Yunan Ortodokslarının kurtaracağını ilân ediyor, Türkiye'nin Anglikan İngiltere'ye teslim edilmesini istiyorlardı.

Vahdettin Müslümandı ve halifeydi. Ama memleketin hıristiyan Avrupa devletlerine teslim edilmesinden yanaydı. Nitekim sonunda kendisi bir İngiliz torpitosuyla kaçtı.

Abdülhamit de Müslüman ve halifeydi. Ama memleketin maliyesini Katolik Fransa'nın Kapitalistlerine o teslim etmişti. Abdülhamit'in gözde adamı Müslüman Kâmil bey, İstanbul'un su tesislerine ait imtiyazı Fransız'lara satmış ve rüşvet almıştı. Bütün saray erkânı, ellerinde tesbih, fesleri ve madalyalarıyla hıristiyan şirketlere rüşvet karşılığında boyuna imtiyaz satıyorlardı. Ve :

— Bizler Müslümanız, dinimize dokundurmayız, diye bağırıyordı.

Bütün bu rüşvetlere karşı çıkanları «Dinsiz» diye sürüyor, öldürtmeye kalkıyorlardı. Demiryolu, havagazi, tramvay ve elektrik şirketlerinin yabancılar tarafından ilk kuruluşu böyle olmuştur. Boğaz'daki bir çok büyük yalılarla bir çok büyük konakların haricinde bu rüşvetlerin parası yatmaktadır hâlâ.

Abdülhamit'in yakınlarından Müslüman Nuri Bey, Fransızların elinde bulunan Reji idaresinin yönetim kurulu üyesi. Müslüman Süreyya Paşa da bir başka yabancı şirketin elinde bulunan kurşun madenlerinin yöneticileri arasındaydı. Müslüman Galip Paşa ile Müslüman Selim Paşa yine Katolik Fransızların eli altında bulunan demiryollarına ait bir Fransız — Alman şirketinin yönetim kurulu üyeleriydiler.

Abdülhamit'in en yakın dostlarından Müslüman Hasan Fehmi Paşa hepsinden beterd, hem :

— Müslümanım, diye bağırıyor hem Türkiye'yi ancak Katolik Fransa şirketlerinin kurtarabileceğini söylüyordu.

Ve bu takımın adamları bütün sömürücü Avrupa'ya karşı çıkan Mustafa Kemal'e «Gök gözlü gâvur» damgasını vurmuştu. Kacaktı.

Bugün de durum aynıdır, Türkiye'yi Protestan ve Katolik

Amerika'ya bir tepsi ayıklanmış çilek gibi sunmak sevdasında olanlar :

— Biz Müslümanız diye bağırarak ve satılmışlığa karşı çıkanları dinsizlik ve komünistlikle itham etmektedirler.

Dinsizlik Abdülhamitten kalma bir formül, komünistlik ise önce İngiltere'nin sonra Amerika'nın kendisinden yana olmayanlara karşı kullandığı daha yeni bir ithamdır.

İşçiler, köylüler, şoförler, balıkçılar, küçük esnaf, fıkara memur ve bütün ezilen Müslümanlar, karşınıza «Müslümanız» diye çıkanlardan sorunuz :

— Paraları nereden buluyor, nereden Protestan ve Katolik Amerika ile sarmaş dolaş kuzu sarması olma kalkıyorlarsınız ?

Hıristiyan devletlerin hepsi soydukları memleketlerin önce «Ben Müslümanım» diye en fazla bağırınlarını ele geçirmişlerdir.

Hollanda yıllarca Müslüman Endonezya'yı önüne gelene gâvur diyen takkeli Müslüman ortakları vasıtasıyla soymuştur.

Dikkat ederseniz doğuda da ağalar fakir köylüleri «Biz şeyhiz, Müslümanız» diye soyarlar...

Türkiye'nin yakın tarihinde «Müslümanlık elden gidiyor» diye bağırıp da hıristiyan Avrupa'yla ortaklık kurmaya kalkmamış bir tek siyaset adamı yoktur.

Bunların sonuncuları da «Din elden gidiyor» diye bağırıp Amerika'yı Türkiye'ye sokmuşlardır...

Hıristiyan Avrupa'nın içine girmediği bir tek Müslüman ülke gösteremezsiniz. Afganistan'da «Biz Müslümanız» diye bağırınlar İngilizlerin, İran'da «Biz Müslümanız» diye bağırınlar yine İngilizlerin, Mısır'da «Biz Müslümanız» diye bağırınlar yine İngilizlerin, Cezayir'de, Fas'ta, Tunus'da «Biz Müslümanız» diye bağırınlar Fransızların ortaklarıydılar... Onlar «Biz Müslümanız, din elden gidiyor», diye bağırırken halk saygıyla önlerinde eğiliyor ve hepsi hıristiyan Avrupa'yla birlikte o fakir halk kütlelerini soyuyorlardı.

Bugün Türkiye'de yine aynı oyun sahneye konmak istenmekte «Biz Müslümanız» sözleri sık sık tekrarlanmaktadır. Müslümandırlar da neden bu kadar Protestan ve Katolik Amerika'nın adamıdır. Neden toz kondurmazlar onlara, neden onlara karşı Türkiye'nin servetlerini savunmazlar ? Ve neden bu kadar zengindirler ? Nerden gelir paralar ?

Gözünüzü açınız. Bu oyun bizim bildiğimiz çok eski bir oyundur. Bütün İslâm ülkelerinin hıristiyan Avrupa tarafından içine dü-

şürüldüğü bir oyundur. Hıristiyan şirketlerle işbirliği yapıp müslümanları soyanların Müslümanlığı bätıldır.

Ve utanmadan hıristiyan şirketlerin, Müslümanları soymasına karşı çıkanlara «Gâvur, dinsiz, komünist» demektedirler. Hıristiyanlardan para alarak söylemektedirler bunu. En önde gelenleri hıristiyan şirketlerinin ortağıdır. Biz yabancılarla siyasi dostluklar kurabiliriz ama sahte Müslümanlarla elele veren hıristiyan kapitalistlere Türkiye'yi sömürmeyeceğiz. Bunu böyle biliniz.

*

BİZDEN SADECE ANLATMASI

Fıkara tavırlı adamlar gelir her gün gazeteye; genci, ihtiyarı, kadını, erkeği.

- Evde ki çocuğum hasta, işsizim.
- Bir dilekçe yazdım cevap vermediler.
- Ev kirasını ödeyemiyorum.
- Hastahaneye almadılar.

Ben de her seferinde hepsine aynı şeyi söylerim :

— Türkiye'de adam gibi yaşamak ancak ayda onbin lira kazançlarının hakkıdır. Memleketin bütün imkânları onlara göre ayarlanmıştır. Onlar işsiz de kalmazlar, dilekçelerine derhal cevap da verilir en güzel evlere sahiptirler, bütün doktorlar emirlerindedir, sonsuz bir özgürlük içinde her türlü refahın ortasındadırlar.. Siz ayda onbin lira kazanmıyorsanız, onların yararlanmakta oldukları haklardan yararlanamazsınız. Hiç boğuna şundan bundan şikâyet etmeyin.. Ne yatacak bir hastahane bulabilirsiniz ne de çocuklarınıza doğru dürüst bir okul. Türkiye ancak zenginlerin yaşayabileceği bir ülkedir.. Bu düzen bu şekilde devam ettiği sürece fakirler sürünmeye mahkûmdurlar...

— Peki ne yapalım biz ? diye sorarlar.

— Bu gerçeği iyice yerleştirin kafanıza. Sizler yirmi dokuz büyük milyonsunuz. Onlar ise bir avuç azınlık. Üstelik bütün kazançları da sizlerin sırtınızdan. Anayasa size onlarla eşit olmak hakkını tanımış. Ancak bu eşitliği gerektiği gibi kullanamıyorsunuz siz. Ona buna yalvarıp yakararak bir şeyler koparabileceğinizi zannediyor kapı kapı dolaşıyorsunuz. Koparamazsınız hiç bir şey.. Sizlerin ken-

dininin doğrudan doğruya girmeniz gerekir Meclise.. zengin çevrelerden gelen propagandalara kulak asmayın. Onlar hıristiyan şirketleriyle ortak çarşılar ve çeşitli yalanlarla sizi uyutmaya bakarlar.. Sizleri gerçekten tutan herkese komünist, derler. Rus ajan derler. Sizlerden yana olanları tanımak istiyorsanız, hıristiyanlarla ortak olarak hepinizi soyan kişilerin ve partilerinin, kimlere leke sürmeye kalktığına dikkat ediniz. Onların komünist, ajan, dinsiz, aile düşmanı diye gözden düşürmeye kalktıkları insanlar, haksız kazançlara, tefeciliğe, talana, sömürücülüğe karşı çıkmış olanlardır. Sizleri uyardıya ve Meclise bizzat girmeniz için her türlü zorluğu yenmiye savaşımlar onlardır.

Öyle dinlerler :

— Biliyoruz hepsini biliyoruz, diye içlerini çekerler..

Sosyalistler dört yıl sonra iktidara geldikleri zaman, önce işsizlik konusunu yok edeceklerdir. Bir tek işsiz kalmıyacaktır Türkiye'de. Sonra bütün eğitim dalları herkese eşit olarak en sonuna kadar açık olacaktır. Bir çoban, bir çöpçü dilerse dilediği okula yazılıp dilediği mesleğin en üstüne çıkabilecektir. Faizle para verme ve köylüyü borçlandırma kalkacaktır. Köylü kendi yetiştirdiğinin bütün kârını kendi alacaktır. Hastahaneden kovulma diye bir şey olmayacaktır. Altmış yaşından sonra herkes emekli parası alacaktır. Bütün çalışanların yılda onbeş gün deniz kıyılarında, orman içlerinde onbeş gün bedava dinlenme hakları olacaktır. Buna karşılık bir avuç zengin sabah akşam kumar oynıyamıyacaktır. Araba üstüne araba alamıyacak, apartman üstüne apartman yaptıramıyacaktır. Onlar da herkes gibi çalışacak ve çalıştıkları kadar kazanacaklardır. Ona buna terslenmeyecek, bütün ülkeyi kendi çıkarları için haraca bağlamıyacaklardır. Parlâmentoda nüfusun büyük çoğunluğunu teşkil eden işçiler, köylüler teknisyenler daima çoğunlukta olacak, dalavere, rüşvet, devlet eliyle fert kayırma yok edilecektir. Kimse kimseye tepeden bakamıyacak, kimse kimseye uşak muamelesi edemeyecektir. Kimse kimseye kul olmayacaktır. Sosyalistlik budur. Sosyalistlikte kula kulluk, afur tafur, onu bunu sömürerek zengin olma, ahlâksızlık, kendini satma, fuhuş, kumar, hıristiyan şirketleriyle ortak olup müslümanlara kazık atma yoktur. Sosyalistlikte en olumluyu arama özgürlüğü sonuna kadar açıktır. Adam kandırma düzenbazlığı yasaklıdır.

Köylü, işçi, küçük esnaf, fakir memur, şoför, balıkçı, demiryolu, gemi adamı böyle bir ülkede horlanmadan sıkıntıya düşmeden,

insan gibi yaşamayı isterler mi istemezler mi ? İsterlerse kapitalistlerin yaptıkları propagandalara karşı sosyalistliği tutmak zorundadırlar. İstemezlerse bugünkü hayatları devam eder, çocukları da yine kendileri gibi çile çeker, kapı kapı ondan bundan yardım ve arka dilerler...

Dâva meseleyi açık açık anlamaktadır. Kapitalizm başkalarını çalıştıranlar ve milyon sahibi olanlar için eşsiz bir düzendir. Herşey onlarındır. Kimse onlara karşı çıkamaz. Sonsuz bir özgürlükleri vardır. İstediklerine istedikleri gibi kafa tutabilirler. Sosyalistlik ise çalışanların düzenidir. Eşit olmak ve çalıştıkça hakkını almak isteyenlerin düzenidir. Sosyalistlikte herkese bütün imkanlar açıktır. Eğitim, sağlık, ev, emeklilik ve iş garantisi altındadır. Dalkavukluk ve yaranma sökmez. Tepeden bakma, cart curt etme de sökmez. Giyimler az çok aynı niteliktedir evler de öyledir.

Karar vermek Türk halkının bileceği bir iştir. Biz doğruları olduğu gibi yazıyoruz. Kapitalist yalanlarıyla çürüyen ülkemizi, halkının mutlu olduğu bağımsız ve ileri bir ülke yapmak istiyoruz. Ve bu yüzden de yalnız sosyalizme inanıyoruz.

✱

SOSYALİST YALAN SÖYLEMEZ

BİZ sosyalistlere kızarlarmış, çünkü biz özgürlük düşmanımız, öyle diyorlar.

Oysa tam tersine kapitalistler ve yardakçıları özgürlük düşmanlarıdır, işlerine gelmeyen kitapları onlar yasaklarlar, sömürücülüklerini ortaya koyan fikirleri kaba kuvvet kullanarak onları susturmaya kalkarlar.

Örnek mi istiyorsunuz, buyurun örneklerini :

Kautsky'nin, Bernestein'in, Bebel'in, Labriola'nın, Sorel'in ve daha bir çoğunun neden tam bir koleksiyonu yoktur Türkiyede ?

Plékhanov'u, Ali Faik Cihan'ı yasaklıyanlar ve bir makale için insanları hapslere atmaya kalkanlar kimlerdir ?

Taşlarla sopalarla Anayasayı çiğniyerek kimler kongreleri basmışlardır ? Eski başbakanı vurmaya kalkanlar kimlerin adamıydı ?

SÖMÜRÜCÜLERLE SAVAŞ

Sosyalistler herkesin topluma verdiği kadarını almasını isterler. Sömürücülüğün ortadan kalkmasını, insanın insana kulluğunun sona ermesini isterler. Bu arzuların özgürlükle çatışan hiç bir yönü yoktur.

Ama kapitalistlerin özgürlükle çatışan yönleri vardır. Çünkü onlar kazançlarının gizli kalmasından, insanın insana kulluk etmesinden ve en az çabayla en çok kârın sağlanmasından yanadırlar. Bu haksızlıkların ortaya çıkmaması için de doğruların söylenmesi, ne tahammül edemezler. Doğruların söylenmemesi için özgürlüğü yok ederler.

İngiltere Hindistan'da, Belçika Kongo'da, Fransa Cezayirde, Amerika bütün Güney Amerika devletleriyle, Asya sömürgelerinde kimseye özgürlük tanımamışlardır ve tanımamaktadırlar.

Türk kapitalistlerinin ise sömürgesi kendi ülkeleridir. Onun için kendi ülkelerinde özgürlüğü rafa koymuş, kitapları yasaklamış, doğruları söyleyenleri zindanlara göndermişlerdir.

Sömürgesi kendi içinde olan kapitalist ülkelerle sömürgesi kendi dışında olan kapitalist ülkeleri kıyaslarken, sömürgelerde güdülen politikanın gözönünde tutulması gerekir.

Mesela İngiltere özgür memleket olarak örnek alınırken sömürgeleriyle birlikte örnek alınmalıdır. Türk kapitalistleri ancak Türkiye dışında sömürge bulduğu zaman İngiliz kapitalistiyle kıyaslanabilir. Bizimkiler ise sömürgesi olan kapitalist ülkelerle sömürgesi olmayan kapitalist Türkiyeyi kıyaslamaya heveslenmekte ve halkı kasden şaşırtmaktadırlar...

Sosyalistler sadece başkalarının sırtından geçim özgürlüğünü kabul etmezler, kapitalistlerin sosyalistlere kızgınlığı bundandır.

Sosyalistlerin yalan söylediklerini öne sürerler. Oysa tam tersine kapitalistler yalan söylemektedirler. Çünkü sosyalistliğin en büyük şartı doğruyu ve yalnız doğruyu matematikle ispatı olarak söylemektir.

Örnek mi istiyorsunuz, buyurun örneklerini :

Mobil, Türkiye'ye sattığı petrolün dünya fiyatına uygun olduğunu ve bu fiyatın altında petrol bulunmadığını gazetelerde ilân etti.

Şimdi ise satış fiyatını yüzde yirmi indirmeyi kabul etmiştir.

Mobil dünya fiyatını indirmeyeceğine göre demek ki dünya fiyatından daha pahalıya satıyordu Türkiye'ye petrolü ki indirime evet demiştir.

Yerli kapitalistler ise daha da yalancılardır. Başta işçilerine yalan söyler, para kazanmadıklarını iddia ederler. İkincisi ueviete yalan söyler, vergi kaçırmırlar. İlân edilen vergi listelerini gözden geçirmek bunu anlamaya yeter.

Sosyalistlere aile düşmandır derler. Oysa asıl aile düşmanı olanlar kendileridir.

Sıralayalım örneklerini :

Bütün fuhuş havadisleri kapitalist çevrelerden çıkar. Aile kavramını menfaat ilintilerine âlet edenler, iş izdivaçları yapanlar onlardır. Sosyalistler aileyi bir çıkar ve sömürme müessesesi olarak değil, bir anlaşma, saygı ve sevgi müessesesi olarak görürler. Sosyalistlikte kendini satmak, fuhuş yasaktır. Eşlerin birbirlerine yalan söylemelerine, birbirlerini aldatmalarına imkân bırakılmaz. Birbirlerini sevmiyenler, ayrıldıkları zaman kadınlar ve çocuklar sefalete terk edilmez. Kötü yollara sapmalarına meydan verilmez.

Kapitalist düzende ise aile müessesesi bozulmuş, ahiâksızlıklar yuvası haline gelmiye başlamıştır. Kapitalist ülkelerin piyes yazarları ve romanları boyunca bu konuları işlemekte birbirini aldatan karı ve kocaların hikâyelerini yazmaktadırlar. Sosyalist edebiyatta böyle bir edepsizlik örneğine rastlayamazsınız. Bu çeşit edebiyat ve sinema, sosyalistler için ayıp ve iğrençtir.

Sosyalistler için din düşmandır derler. Tam tersine din düşmanı olanlar kendileridir.

Ve isbatı meydandadır.

Kapitalistler için din, halkı kandırmağa ve sömürmeğe yarayan en makbul çaredir. Din sahteciliği ederek oy toplar, halkın mâneviyatını gıdıklayarak hesapları görmelerini önler ve onlara boynuna ölüm sonrası dünyaları vâdederek emeklerini çalarlar. Sosyalistler halkın din yoluyla kandırılmasına karşıdır. Hıristiyanlarla ortak olarak müslüman propogandası yapılmasını affetmezler.

Sosyalizmin hıristiyan sosyalizmi, islâm sosyalizmi diye dinle ilişki kurmuş kolları vardır. Fakat kapitalizmin hıristiyan kapita-

sanları kandırma aracı olarak görür, sadece ve yalnız para kazanmayı düşünür.

Sosyalistlere milliyetçi değildir derler. Milliyetçi olmaları ise kendileridir. Bugün bütün dünyada yurtlarından yabancıları kovmak için dövüşen ve ölenler sosyalistlerdir. Kapitalistler ise vatanı satmaya yatkındırlar. Milletlerarası ortaklık kuranlar, kendi çıkarları için kendi insanlarını ziyan edenler ve yabancılara peşkeş çekenler onlardır. Sosyalistler milliyetçiliğin bilinçli olmasını ve memleketin petrolü, zeytini, balığı, madeni ile sevilmesini isterler. Sosyalistler milletleri uşak olarak görmez ve efendi aramazlar. Geri ülke kapitalistleri ise daima iş birliği yapacakları bir efendi ararlar.

Kapitalistler sosyalistlerin sömürme özgürlüğü tammmasını, burjuvalara sömürme imkânı vermemesini baskı diye ilân etmektedirler. Meselenin düğüm noktası budur.

Bu düğümü çözenler her meseleyi ve her yalanı rahat anırlar ve kimin haklı olduğunu görürler.

TÜRK toplumunun temel yapısını değişikliğe zorlayan yurt ve dünya olayları son yıllarda büyük yoğunluk kazanmıştır. Bu oluşun yüzeye çıkardığı konular da dünyanın plânında durmadan tartışılmakta..

Artık içine düştüğümüz açmazı, bizi buralara sürükleyen nedenleri bilmiyenlerin sayısı gün geçtikçe azalıyor...

Elinizdeki kitap Türkiye'nin en önemli sorunlarını ortaya koymakla kalmaz, ekonomik bağımsızlığa dayanan yeni Türk kuruluş savaşının başarı yollarını da bir bir çözümler ve gözler önüne serer.

Kapak : Said Maden

4 lira